

Lyngen kommune

Møteinnkalling

Utvalg:	Lyngen formannskap
Møtested:	Møterommet på Lyngstunet, Lyngseidet
Dato:	15.11.2017 og 16.11.2017
Tidspunkt:	09:00 begge dagene

Medlemmene innkalles med dette til møtet.

Rådmannen vil starte møtet 15.november 2017 med å orientere om «Økonomiplan 2018-2021/Årsbudsjett 2018»

Etter denne orienteringen skal formannskapet behandle øvrige politiske saker, jfr sakslisten.

Torsdag 16.november 2017 blir det budsjettforhandlinger og formannskapet skal fremme sin innstilling til økonomiplan/budsjett.

Medlemmer som måtte ha gyldig forfall og/eller mulig inhabilitet, må muntlig melde fra om dette snarest, slik at varamedlem kan bli innkalt. De varamedlemmene som får tilsendt innkallingen, møter altså bare dersom de får særskilt innkalling. Egenmeldingsskjema finnes på vår hjemmeside www.lyngen.kommune.no under politikk/sakspapirer.

De sakene som ikke er unntatt offentlighet er i tida fram til møtet utlagt med alle dokumenter til alminnelig ettersyn på Servicekontoret, kommunehuset.

De medlemmene og eventuelle innkalte varamedlemmer som skal delta i behandlingen av saker som er unntatt offentlighet, kan få nærmere innsyn i disse (dersom de ikke følger denne innkallingen) ved henvendelse til Servicekontoret.

Lyngen kommune, den 08.11.2017

Dan-Håvard Johnsen
Ordfører

Inger-Helene B. Isaksen
utvalgssekretær

VEDLEGG:
Saksutredningene

Kopi av innkallingen vedlagt saksutredningene sendes til orientering til:

1. og 2. vararepresentant for hver liste
Rådmannen
Økonomisjefen
Næringssjefen
Sektorleder teknisk drift
Oppvekstsjefen
Helse- og omsorgssjefen

Sendes på e-mail til:

Kontrollutvalget (epost)
Råd for folkehelse v/Harald Haugen (Ikke saker unntatt offentlighet).
Fagforbundet htv, 9060 Lyngseidet (Ikke saker unntatt offentlighet)
Utdanningsforbundet htv, 9060 Lyngseidet (Ikke saker unntatt offentlighet)

Pressen - legges ut på internett:

Bladet Nordlys, postboks 2515, 9272 Tromsø. (Ikke saker unntatt offentlighet.)
Framtid i Nord, postboks 102, 9069 Lyngseidet. (Ikke saker unntatt offentlighet.)
NRK Troms, 9291 Tromsø. (Ikke saker unntatt offentlighet.)
Biblioteket for utlegging til alminnelig innsyn. (Ikke saker unntatt offentlighet.)

Kopi av innkallingen uten vedlegg:

KomRev Nord (epost) (kun kommunestyre og formannskapet)
Kommunekassereren

NB ! De som mottar kopi av innkallingen (evt. m/vedlegg) møter kun etter eget ønske dersom de ikke blir innkalt særskilt. Evt. talerett er i hht. formannskapets/utvalgets arbeidsreglement (pkt. A, § 4).

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
PS 128/17	Delegerte saker		
DS 134/17	Innvilget søknad om skjenkebevilling en enkelt anledning 03.og 04..11.2017 - UL Trollvasstind		2017/760
DS 135/17	Innvilget søknad om ambulerende skjenkebevilling 04.11.2017 - Ressursgruppa for Landbruket		2017/887
DS 136/17	83/178: Rammetillatelse - oppføring av bolig - Einar Kr. Hanssen (innvilget JL Bygg Consult AS)		2017/798
DS 137/17	74/44: Tillatelse til tiltak - oppføring av garasje - Turid Hansen (innvilget)		2017/787
DS 138/17	75/4 - Tillatelse til tiltak - riving av bygg (innvilget Bjørn Hermod Jenssen)		2017/749
DS 139/17	120/6: Tillatelse til oppføring av redskapsbu/naust - Kenneth Pedersen (innvilget)		2017/558
DS 140/17	84/101 - Tillatelse til tiltak - tilbygg - Marit Sørheim Eliassen (innvilget)		2017/814
DS 141/17	Tillatelse til utslipp av sanitært avløpsvann - Ottar Sørli (innvilget)		2017/777
DS 142/17	101/2,3,4,6,16 og 18: Tillatelse til tiltak - rammetillatelse ny vannledning (innvilget Lyngen kommune)		2017/731
DS 143/17	Tillatelse til tilknytning til kommunalt avløpsanlegg i Kvalvika for Lyngsalpene Dyrehotell AS (innvilget PAREO AS)		2017/544
DS 144/17	83/178 - Godkjent tillatelse til igangsetting deler av tiltak - grunnarbeid/VA - Einar Kr. Hanssen (innvilget JL Bygg Consult AS)		2017/798
DS 145/17	111/1 - Tillatelse til tiltak - vannforsyning, avløps- og renovasjon - Lyngen Experience Apartments AS (innvilget Sweco Norge AS)		2017/837
DS 146/17	67/63 og 9: Tillatelse til tiltak - utfylling i sjø Vollnes - Lyngen kommune.(innvilget Sweco Norge AS)		2017/796
DS 147/17	112/62 og 178 - Tillatelse til tiltak - overvannskanal lagt i Ø 800mm overvannsrør - Johansen Maskin og Transport AS (innvilget)		2017/811
DS 148/17	78/51 – ferdigattest (innvilget Vidar Ballovarre)		2017/438
DS 149/17	Svar på søknad om deling av grunneiendom til fritidsformål -107/2 - Torstein Hansen (innvilget)		2017/706

DS 150/17	93/1 - søknad om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket - kulturlandskapstiltak - Audun Johnsen (innvilget)	2017/151
DS 151/17	Svar på søknad om deling av grunneiendom - 101/23 - Ottar Sørli (innvilget)	2017/777
DS 152/17	Svar på søknad om tillatelse til fradeling av bolighus på 77/7 - Anne Merete Mikkelsen (innvilget)	2017/668
DS 153/17	Svar på søknad om fradeling av tomt fra 110/6 - Ingebjørg Pedersen (innvilget)	2017/678
DS 154/17	82/2 - søknad om godkjenning av plan for nydyrking - Svein Håvard Karlsen (innvilget)	2017/468
DS 155/17	Melding om vedtak på søknad om bygging av traktorveg i Lyngen kommune - Gnr/bnr 99/16.(innvilget Peter Bruvold)	2017/747
PS 129/17	Klage på tilknytningsavgift vann for eiendom 108/100 og 146 - Lyngen Havfiske & Tursenter	2016/698
PS 130/17	Ekstrabevilgning- reparasjon av fyrkjele på Lyngsdalen oppvekstsenter	2016/1119
PS 131/17	Endring av selskapsavtale - Arkiv Troms	2017/403
PS 132/17	112/332 - søknad om konsesjon på erverv av fast eiendom - Frode Johannes Robertsen	2017/813
PS 133/17	96/2 og 12 - søknad om konsesjon på erverv av fast eiendom - Andrew Moeller	2017/797
PS 134/17	Merknadsbehandling av næringsløypene i Lyngen kommune.	2015/2214
PS 135/17	Startlånpraksis Lyngen kommune	2015/1468
PS 136/17	Vedrørende retningslinjer for tildeling av tilskudd til boligetablerere i Lyngen	2016/79
PS 137/17	Økonomiplan 2018-2021/årsbudsjett 2018 (Gebyrregulativet må ettersendes)	2017/596

Rådmannen vil orientere om tilsettingssak, jfr vedtak i F-sak 127/17.

PS 128/17 Delegerte saker

**DS 134/17 Innvilget søknad om skjenkebevilling en enkelt anledning
03.og 04..11.2017 - UL Trollvasstind**

**DS 135/17 Innvilget søknad om ambulerende skjenkebevilling 04.11.2017
- Ressursgruppa for Landbruket**

**DS 136/17 83/178: Rammetillatelse - oppføring av bolig - Einar Kr.
Hanssen**

DS 137/17 74/44: Tillatelse til tiltak - oppføring av garasje - Turid Hansen

DS 138/17 75/4 - Tillatelse til tiltak - riving av bygg

**DS 139/17 120/6: Tillatelse til oppføring av redskapsbu/naust - Kenneth
Pedersen.**

DS 140/17 84/101 - Tillatelse til tiltak - tilbygg - Marit Sørheim Eliassen

DS 141/17 Tillatelse til utslipp av sanitært avløpsvann - Ottar Sørli

**DS 142/17 101/2,3,4,6,16 og 18: Tillatelse til tiltak - rammetillatelse ny
vannledning.**

**DS 143/17 Tillatelse til tilknytning til kommunalt avløpsanlegg i Kvalvika
for Lyngsalpene Dyrehotell AS**

DS 144/17 83/178 - Godkjent tillatelse til igangsetting deler av tiltak -

grunnarbeid/VA - Einar Kr. Hanssen

DS 145/17 111/1 - Tillatelse til tiltak - vannforsyning, avløps- og renovasjon - Lyngen Experience Apartments AS

DS 146/17 67/63 og 9: Tillatelse til tiltak - utfylling i sjø Vollnes - Lyngen kommune.

DS 147/17 112/62 og 178 - Tillatelse til tiltak - overvannskanal lagt i Ø 800mm overvannsrør - Johansen Maskin og Transport AS

DS 148/17 78/51 - ferdigattest

DS 149/17 Svar på søknad om deling av grunneiendom til fritidsformål -107/2 - Torstein Hansen

DS 150/17 93/1 - søknad om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket - kulturlandskapstiltak - Audun Johnsen

DS 151/17 Svar på søknad om deling av grunneiendom - 101/23 - Ottar Sørli

DS 152/17 Svar på søknad om tillatelse til fradeling av bolighus på 77/7 - Anne Merete Mikkelsen

DS 153/17 Svar på søknad om fradeling av tomt fra 110/6 - Ingebjørg Pedersen

DS 154/17 82/2 - søknad om godkjenning av plan for nydyrking - Svein Håvard Karlsen

DS 155/17 Melding om vedtak på søknad om bygging av traktorveg i

Lyngen kommune - Gnr/bnr 99/16.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
50/17	Lyngen formannskap	04.04.2017
129/17	Lyngen formannskap	15.11.2017

Klage på tilknytningsavgift vann for eiendom 108/100 og 146 – Lyngen Havfiske & Tursenter.

Eiendom: Gnr 108 bnr 100-146
Tiltakets adresse: Lenangsveien 2344, 9068 Nord-Lenangen
Tiltakets art: Tilknytning til kommunal vannforsyning
Tiltakshaver: Lyngen Havfiske & Tursenter

Henvisning til lovverk:

Gebyrregulativ for Lyngen kommune 2016 - vann og avløp.

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 04.04.2017

Behandling:

Forslag fra Dan-Håvard Johnsen:

Saken utsettes. Det gis betalingsutsettelse inntil søknaden er ferdigbehandlet.

Det ble først votert over utsettelsesforslaget.

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer utsettelsesforslaget fra Dan-Håvard Johnsen. Enst

Vedtak:

Saken utsettes. Det gis betalingsutsettelse inntil søknaden er ferdigbehandlet.

Rådmannens innstilling

På eiendom 108/100 og 146 er det oppført 7 selvstendige boenheter. Lyngen kommune finner at faktureringen for vanntilknytning for 7 boenheter er i tråd med kommunens gebyrregulativ av 2016.

Lyngen kommune innstiller på og holde fast ved ilagte avgift da denne også inngår i selvkosten. Et fritak vil påføre andre abonnenter større belastning. Formannskapet kan eventuelt ta stilling til om foretak kan gis tilskudd i slike tilfeller.

I klagen fra Lyngen Havfiske & Tursenter hvor det søkes om at tilknytningsavgiften til den kommunale hovedvannledningen reduseres til en boenhet, avlås ut i fra gebyrregulativ for 2016.

Saksopplysninger

Generelle opplysninger om saken

Det ble gitt tillatelse til Lyngen Havfiske & Tursenter As og knyte seg til kommunal hovedvannledning.

Lyngen kommune har etter tilknytning fakturert for en avgift per boenhet. Det betyr 7 tilknytningsavgifter à kr 6300,- eks mva, totalt kr 44.100,- eks mva. Dette er i henhold til gebyrregulativet for Lyngen kommune.

Tiltakshaver klager på kravet fra Lyngen kommune, og søker fritak slik at alle enhetene belastes med en tilknytning, brev av 03.02.17.

Begrunnelsen for klage på tilknytningsgebyret:

Tiltakshaver finner faktura fra Lyngen kommune urimelig. Lyngen Havfiske & Tursenter er per i dag registrert som en turismebedrift med utleie av overnatting/rorbu/camp og aktivitetsleverandør. Det vises til at leilighetene ligger i et bygg, 3 hytter er sammenføydd som et bygg og 2 hytter er ca 1 meter fra hverandre. Disse er etter at veinavn ble tildelt, gitt et veinummer per utleieenhet. Lyngen Havfiske & Tursenter mener at dette kan være årsaken til at de står registrert med så mange enheter som igjen har medført til denne misforståelsen.

Videre nevnes det at de etter henvendelser til Lyngen kommune fikk forståelse for at det faktureres for en tilknytningsavgift per bedrift.

Det bes om tilbakemelding hvordan andre næringer i tilsvarende situasjon er fakturert, ref likebehandling.

Lyngen Havfiske & Tursenter klager på faktura fra Lyngen kommune på 7 tilknytningsavgifter for vann. De søker om at denne reduseres til en.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

I henhold til Lyngen kommunes gebyrregulativ for 2016, er det ingen hjemmel for å kunne dispensere fra kravet om tilknytningsavgift.

Videre kan ikke saksbehandler etter søknad hverken redusere eller fritta gebyret dersom det foreligger særlige grunner for dette. Søknad om fritak/reduksjon av gebyr utsetter heller ikke betalingsfristen for tiltaket.

Det er svært sjelden at særlige grunner for reduksjon av gebyr foreligger. Kommunen driver sine tjenester etter selvkostprinsippet. Dersom man fritar abonnenter for gebyrbelagte tjenester vil dette medføre at kostnadene blir fordelt over et mindre antall abonnenter. Utslaget vil bli en større økonomisk belastning for disse.

Lyngen kommune innstiller på og holde fast ved ilagte avgift. Et vedtak om fritak vil danne presedens og kan medføre at andre foretak som knytter seg til det kommunale hovedvannledningen også bør fritas for gebyrer. Rådmannen finner det ikke riktig å fritta forbrukere og bedrifter for gebyrer som igjen må dekkes av andre. Gebyrbelegging etter selvkostprinsippet vil også miste sin betydning. Rådmannen finner derfor ikke grunn til å anbefale fritak som omsøkt.

Rådmannen ber om Formannskapet kan eventuelt ta stilling til om foretak kan gis tilskudd i slike tilfeller. Med dette få mulighet å søke om økonomisk bistand i form av tilskudd i denne type saker.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
130/17	Lyngen formannskap	15.11.2017
	Lyngen kommunestyre	

Ekstrabevilgning- reparasjon av fyrkjele på Lyngsdalen oppvekstsenter

Henvisning til lovverk:

Rådmannens innstilling

Det avsettes kr 70 000 til reparasjon av fyrkjele på Lyngsdalen oppvekstsenter.

Beløpet dekkes over disposisjonsfondet for i år.

Budsjettdekning:

Årsbudsjett	Ansvar	Tjeneste	Art	Prosjekt	Økes	Reduseres
2017	4410	2224	12302		70 000	
2017			39401			70 000

Saksopplysninger

Lyngsdalen skole er oppført i 1962. Det er ikke utført noe store oppgraderingstiltak utover normalt vedlikehold. Rådmannen har de siste to-tre årene vært klar over at forholdsvis store vedlikeholdstiltak må utføres på bygningen dersom det fortsatt skulle drives skole her. Siden skolen opprinnelig var planlagt nedlagt fra i år, ble det ikke prioritert å utarbeide vedlikeholdsplan og budsjettere midler til nødvendig vedlikehold for 2017.

Etter budsjettvedtaket for 2017 er det klart at nedleggelse ikke vil bli aktuelt i nærmeste fremtid. Det vil være behov for forholdsvis store vedlikeholdstiltak på bygning og tekniske anlegg i nærmeste fremtid. Ut fra dagens økonomiske situasjon finner ikke rådmannen det forsvarlig å budsjettere mer enn det som er absolutt nødvendig for å sikre oppvarming og sikkerhet for 2018.

Eksisterende fyrkjele er montert da bygget ble oppført, til tross for godt vedlikehold er denne nå i en slik tilstand at det bør installeres ny hoved-oppvarming. Dessuten er det varslet en forskriftsendring som kan gjøre at slik løsning blir forbudt som eneste oppvarming fra 2020. Rådmannen vil derfor anbefale at eksisterende fyrkjele byttes ut med elektrisk hoved-oppvarming. Det vil foreslås å avsette kr 300 000,- til oppgradering av lys og varme i budsjettet for 2018, noe som vil dekke slik anskaffelse. Øvrige vedlikeholdstiltak vil forsøkes lagt inn påfølgende år.

Inntil ny løsning er på plass vil det være nødvendig å foreta nød-reparasjon av eksisterende kjele. I hovedsak dreier dette seg om en lekkasjesikker, mobil tank og noen mindre reparasjoner på selve kjelen. Nedgravde tank er i slik tilstand at denne ikke lar seg lekkasje-teste, ut fra alder vurderes denne ikke som tilstrekkelig sikker. Nødvendige reservedeler vil kunne anskaffes og monteres for kr 70 000, rådmannen innstiller på at dette dekkes over disposisjonsfondet. Slik anskaffelse vil være anvendbar over lang tid og gi mulighet for alternativ oppvarmingskilde i tillegg til planlagte el-kjele.

Vurdering:

Tilstanden på eksisterende fyrkjele er av en slik art at denne ikke er pålitelig som eneste oppvarmingskilde. For å drifte skole på en forsvarlig måte er det derfor nødvendig å få på plass mer stabil løsning snarest, inntil slik løsning er på plass vil det være nødvendig å foreta reparasjoner på eksisterende anlegg.

Rådmannen anbefaler at tiltaket settets i bestilling allerede i 2017 og finansieres midlertidig over disposisjonsfondet.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
131/17	Lyngen formannskap	15.11.2017

Endring av selskapsavtale - Arkiv Troms

Henvisning til lovverk:

Kommuneloven § 13

Vedlegg

- 1 Ny versjon av selskapsavtalens §5 til godkjenning

Rådmannens innstilling

1. Lyngen kommune godkjenner ny selskapsavtale til Arkiv Troms IKS.
2. Saken behandles etter kommunelovens § 13.

Saksopplysninger

Endring i § 5 i selskapsavtalen til Arkiv Troms IKS. Årsaken er bl.a. at selskapet har fått flere eiere.

Endringen medfører ikke økning i andelen til Lyngen kommune.

Se for øvrig vedlegg.

Saken kan ikke vente til kommunestyrets møte 19. desember, og rådmannen anbefaler at saken behandles i hht kl § 13.

Vår ref:
A 000 Sak 203/17

Deres ref.

Dato
20.09.17

Alle deltakere i Interkommunalt arkiv Troms IKS

NY VERSJON AV SELSKAPSAVTALENS § 5 TIL GODKJENNING

Som følge av vedtak på årsmøte i representantskapet 27.04.17, i sak 9/2017 Økonomiplan 2018 – 2021, ble fordelingen av eierandeler i Interkommunalt arkiv Troms IKS endret. Dere ble informert om dette i e-post fra undertegnede 09.05.17, da godkjent referat og ny økonomiplan ble oversendt alle deltakere.

Vi er pliktige til å registrere alle endringer i eierstrukturen til Enhetsregisteret i Brønnøysund. Lov om interkommunale selskap krever at den nye fordelingen av eierandeler skal være godkjent av alle eiere gjennom vedtak i kommunestyret/fylkestinget. Vedlegg 1 viser dagens § 5 og den nye fordelingen som må godkjennes av dere.

Bakgrunn for endringen

Vedlegg 2 viser at endringene i økonomiplanen innebærer økte utgifter for de fleste deltakerne. Fra og med 1.1.2018 innføres en ny ordning for beregning av tilskudd til selskapet. Ny eierandel fastsettes etter folketall per 1.1.2017. Fylkeskommunens folketall skal være 20 % av folketallet i hele Troms fylke, og i tråd med den avtalen som ble gjort da de gikk inn i selskapet i 2011.

Den årlige budsjetterte sum vil fra 2018 bli hva det koster å drifte institusjonen med alle tjenester. En oversikt over tjenestene finner dere på våre nettsider www.arkivtroms.no. Grunnlaget for budsjettert sum i 2018 er summen av driftstilskuddet og depotavgiftene i 2017. Som følge av ny finansieringsordning faller alt av depotavgifter bort for selskapets eiere fra og med 1.1.2018, da inkluderes dette i driftstilskuddet. Til neste år vil dere få en faktura fra Arkiv Troms i stedet for de 6 dere får i dag.

Utgiftøkningen, som vedlegget viser, skyldes en økning av husleien med kr. 100 000 per år de tre neste årene, utgifter til leie av tilleggslokaler for å kunne ta imot avleveringsklart materiale og opprettelse av en ny fast stilling som IT-konsulent/-rådgiver fra 1.1.2018.

Årsmøtet vedtok at halvdelen av summen fordeles flatt mellom eierne og halvdelen etter eierandel.

Tilskuddet fra selskapets deltakere skal reguleres årlig i samsvar med lønns- og prisstigningen. Man skal bruke den sats som regjeringen fastsetter for kommunenes budsjetter (kommunal deflator). Ved endringer i eierstrukturen (færre eller flere eiere) skal folketall og eierandel reguleres.

Forandringer i kommunestrukturen i Troms vil i løpet av de neste fire årene endre selskapets økonomiske grunnlag. Selskapets økonomi og drift må kontinuerlig tilpasses dette. Den nye måten å beregne driftstilskuddet på er både enklere å administrere og mer fleksibel i forhold til endringene som kommer.

For de fleste av deltakere vil altså prisen øke, men omleggingen vil gi et bedre tjenestetilbud, og større forutsigbarhet i forhold til kommunenes budsjettering av utgiftene på arkivside.

Eiermøte

Spørsmålet om hvordan driftstilskuddet skal beregnes etter 2018 vil bli tatt opp som egen sak på et planlagt eiermøtet i Arkiv Troms. Møtet arrangeres i Statsarkivet i Tromsø, torsdag 5. oktober, kl. 11 – 14. Det er i alles interesse at metoden for beregning av eiertilskudd blir så rettferdig som mulig. Vi håper derfor at så mange som mulig vil komme på møtet.

Frist for melding om vedtak

Vi håper dere kan ta opp saken om godkjenning av ny § 5 i selskapsavtalen til behandling så snart som mulig, og senest innen slutten av november. Da vil den nye eierandelfordelingen kunne bli registrert i Brønnøysund når den trer i kraft 1.1.2018.

Ved eventuelle spørsmål står undertegnede til rådighet på telefon og e-post.

Med vennlig hilsen
Arkiv Troms

Hilde Elvine Bjørnå
arkivsjef

2 vedlegg

GODKJENNING AV SELSKAPSAVTALENS § 5

Dagens § 5 lyder som følger:

§ 5 Innskuddsplikt og eierandel

Deltakerne betaler årlig inn tilskudd til drift av selskapet i samsvar med vedtak gjort i representantskapet. Grunnlaget for utregning av driftstilskuddet skal være folketall og en fordelingsnøkkel som fastlegges av representantskapet. For deltakere som ikke kan legge folketall til grunn, og for nye deltakere, skal innskuddet fastsettes av representantskapet. Deltakerne har følgende eierandeler i selskapet:

Deltaker	Folketall 1.1.2014	Innskudd 2016	Eierandel i %
Balsfjord kommune	5 593	135 081	5,2
Bardu kommune	3 985	107 745	4,2
Berg kommune	918	55 606	2,2
Dyrøy kommune	1 171	59 907	2,4
Gáivuona suohkan Kåfjord kommune	2 221	77 757	3,0
Gratangen kommune	1 135	59 295	2,3
Ibestad kommune	1 436	64 412	2,5
Karløy kommune	2 334	79 678	3,1
Kvæfjord kommune	3 107	92 819	3,6
Kvænangen kommune	1 234	60 978	2,4
Lavangen kommune	1 014	57 238	2,2
Lenvik kommune	11 557	236 469	9,0
Lyngen kommune	2 992	90 864	3,6
Målselv kommune	6 634	152 778	5,9
Nordreisa kommune	4 854	122 518	4,7
Salangen kommune	2 223	77 791	3,0
Skjervøy kommune	2 881	88 977	3,5
Skånland kommune	2 951	90 167	3,5
Storfjord kommune	1 941	72 997	2,8
Sørreisa kommune	3 450	98 650	3,8
Torsken kommune	878	54 926	2,1
Tranøy kommune	1 510	65 670	2,6
Troms fylkeskommune	162 050	590 970	22,4
Sum		2 593 293	100 %

Eierandelen skal justeres hvert fjerde år på grunnlag av samlet innbetalt tilskudd, og ved eventuelle inn- og utmeldinger.

Ny § 5 lyder som følger:

§ 5 Innskuddsplikt og eierandel

Deltakerne betaler årlig inn tilskudd til drift av selskapet i samsvar med vedtak gjort i representantskapet. Grunnlaget for utregning av driftstilskuddet skal være folketall og en fordelingsnøkkel som fastlegges av representantskapet. For deltakere som ikke kan legge folketall til grunn, og for nye deltakere, skal innskuddet fastsettes av representantskapet. Deltakerne har følgende eierandeler i selskapet:

Deltaker	Folketall 1.1.2017	Innskudd 2018	Eierandel i %
Balsfjord kommune	5 685	331 990	5,72
Bardu kommune	3 994	275 932	4,02
Berg kommune	914	173 708	0,92
Dyrøy kommune	1 138	181 293	1,15
Gáivuona suohkan Kåfjord kommune Kaivounon komuuni	2 132	214 268	2,15
Gratangen kommune	1 121	180 633	1,13
Ibestad kommune	1 394	189 536	1,40
Karlsøy kommune	2 273	218 884	2,29
Kvæfjord kommune	2 983	242 297	3,00
Kvænangen kommune	1 233	184 260	1,24
Lavangen kommune Loabága suohkan	1 076	178 984	1,08
Lenvik kommune	11 697	531 490	11,77
Lyngen kommune	2 876	238 670	2,89
Målselv kommune	6 781	368 262	6,82
Nordreisa kommune	4 919	306 599	4,95
Salangen kommune	2 220	216 906	2,23
Skjervøy kommune	2 912	239 989	2,93
Skånland kommune	3 048	244 605	3,07
Storfjord kommune Omasvuona suohkan Omasvuonon kunta	1 890	206 024	1,90
Sørreisa kommune	3 496	259 444	3,52
Torsken kommune	921	174 038	0,93
Tranøy kommune	1 540	194 483	1,55
Troms fylkeskommune (20 % av 165 632)	33 126	1 242 768	33,34
Sum		6 595 061	100 %

Eierandelen skal justeres hvert fjerde år på grunnlag av samlet innbetalt tilskudd, og ved eventuelle inn- og utmeldinger.

Eiertilskudd til Arkiv Troms 2018 flatt og etter eierandel

Deltaker	Eierandel pr 1.1.2018	Drift & depot 2017	50 % flatt fordelt	50 % etter eierandel	Sum drift/depot/IT-stilling	Endring av tilskuddet
Balsfjord kommune	5,72	287 420	143 371	188 619	331 990	44 570
Bardu kommune	4,02	157 264	143 371	132 561	275 932	118 668
Berg kommune	0,92	117 918	143 371	30 337	173 708	55 790
Dyrøy kommune	1,15	188 476	143 371	37 922	181 293 -	7 183
Gáivuona suohkan	2,15	146 538	143 371	70 897	214 268	67 730
Gratangen kommune	1,13	120 326	143 371	37 262	180 633	60 307
Ibestad kommune	1,40	145 274	143 371	46 165	189 536	44 262
Karlsøy kommune	2,29	242 406	143 371	75 513	218 884 -	23 522
Kvæfjord kommune	3,00	196 415	143 371	98 926	242 297	45 881
Kvæningen kommune	1,24	118 788	143 371	40 889	184 260	65 473
Lavangen kommune	1,08	107 893	143 371	35 613	178 984	71 092
Lenvik kommune	11,77	402 363	143 371	388 119	531 490	129 128
Lyngen kommune	2,89	266 529	143 371	95 299	238 670 -	27 860
Målselv kommune	6,82	266 554	143 371	224 892	368 262	101 709
Nordreisa kommune	4,95	210 646	143 371	163 228	306 599	95 952
Salangen kommune	2,23	153 312	143 371	73 535	216 906	63 594
Skjervøy kommune	2,93	152 897	143 371	96 618	239 989	87 092
Skånland kommune	3,07	173 081	143 371	101 234	244 605	71 524
Storfjord kommune	1,90	125 987	143 371	62 653	206 024	80 037
Sørreisa kommune	3,52	218 462	143 371	116 073	259 444	40 982
Torsken kommune	0,93	149 088	143 371	30 667	174 038	24 950
Tranøy kommune	1,55	191 428	143 371	51 112	194 483	3 055
Troms fylkeskommune	33,34	1 085 387	143 371	1 099 397	1 242 768	157 380
Til sammen	100 %	5 224 450	3 297 531	3 297 531	6 595 061	1 487 741

Sorte tall = økning Økningen skal dekke økt husleie, tilleggsmagasin og ny IT-stilling
 Røde tall = minskning

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
132/17	Lyngen formannskap	15.11.2017

112/332 - søknad om konsesjon på erverv av fast eiendom - Frode Johannes Robertsen

Henvisning til lovverk:

Konsesjonsloven:

§ 1.(lovens formål)

Loven har til formål å regulere og kontrollere omsetningen av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet, bl.a. for å tilgodese:

1. framtidige generasjoners behov.
2. landbruksnæringen.
3. behovet for utbyggingsgrunn.
4. hensynet til miljøet, allmenne naturverninteresser og friluftinteresser.
5. hensynet til bosettingen.

§ 9. (særlige forhold for landbrukseiendommer)

Ved avgjørelsen av søknad om konsesjon for erverv av eiendom som skal nyttes til landbruksformål skal det legges særlig vekt på:

1. om den avtalte prisen tilgodeser en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling,
2. om erververs formål vil ivareta hensynet til bosettingen i området,
3. om ervervet innebærer en driftsmessig god løsning,
4. om erververen anses skikket til å drive eiendommen,
5. om ervervet ivaretar hensynet til helhetlig ressursforvaltning og kulturlandskapet.

Rådmannens innstilling

I medhold av konsesjonsloven innvilges Frode Johannes Robertsen konsesjon for erverv av eiendommen gnr 112 bnr 332 i Lyngen kommune.

Begrunnelse:

Ervervet er helt i tråd med konsesjonslovens føringer. Eiendommen ligger tett opp mot landbrukseiendommen 112/94 sitt driftssenter, og vil bidra til en bedre driftsmessig løsning.

Saksopplysninger

Generelle opplysninger om saken

Søknad om konsesjon for erverv av fast eiendom er mottatt 20.09.2017. Det søkes om konsesjon for erverv av matrikkelenheten gnr 112 bnr 332 som tilleggsjord og –areal til landbrukseiendommen 112/94.

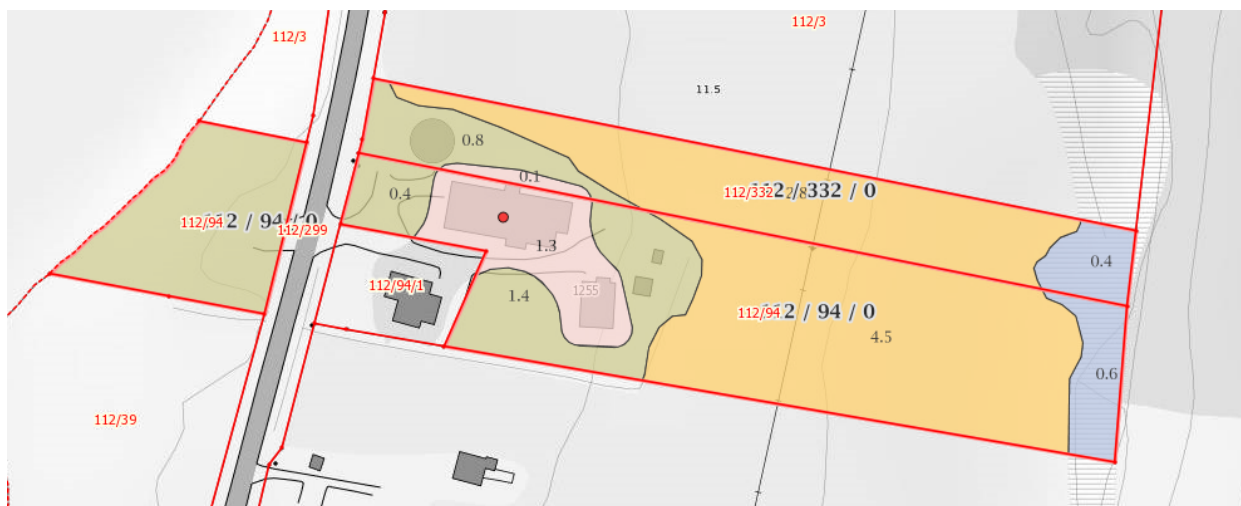
Matrikkelenheten er fradelt 112/3 og skal overføres til 112/94.

Kjøper: Frode Johannes Robertsen 23.11.76

Selger: Herman Andreasen 19.01.38

Kjøpesum: Arealet overføres vederlagsfritt.

Formål med ervervet: Arealet på 4,1 da skal inngå i driftsenheten 112/94. Arealet ligger tett opp til driftsenhetens driftssenter.

Areal:

Matrikelnummer	Antall teiger	Fulldyrka jord	Overflated... jord	Innmarksbeile	Skog, særs høy bonitet	Skog, høy bonitet	Skog, middels bonitet	Skog, lav bonitet	Uproduktiv skog	Myr	Jorddekt fastmark	Skrinn fastmark	Bebyggd, s... vann, bre	Ikke klassifisert	Sum grunneiendom
1938-112/332: Arealstatistikk (dekar)															
1938-112/332	1	2.8	0	0	0	0	0	0	0	0	0.4	0.8	0	0.1	4.1
SUM:	1	2.8	0	0	0	0	0	0	0	0	0.4	0.8	0	0.1	4.1
1938-112/94: Eiendom lagt til (dekar)															
1938-112/2	2	19.2	0	10.1	0	0	12.2	0.1	59.5	8.7	62.8	2.9	0.7	0.1	176.3
1938-112/24	3	23.6	10.9	2.9	0	0	74.5	0	135.5	39.1	44.8	42.5	0	0.5	374.3
1938-112/93	2	26.7	0	0	0	0	0.2	4	119.6	0	5.6	0.1	0	0	156.2
1938-112/94	2	4.5	0	0	0	0	0	0	0	0.6	3.7	0	1.3	0	10.1
1938-112/145	2	63.6	0	1.4	0	0	44	0	139.8	7.7	83.9	56.3	0.2	0.1	397.2
1938-112/202	2	53	0	21.2	0	0	14.9	18.9	73.9	2.3	67.7	22.9	0.1	0.2	275
1938-113/5	3	18	0	1.3	0	0	12.9	0	108.6	48.6	39.7	19.8	0	0	249.2
1938-113/6	3	0	0	0	0	0	9.6	0	73	30.3	50.5	14	0.6	0	177.7
SUM:	19	208.6	10.9	36.9	0	0	168.3	23	709.9	137.3	358.7	158.5	2.9	0.9	1816
SUM															
Jordregister og eiendo...	20	211.4	10.9	36.9	0	0	168.3	23	709.9	137.7	359.5	158.5	3	0.9	1820.1
SUM:	20	211.4	10.9	36.9	0	0	168.3	23	709.9	137.7	359.5	158.5	3	0.9	1820.1

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Eiendommene ligger innenfor det som i kommuneplanens arealdel er satt til LNFR-område, hensynsområde landbruk.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Konsesjonsloven av 2003 har som formål å regulere og kontrollere omsetning av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer. En ønsker også å oppnå eier og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet bl.a. for å tilgodese landbruksnæringen, framtidige generasjoner behov, hensyn til bosetting og utbyggingsgrunn. Det skal også tas hensyn til allmenne naturvern- og friluftsinnteresser. Ved vurdering om konsesjon skal gis, skal det bl.a. legges vekt på om ervervet innebærer driftsmessige gode løsninger, om ervervet ivaretar hensynet til bosetting og om det gir en forsvarlig prisutvikling. Det skal også vurderes om konsesjonssøkeren anses skikket til å drive eiendommen.

Formålet med ervervet er å få mere areal rundt driftsenheten på landbrukseiendommen 112/94. Erverver disponerer arealet i dag, både til høsting av grovfor, og han har satt opp en gjødselkomme på arealet.

Ervervet vurderes utelukkende som positivt da matrikkelenheten ligger såpass tett opp mot erververs driftssenter.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
133/17	Lyngen formannskap	15.11.2017

96/2 og 12 - søknad om konsesjon på erverv av fast eiendom - Andrew Moeller

Henvisning til lovverk:

Konsesjonsloven:

§ 1.(lovens formål)

Loven har til formål å regulere og kontrollere omsetningen av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet, bl.a. for å tilgodese:

1. framtidige generasjoners behov.
2. landbruksnæringen.
3. behovet for utbyggingsgrunn.
4. hensynet til miljøet, allmenne naturverninteresser og friluftinteresser.
5. hensynet til bosettingen.

§ 9. (særlige forhold for landbrukseiendommer)

Ved avgjørelsen av søknad om konsesjon for erverv av eiendom som skal nyttes til landbruksformål skal det legges særlig vekt på:

1. om den avtalte prisen tilgodeser en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling,
2. om erververs formål vil ivareta hensynet til bosettingen i området,
3. om ervervet innebærer en driftsmessig god løsning,
4. om erververen anses skikket til å drive eiendommen,
5. om ervervet ivaretar hensynet til helhetlig ressursforvaltning og kulturlandskapet.

Rådmannens innstilling

I medhold av konsesjonsloven innvilges Andrew Moeller konsesjon for erverv av eiendommen gnr 96 bnr 2 og bnr 12 i Lyngen kommune.

Merknad:

Lyngen formannskap må ta stilling til om området Skinnelv er et område der man ønsker fast bosetting eller om det er greit med fritidseiendommer av denne størrelsen.

Saksopplysninger

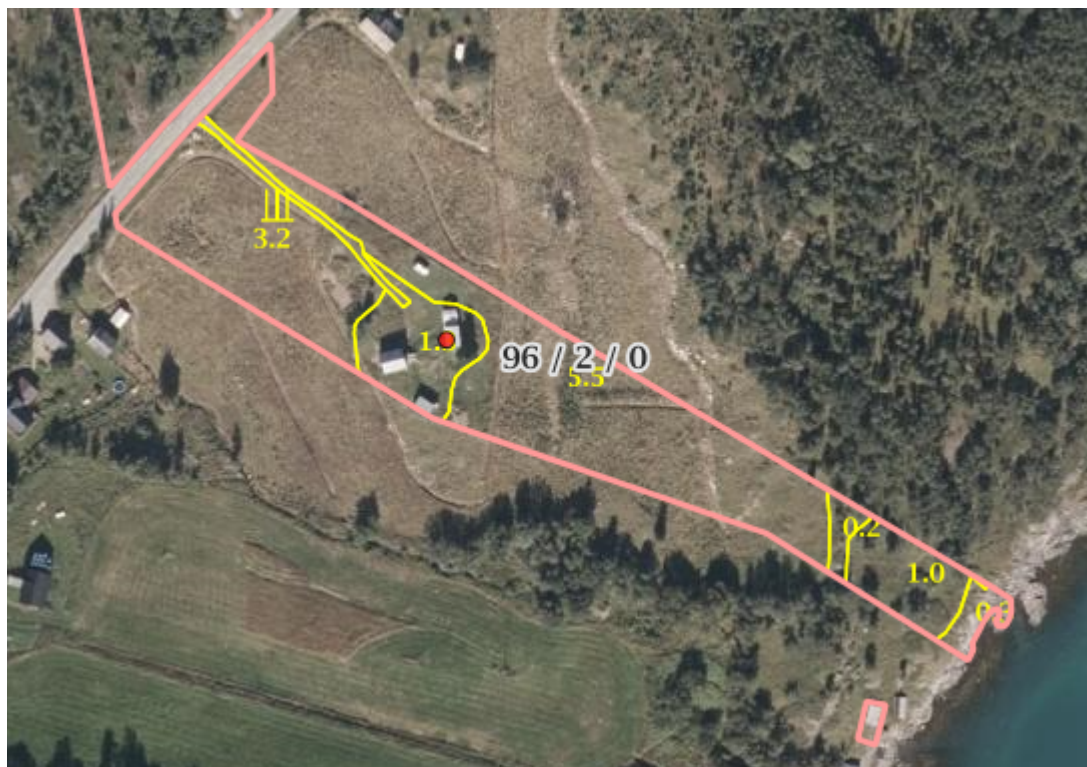
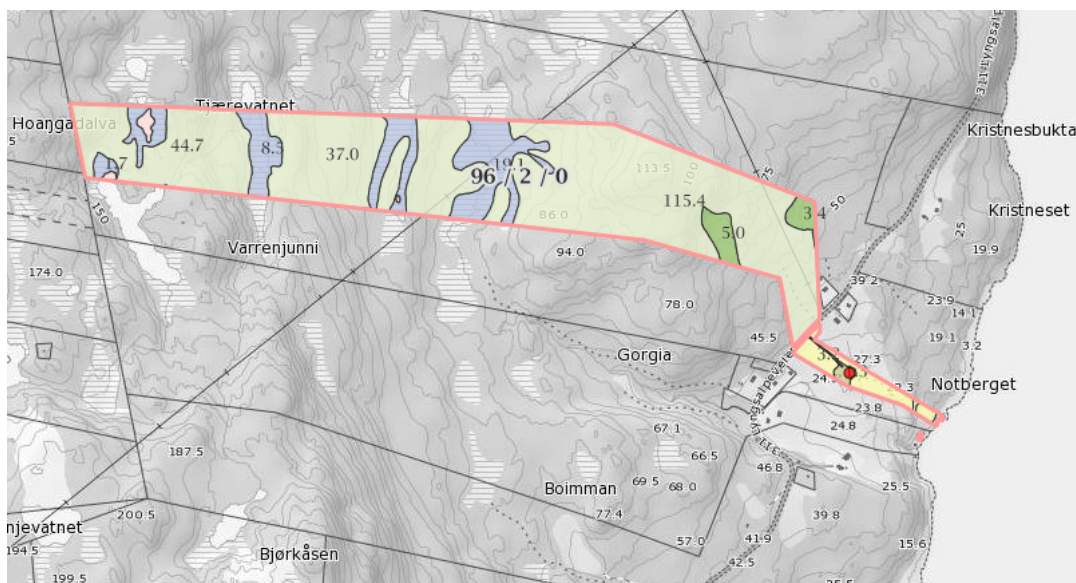
Generelle opplysninger om saken

Søknad om konsesjon for erverv av fast eiendom er mottatt 10.08.2017. Det søkes om konsesjon for erverv av matrikkelenhetene gnr 96 bnr 2 og bnr 12. Eiendommen 96/2 ligger i Skinnelv og har også dette som bruksnavn. Nåværende eier fikk tinglyst eiendommen på seg for litt over et år siden.

Kjøper: Andrew Moeller, Salt Lake City 84101 USA. 13.06.75

Selger: Ulf Ahlsen Melbye, Lyngsalpeveien 519, 9060 Lyngseidet. 03.11.69

Kjøpesum: 975.000,-

Areal:

Matrikelnummer	Antall teiger	Fulldyrka jord	Overflate... jord	Innmarks-beite	Skog, særs høy bonitet	Skog, høy bonitet	Skog, middels bonitet	Skog, lav bonitet	Uproduktiv skog	Myr	Jorddekt fastmark	Skrinn fastmark	Bebyggd, s... vann, bre	Ikke klassifisert	Sum grunneiendom
☐ 1938-96/2: Jordregister (dekar)															
1938-96/2	2	0	0	9.7	0	0	8.4	0	225.3	43	1.3	0.3	2	0	289.9
SUM:	2	0	0	9.7	0	0	8.4	0	225.3	43	1.3	0.3	2	0	289.9
☐ 1938-96/12: Eiendom lagt til (dekar)															
1938-96/12	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.1	0	0	0	0.1
SUM:	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.1	0	0	0	0.1

Bygninger:

Beskrivelse av nåværende bebyggelse på eiendommen (bolighus, hytte, driftsbygning, forretningsgård, industri o.l.)					
Bygning (type)	Grunnflate i m ²	Byggeår	Antall etasjer	Teknisk tilstand (god, middels eller dårlig)	
Enebolig	412	1947	3	Middel	
Fjøs	50	1947	2	dårlig	
uthus	16	1950	1	middel	
Nanst	23	1950	1	dårlig	
Garasje	15	1950	1	dårlig	

Formål med ervervet:

Erverver ønsker å bruke huset på eiendommen som feriehus. Han antyder han at dette kan dreie seg om opp mot 3 måneder i året. Resterende tid ønsker han å leie ut huset. Jordleieavtale videreføres slik den er i dag.

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Eiendommene ligger innenfor det som i kommuneplanens arealdel er satt til LNFR-område. Områdene på begge sider av fylkesveien er avsatt til fritidsbebyggelse.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Konsesjonsloven av 2003 har som formål å regulere og kontrollere omsetning av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer. En ønsker også å oppnå eier og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet bl.a. for å tilgodese landbruksnæringen, framtidige generasjoner behov, hensyn til bosetting og utbyggingsgrunn. Det skal også tas hensyn til allmenne naturvern- og friluftsinnteresser. Ved vurdering om konsesjon skal gis, skal det bl.a. legges vekt på om ervervet innebærer driftsmessige gode løsninger, om ervervet ivaretar hensynet til bosetting og om det gir en forsvarlig prisutvikling. Det skal også vurderes om konsesjonssøkeren anses skikket til å drive eiendommen.

Formålet med ervervet er å bruke huset på eiendommen som fritidsbolig. Erverver sier han ønsker å leie ut huset store deler av året.

Eiendommen 96/2 er av en størrelse som utløser søknad om konsesjon, men ikke av slik størrelse at den utløser boplikt. Før nåværende eier ervervet eiendommen, ble den også brukt som fritidseiendom.

I søknaden opplyses det at kjøper og selger er enige om at boligen på eiendommen er av en slik tilstand at den ikke imøtekommer de krav en mener det bør være til slik bolig for fast bosetting.

Lyngen formannskap må ta stilling til om området Skinnelv er et område der man ønsker fast bosetting eller om det er greit med fritidseiendommer av denne størrelsen.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
134/17	Lyngen formannskap	15.11.2017

Merknadsbehandling av næringsløypene i Lyngen kommune.

Henvisning til lovverk:

- Motorferdselloven § 4a.
- Forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 4a.
- Naturmangfoldloven §§ 8-12.
- Plan og bygningsloven § 11-14.
- Plan og bygningsloven § 12-12 fjerde og femte ledd.
- Forvaltningsloven §§ 28-39.

Rådmannens innstilling

1. Lyngen formannskap vurderer vedtak om næringsløypene og bestemmelsene for løypene ut fra Rådmannens merknadsbehandling.

Kommunens vedtak om å fastsette næringsløyper, inkludert bestemmelsene om bruk, kan påklages av en angitt gruppe privatpersoner (grunneiere og rettighetshavere), organisasjoner og offentlige myndigheter. Forvaltningslovens regler om klage og omgjøring i kapittel VI gjelder.

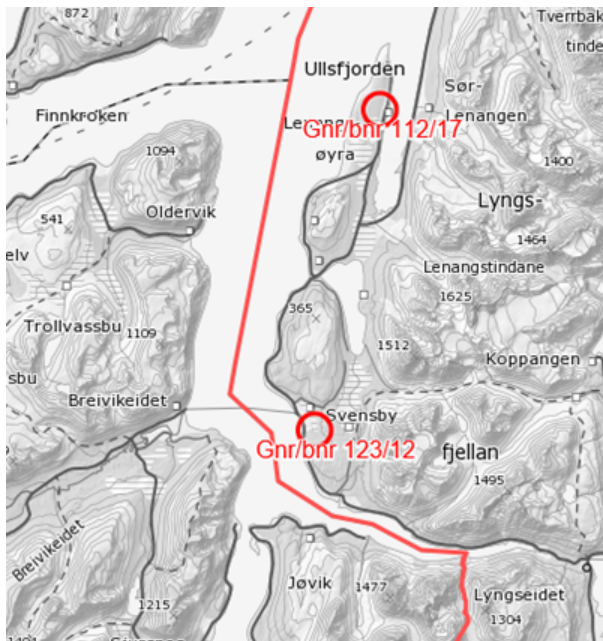
Fylkesmannen, som er klageorgan, kan prøve alle sider av saken, jamfør forvaltningslovens § 34.

Saksopplysninger

Generelle opplysninger om saken

Næringsløypa på Svensby gnr/bnr 123/12 og på Lenangøyra gnr/bnr 112/17 har vært til offentlig ettersyn, jamfør plan og bygningsloven §§ 11 – 14 (Vår.ref: 2015/2214-42).

Oversiktskart, plassering av næringsløypene:

Ved etablering av næringsløypene er kommunen pliktig å ta hensyn til:

- Støy
- Friluftsliv
- Naturmangfold
- Bolig og- hytteområder
- Landskap
- Kulturminner og kulturmiljø

Næringsløypene skal heller ikke legges i verneområder eller foreslåtte verneområder og næringsløypene skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindrift og friluftsliv. Løypene skal heller ikke kreve terrengingrep.

Konsulentfirmaet WSP i Tromsø har etter avtale med næringsaktørene gjort en Konsekvens Utredning (KU) knyttet til næringsløypene og de overnevnte hensynene.

Forslaget til næringsløypene med kart og bestemmelser har vært på høring og lagt ut til offentlig ettersyn, kunngjort i Framtid i Nord samt gjort tilgjengelig i digitale medier, jamfør plan og bygningsloven §§ 11 – 14, med høringsfrist satt til 30. september 2017.

Følgende høringsinstanser har kommet med merknader til løypene:

1. **Troms Fylkeskommune.**
2. **Sametinget.**
3. **RBD 33 T – Ittunjarga/Rendalen.**
4. **Ishavskysten Friluftsråd.**
5. **Sør Lenangen Grunneierlag.**
6. **Fylkesmannen i Troms.**
7. **Forum for natur og friluftsliv Troms m.fl.**
8. **Naturvernforbundet i Troms.**
9. **Grunneier på gnr/bnr 124/4 – Asbjørg Mortensen.**

Høringsinstansenes merknader til næringsløypene:

- Troms Fylkeskommune (10.10.2017)

Troms Fylkeskommune henvendte seg skriftlig til Lyngen kommune 18.09.2017 om mulighet for utsatt høringsfrist til den 10. oktober 2017. De var avhengig av utsettelse slik at fylkesrådet fikk behandlet høringen. Utsatt frist ble innvilget av Lyngen kommune.

Fylkesrådet behandlet i møte 10.10.17 sak 219/17 hvor det ble fattet følgende vedtak:

Fylkesrådet gir følgende høringsuttalelse til etablering av snøskuterløyper med næringsformål i Lyngen kommune:

«Fylkesrådet er positiv til kommunenes adgang til å fastsette snøskuterløyper som følger av lov om motorferdsel i utmark og forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag, der det ikke går på bekostning av friluftslivet.

I forhold til opprettelse av løyper for snøskuterkjøring har fylkeskommunen en rolle å bidra til at friluftslivet blir tatt hensyn til. I følge forskriften for motorkjøretøyer i utmark er det særlig friluftslivet som risikerer å bli skadelidende ved etablering av snøskuterløyper, og hensynet til friluftsliv står i en særstilling. Ivaretagelse av viktige arealer for friluftsliv er sentralt for å stimulere fylkets innbyggere til helsefremmende og miljøvennlig friluftsliv.

Fylkesrådet mener i tråd med forskriften at traseer for snøskuterløyper ikke bør legges i områder som er viktige eller svært viktige for friluftsliv og naturmangfoldet».

Fylkeskommunens kommentar til forslag til bestemmelser:

«Da det ikke er selve den kommunale forskriften som er på høring er det viktig at forslaget til kommunale bestemmelser for snøscooterløyper/næringsløyper bygges opp som en forskrift med blant annet henvisning til hjemmelsgrunnlaget. I tillegg anbefales det at følgende tas med/ presiseres i forskriften:

- Formålet med løypene.
- Presisere hvor løypen går, vise til kart.
- Oppgi tidspunkter for åpning og stenging av løypen, kjøretider.

- Hastighet – presisere hvor det er redusert hastighet geografisk.
- Om sikkerhet – at det er påbudt med hjelm både for fører og passasjerer. Fører av snøscooter har alltid vikeplikt for skiløpere og annen ferdsel. All ferdsel skal skje så skånsomt som mulig, av hensyn til planteliv, dyreliv og friluftsliv».

Fylkeskommunens merknader til Næringsløypa ved Svensby gnr/bnr 123/1:

«I konsekvensutredningen framkommer det at etablering av en næringsløype for snøskuter ved Svensby vil ha negativ effekt for friluftslivet.

I følge kartet ligger både eksisterende snøskuterløype og den omsøkte snøskuterløypa for næring innenfor et område som er kartlagt å være svært viktig for friluftslivet. Det drives friluftsliv her både sommer og vinter. Området er lett tilgjengelig og er derfor godt egnet for lavterskelaktiviteter. Næringsløypa vil komme til å krysse en skiløype som tråkkes hver vinter, og som går mellom Svensby og Trollhytta. Ved Trollhytta er det servering hver søndag. I området er det gjort tilrettelegginger for friluftsliv ved merking og skilting av turløyper, klopping av våte områder, tilrettelagt bålplasser og oppsett av gapahuker.

Fylkesrådet understreker nødvendigheten av å vektlegge sikkerhet ved etablering av snøskuterløyper. En næringsløype tvers gjennom friluftslivsområdet vil fragmentere området, og åpner opp for mer støy og redusert trygghet for friluftslivsaktørene. Dette i tillegg til støy fra den eksisterende snøscooterløypa i området. Risiko for feil kjøring, ved at andre snøscootere som ikke har formål næring kjører inn i næringsløypa, er tilstede. Det kan skape farlige situasjoner blant annet på grunn av kryssing med skiløypa.

Som avbøtende tiltak er stenging av næringsløypa i helger med stor utfart nevnt. Stenging av løypa i helger med stor utfart kan til en viss grad gjennomføres, men det er ofte været som er avgjørende for hvor stor utfarten blir. Det vil være vanskelig å planlegge både for næringsaktørene og friluftslivet hvilke helger løypa skal være stengt/åpen. Et bedre avbøtende tiltak vil da være at næringsløypa er stengt hver helg.

Et av startpunktene for den eksisterende snøskuterløypa, som den omsøkte næringsløypa skal bindes sammen med, ligger ca. 1,7 km fra Toften Husflid og Ferie AS. Alle kan benytte seg av den eksisterende snøscooterløypa, også næringsvirksomheter. De negative konsekvensene ved å benytte den eksisterende løypa vil være mindre, enn de negative konsekvensene som følger ved å åpne en ny løype gjennom et svært viktig friluftslivsområde med mye aktivitet om vinteren. Fordelene med en næringsløype fra Toften, vil i all hovedsak være knyttet til den ene bedriften som holder til der.

I strategisk reiselivsplan 2017-2020 som Lyngen kommune har på høring, er visjonen at Lyngen skal være et ledende reisemål tuftet på naturbaserte bærekraftige opplevelser og høy kvalitet basert på lokale reiselivsbedrifter med god lønnsomhet. Der legges det til grunn at naturen er den viktigste årsak til at turister velger å besøke Lyngen. Summen av inntrykkene fra naturen, kulturen, opplevelsene i levende bygder og lokalsamfunn er det som skaper gode opplevelser. Det skaper også utfordringer. En næring i vekst setter krav til besøksforvaltning som ivaretar naturområder, lokalsamfunnene og andre ressurser. Lyngen må gi turistene en grunn til å velge nettopp Lyngen. Og som det presiseres i planen, er det viktig å skape helhetlige opplevelser hvor stikkordene skal være bærekraftig bruk av naturen. På lik linje med lokale friluftslivsutøvere har turistene de samme ønsker om å oppleve den unike naturen i Lyngen, og ivareta attraksjonene og sikkerhetsaspektet gjennom trygge opplevelser. Med denne visjonen som bakteppe, er det lite forenelig å ytterligere fragmentere et attraktivt, og svært viktig friluftslivsområde.

Fylkesrådet mener forslaget til næringsløype ved Svensby i for liten grad hensyn tar friluftslivet slik Lov om motorferdsel forutsetter, da dette området er kartlagt som et svært viktig friluftslivsområde også om vinteren».

Fylkeskommunens merknad til Næringsløypa ved Lenangsøyra gnr/bnr 112/17:

«I konsekvensutredningen framkommer det at etablering av en næringsløype for snøscooter på Lenangsøyra vil ha liten negativ omfang for friluftslivet. Området benyttes i liten grad om vinteren til friluftslivsaktiviteter.

I dette området er det ingen eksisterende snøscooterløyer som næringsaktørene kan benytte seg av, en eventuell etablering av næringsløypa vil bidra til en åpning av et nytt område for bruk av snøscooter, dog kun for næringsformål. Fylkesrådet har ingen innvendinger i forhold til denne løypa utover det som fremkommer av kommentarene til selve bestemmelsene».

Kommunens vurdering av merknadene:

Bestemmelsene for næringsløypene skal fastsettes som en lokal forskrift, jamfør forvaltningslovens krav til kunngjøring i §§ 38 og 39, hvor det også kreves at forskriften kunngjøres i Norsk Lovtidend. Formålet med løypene, tidspunkt for ferdsel i løypene og hastighet fremkommer i bestemmelsene for næringsløypene. Angående sikkerhet/hjelmpåbud så reguleres dette automatisk etter «hjelmpåbud i forskrift til vegtrafikkloven» Utgangspunktet er at alle som kjører snøscooter, inkludert passasjerer og passasjerer på slede skal benytte godkjente styrhjelmer under kjøring.

Unntak til bestemmelsene om styrhjelmer kan imidlertid fravikes dersom du benytter en godkjent og CE-merket alpinhjelmer i stedet.

Med andre ord skal enhver som kjører, er passasjer på snøscooter eller slede benytte hjelm under kjøring.

Næringsløypene fastsettes i eget kart. Traseene er gått opp med GPS slik at kart over løypene skal produseres digitalt (SOSI filer) som kan eksporteres og importeres. Løypene skal tegnes inn i kartet til kommuneplanens arealdel.

Skiløypa som er nevnt (mellom Svensby og Trollhytta), som krysser næringsløypa er en tursti som kun er i bruk om sommeren. Den trækkes ikke om vinteren til skiløype og vil dermed ikke komme i konflikt med næringsløypa.

Med godt merkede løyper og redusert hastighet ivaretas sikkerheten for andre brukere av området. Der næringsløypa møter den offentlige løypa skal det settes skilt med bestemmelsene for næringsløypa slik at det forstås at kun næringsaktører kan benytte seg av næringsløypa.

Hovedformålet med næringsløypene er nordlyssafari. Det vil si at hoved aktiviteten pågår etter mørkets frembrudd. Det er kanskje langt færre brukere av utmarka kveldstid enn på dag tid, hvilket reduserer interessekonflikter for bruken av utmarka. Dette vil også gjelde for helgene. Lyngen kommune ser det som vanskelig å stenge næringsløypene i helgene da som oftest tilreisende kommer i forbindelse med helg.

Det er i slutten av mars utmarka tas mest i bruk av lokale og tilreisende toppturentusiaster. I det samme tidsrommet avtar nordlysaktiviteten. En av bestemmelsene for næringsløypene er at de stenges i påsken, slik at «det stille rom» og friluftslivet generelt ivaretas i det tidspunktet det er mest folk i skog og mark, jamfør pkt. 3 i bestemmelsene.

Selv om snøscooterkjøring pr. i dag ikke defineres som friluftsliv så er det viktig at de som ikke går på ski eller toppturer, men som ønsker å oppsøke naturen har ett tilbud for det. Ved at noen få reiselivsoperatører kan tilby dette via organiserte scooterturer ivaretar kommunen mangfoldet

av turister som ønsker å komme til Lyngen. Hovedtyngden av tilreisende er toppturister som har fjellene på hele Lyngnehalvøya som arena. Kommunens topologi vanskeliggjør å tilrettelegge for næringsløyper etter friluftslivkartlegginga. I dette tilfellet ser kommunen det som en «nødvendighet» å legge næringsløypa på Svensby og Lenangsøya.

- **Sametinget (26.09.2017)**

Merknad til Næringsløypa på Svensby:

«Sametinget er imot at det etableres en næringsløype som omsøkt mellom Svensby og den offentlige snøscooterløypa som går frem til Trollvannet. Dette med hensyn til naturgrunnlaget for reindrift. Sametinget registrerer at reinbeitedistrikt 33 T Ittunjarga/Rendalen er negativ til tiltaket på bakgrunn av området verdi for deres drift. De planlagte aktivitetene – menneskelig ferdsel, hundekjøring og snøscooterkjøring kan ha store konsekvenser for reinens beitero».

Næringsløypa på Lenangsøya:

«Sametinget forutsetter at åpningstidene for næringsløypa fastsettes i tett dialog med reinbeitedistriktet».

Kommunens vurdering av merknadene:

Næringsløypa på Svensby har ingen sammenheng med tidligere omsøkte «Trollcamp». Søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for oppføring av turistbasert næringsvirksomhet på gnr/bnr 123/12 i Lyngen kommune er trukket. Prosjektet er spilt inn til det pågående arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel (2016/983-23).

Sametingets merknad om at de planlagte aktivitetene kan ha store konsekvenser for reinens beitero tas ikke til etterretning da bruken av næringsløypene kun er i tidsrommet fra 01. januar til 20. april når det ikke er rein i området. Dersom det vil på sikt bli behov for å stenge næringsløypene og det offentlige løypenettet pga. tidlig ankomst av rein, så har Fylkesmannen etter motorferdselsforskriften § 9, adgang til å stenge løypene dersom det skulle være «nødvendig for å ivareta reindriften – eller viltinteresser, eller andre interesser som motorferdselloven skal ivareta».

- **RBD 33T Ittunjarga/Rendalen (30.09.2017)**

«Begge næringsløypene er planlagt innenfor distriktets sommerbeitedistrikt. Det er etter beitedistriktets mening mangelfull konsekvensutredning hva gjelder reindrift, naturmangfold og har direkte feile opplysninger angående populasjon av rovdyr og distriktets beitetider.

Reindriften beitetider fastsettes av reindriftenloven og distriktets bruksregler blir godkjent av Fylkesmannen eller reindriftenstyret. Beitetidene til RBD 33 T er fra 01. mars til 31. desember, hvilket ikke kom riktig frem i konsekvensutredningen. Som det fremkommer i KU er reinbeitedistriktet av den oppfatning at eneste avbøtende tiltak i forhold til reindriften er å stenge løypene fra de ankommer Lyngnehalvøya, dvs. fra midten/slutten av april.

Det er også ønskelig at næringsløypa på Svensby må gå nær bebyggelse/dyrkamark. Dette for å unngå ulovlig bruk av løypa og minimere området som blir berørt av forstyrrelsene en snøscooterløype medføre».

Kommunens vurdering av merknadene:

Feil saksopplysning angående beitetider er korrigert til 01. mars -31. desember, jamfør reindrifstloven og distriktets bruksregler.

Etter samtale med søkerne av næringsløypene, er det ønskelig å imøtekomme RBD 33T/Ittunjarga/Rendalens anmodning om å stenge næringsløypene fra midten/slutten av april når distriktet ankommer med reinflokken. I bestemmelsene for næringsløypene er åpningsdato for næringsløypene satt til 01. januar og stenging av løypene satt til 20. april, jamfør pkt. 3 i bestemmelsene for løypene.

Jamfør rovviltforvaltningen i region 8, Troms og Finnmark er Lyngenthalvøya pr. definisjon ett B - område som tilsier at det ikke skal etableres bestand av rovvilt i kommunen. B-områder er områder prioritert for utmarksbeite av rein og sau. Med dette som utgangspunkt bør kanskje ikke rovdyrbestand være ett argument mot næringsløypene. Mest sannsynlig eksisterer både familiegrupper av gaupe og streifdyr i Lyngen. Disse individene skal forvaltes gjennom rovdyrforvaltningen gjennom tiltak som kvotejakt eller skadefelling. Lyngen kommune kjenner pr. i dag ikke til kartlagte bestander for kongeørn som vil påvirkes av næringsløypene.

- Ishavskysten (29.09.2017)

«Lyngen kommune er en av Ishavskysten friluftsråd sine fem medlemskommuner. Friluftsrådets oppgave som interkommunal organisasjon er å ta vare på mulighetene for naturopplevelser og friluftsliv i regionen – med formål å forvalte, styrke og informere om friluftslivet i våre medlemskommuner.

Lyngsalpene er et eldorado for friluftsliv. Det spektakulære og varierte landskapet er et yndet reisemål langt utenfor Norges grenser og har internasjonale kvaliteter. Det meste av Lyngen, særlig hvor det finnes vei, er mye brukt sommer som vinter. Store urørte områder uten støy er noe både besøkere og lokale setter pris på, og stille områder er en ettertraktet verdi for de aller fleste brukerne av friluftslivsområdene. Det meste av utmarka i Lyngen består av høye, majestetiske tinder som er utilgjengelige for folk flest. Større, urørte og åpne områder uten de bratte stigningene er det få av i kommunen.

Friluftsrådet ønsker at kommunen ser verdien i at bevare områder med disse kvalitetene, slik at det finnes varierte og urørte friluftstilbud for folk flest. Friluftsrådet har i samarbeid med kommunen gjennomført en verdikartlegging av friluftsområder i Lyngen, i samarbeid med Troms fylkeskommune og Miljødirektoratet. Lokale lag og foreninger samt andre private ressurspersoner ble invitert å komme med innspill til sine lokale områder både under innsamlingen av informasjon samt under høringsrunden. Kartleggingen er i tråd med veileder fra Miljødirektoratet. Kunnskapsgrunnlaget brukes i plansaker, enkeltsaksbehandlinger og konsekvensutredninger, i tillegg til forvaltning og tilrettelegging av friluftsområder.

Det presiseres at begge næringsløypene går inn i A – området – svært viktige friluftsområder, jamfør friluftslivsverdikartleggingen».

KU av Svensbyløypa:

«Friluftslivet er vurdert med stor verdi, siden det er en svært viktig vinterfriluftsområde med skiløyper til Trollhytta. Konsekvensen er derfor vurdert negativt for friluftslivet. Foreslåtte avbøtende tiltak i konsekvensutredningen er lavere hastighet. Et annet foreslått avbøtende tiltak er å ha løypa stengt i helger med stor utfart. I saksframlegget argumenterer man for at reiselivsoperatører som per i dag ikke har tilgang til eksisterende løypenett må transportere sine skutere over lengre distanser, og at dette ikke er en miljøgevinst.

Friluftsrådet mener miljøgevinsten ikke blir bedre av nye skuterløyper med risiko for ulovlig kjøring, samt støy i et stort, sammenhengende og viktig friluftsområde som har få sammenlignbare kvaliteter i kommunen. I og med at Svensbyforslaget ligger nokså nært eksisterende løypenett er det for aktuelle turoperatør ikke nødvendig å transportere sine skutere langt. Problemet ved dette ligger i mangelen på store nok parkeringsplasser for skuterhengere og flere biler.

Ishavskysten friluftsråd anbefaler ikke at det åpnes opp en ny skuterløype i dette område, da dette vil ha store konsekvenser for dagens bruk av friluftslivsområdet. Det bør heller sees på muligheten å etablere store nok parkeringsplasser tilknyttet eksisterende løypenett, slik at disse enklere kan brukes av reiselivsoperatører og andre som ønsker dette».

Oppsummering:

«Det er generelt anbefalt at kommunene bør unngå å legge skuterløyper i områder som ifølge kartleggingen blir registrert som svært viktig eller viktig for vinterfriluftslivet. Begge omsøkte løyper går i A-områder, altså områder som er svært viktige for friluftsliv. På bakgrunn i vedtatte friluftslivskartlegging og føringene for etablering av snøskuterløyper for fornøyleskjøring i Stortingsproposisjon 35L, er Ishavskysten friluftsråd kritiske til å etablere en ny skuterløyper på Svensby. I all hovedsak fordi dette er et viktig vinterfriluftsområde som er del av et stort, sammenhengende friluftsområde som har kvaliteter som ikke finnes andre steder i kommunen.

Etablering av en ny skuterløype i dette område vil ha negative konsekvenser for de som utøver friluftsliv her på vinterstid, og vi anbefaler Lyngen kommune å legge hensynet til denne store brukergruppen særlig vekt. Friluftsrådet er usikker på hvordan effekten av løypa på Lenangsøyra vil ha for friluftslivet, da kartleggingen ikke presiserer friluftslivsbruken i nettopp dette området. Vi oppfordrer derfor Lyngen kommune om å innhente denne kunnskapen før en beslutning tas».

Kommunens vurdering av merknadene:

Friluftskartleggingen som er gjennomført, er en førstegangskartlegging og informasjonen vil bli oppdatert i takt med at bruken av friluftslivsområdene endres. For at kartleggingen skal opprettholde høy presisjon og kvalitet, bør det legges opp til en løpende revisjon. Det er vedtatt i Lyngen levekårsutvalg (2015/1788-40) at kartlegginga skal revideres i forbindelse med kommuneplanen. I revideringen skal lag, foreninger, grunneierlag, næringslivet og andre interessenter involveres. Dette for å sikre en fast oppdatering av kunnskapsgrunnlaget. Det er klart viktig å ivareta viktige friluftsområder, hvilket Lyngen kommune også ønsker å gjøre, men i enkelte tilfeller må de ulike brukerinteressene integreres da ett område er best egnet for all type aktivitet.

Friluftsrådet har kommet med innspill om utvidet parkeringsplass ved startpunktene for den offentlige snøscooterløypa på Svensby, slik at andre reiselivsaktører også kan benytte seg av den offentlige løypa. Utfordringen her er at Svensby Tursenter er grunneier ved begge startpunktene til den offentlige scooterløypa på Svensby. Svensby Tursenter har pr. i dag nesten monopol på bruken av den offentlige scooterløypa i reiselivssammenheng. Kommunen har kanskje ikke anledning til å ekspropriere privat grunn til å opparbeide parkering til offentlig bruk. Det er på bakgrunn av denne problematikken at det er søkt om en næringsløype med startpunkt ved Toften Husflid og Ferie.

For næringsløypa på Lenangsøyra vil den påvirke friluftslivet i liten grad da det ikke er høy vinteraktivitet i influensområdet vinterstid. Ved å redusere høyeste hastighet til 40 km/t i næringsløypene reduseres også støyen i influensområdet. Lenangen brygger AS har tenkt å bruke næringsløypa som ett tilbud til sine gjester som primært er på havfiske. Brukerfrekvensen blir nok ikke så stor. Selv om andre næringsaktører kan benytte seg av næringsløypa på

Lenangsøyra, er det stor sannsynlighet pga. beliggenheten at det blir primært kun Lenangen Brygger AS som vil benytte seg av løypa i perioder.

- **Sør – Lenangen grunneierlag (28.09.2017)**

«Stiller seg positiv til etablering av næringsløypene, med forbehold om ansvarlig bruk av utmark, samt at lover, regler og lokale bestemmelser overholdes. Ser positivt på at turist/næringskjøring kan komme under mer ordnede forhold enn hva det er i dag».

- **Fylkesmannen (22.09.2017)**

«Fylkesmannen vil klage på vedtaket dersom to konkrete merknader knyttet til reindrift ikke tas til følge:

1. Det forutsettes at all ferdsel og bruk av næringsløypene opphører når Rendalen reinbeitedistrikt ankommer Lyngen. Næringsløypene bør stenges 15. april. Videre forutsettes det at aktiviteten ikke gjenopptas før distriktet er ute av området. Det er viktig å ta høyde for reindriftas variasjoner fra år til år, dvs. at tidspunkt for ankomst og avreise vil variere. Framtidige klimaendringer vil også kunne ha innvirkninger på Rendalens bruk av området, både i tid og rom. Fylkesmannen har etter motorferdselsforskriften § 9 adgang til å stenge løypene dersom det skulle være *«nødvendig for å ivareta reindrifts – eller viltinteresser, eller andre interesser som motorferdselloven skal ivareta»*. Reindriftsutøvere er imidlertid avhengig av forutsigbarhet og Fylkesmannen mener det er nødvendig at de har en fast dato å forholde seg til på våren. Derfor ber Fylkesmannen om at dato for stenging av løypa i området på Svensby settes til senest 20. april, og ser seg nødt til å varsle om klage dersom dette ikke etterkommes.
2. Fylkesmannen vil også klage dersom det ikke gjennom bestemmelsene for bruk av næringsløypene, stilles krav om at eventuelle installasjoner/innretninger fjernes når sesongen er over. Installasjoner som lavvo, gapahuk ol. må tas ned etter endt sesong for å unngå at det blir helårsbruk av disse områdene».

Det anbefales at både kommunen og tiltakshavere har fortløpende dialog med reinbeitedistriktet for å finne gode løsninger på eventuelle interessemotsetninger som måtte oppstå mens løypene er åpne.

FM merknad til Friluftsliv:

Ettersom løypa på Svensby planlegges i et svært viktig vinterfriluftsområde, bør kommunen vurdere om løypa skal være stengt i helger med stor utfart, for å unngå konflikt med friluftslivet. Kommunen oppfordres også til å vurdere om løypa skal være stengt i påsken, hvor høysesongen for nordlysturisme uansett er over.

FM merknad til Støy:

All snøskuterkjøring bidrar til å øke det generelle lydnivået i sine influensområder. Der influensområdet benyttes av det tradisjonelle friluftsliv kan dette medføre økt irritasjon og redusert opplevelsesverdi.

I dette tilfellet er det snakk om løyper til bruk i næringsvirksomhet og ikke løyper til ren fornøyleskjøring. Løypenes formål vil bli ivaretatt dersom kommunen setter en fartsbegrensning på næringsløypene på 40 km/timen. Med denne farten vil turistene kunne

fraktes til bestemmelsessted, samtidig som støyens influensområde mer enn halveres. På grunn av nærheten til bebyggelse, bør de første 200 meterne av løypene ha en fartsbegrensning på 20 km/timen.

FM merknad til Håndhevelse av regelverket:

Presisjonsnivået i pkt. 4 i bestemmelsene bør økes for å oppnå formålet med begrensingene, og gjøre det enklere for håndhevende myndigheter å føre kontroll med at bruken av løypa skjer innenfor rammene av bestemmelsene.

FM merknad til Sikkerhet og ansvar:

I pkt. 5 i bestemmelsene for næringsløypene har kommunen sagt at merking av løypene skal være næringsaktørenes ansvar. Av motorferdsloven § 4a, andre ledd fremgår det at kommunen har det overordnede ansvaret for at løypene skal være forsvarlig merket. Selv om kommunen kan legge driften av løypene til andre aktører, være seg for eksempel gjennom avtaler med næringsaktørene, så kan ikke kommunen likevel fraskrive seg det overordnede ansvaret for at løypene skal være forsvarlig merket.

Sidene merking ivaretar sikkerhetshensyn, burde det stilles et krav om at løypa skal være forsvarlig merket før den tas i bruk.

Kommunens vurdering av merknadene:

Angående åpning og stengningstider for næringsløypene, se kommentar til merknad RBD 33T Ittunjarga/Rendalen. Merknad imøtekommes av kommunen, jmfør pkt. 3 i bestemmelsene.

Det skal ikke settes opp permanente installasjoner i forbindelse med næringsløypene. Dersom det blir satt opp lavvo ol. i enden av næringsløypa på Lenangsøyra, så skal denne tas ned ved sesongslutt. Dette er fastsatt i bestemmelsene for næringsløypene, jmfør punkt 7.

Løypene stenges i påskeutfarten, jmfør pkt. 3.

Hastighet blir satt ned til 40/km t og 20/km t jmfør pkt. 2 i bestemmelsene.

Næringsaktører medbringer autorisasjon eller noe form for ID/bevis at det kjøres i næringsssammenheng/turister, jmfør pkt. 4 i bestemmelsene.

Av motorferdsloven § 4a, andre ledd fremgår det at kommunen har det overordnede ansvaret for at løypene skal være forsvarlig merket. Kommunen kan legge driften av løypene til andre aktører, være seg for eksempel gjennom avtaler med næringsaktørene, men kan ikke fraskrive seg det overordnede ansvaret for at løypene skal være forsvarlig merket.

- **Forum for natur og friluftsliv (21.09.2017)**

Har vært i kontakt med en rekke frivillige natur og friluftslivsorganisasjoner som støtter Forum for natur og friluftsliv sin merknad til næringsløypene:

- Troms Turlag, Harstad Turlag, NJFF Troms, 4H Troms, Troms Krets av Norges KFUK –KFUM speidere, Troms Orienteringskrets, Nord Norsk Botanisk Forening, Nord Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i Våre Hender Nord, Tromsø Casting- og fluefiskeforening og Midt Troms Naturlag.

«Det stille rom» begynner å bli en knapphetsressurs i Troms. Samtidig er det en av de mest ettertraktede verdiene for en rekke brukere av naturen. Kommunen må vekte denne verdien sterkt i sine vurderinger om potensielt nye snøskuterløyper.

Kommunen bør i større grad se på sumvirkningene løypene innebærer knyttet opp mot andre inngrep og støykilder i området.

FNF i Troms påpeker at i motorferdselloven, står det blant annet: at hensynet til friluftslivet skal stå i en særstilling. Det refereres også til lovproposisjon, side 28 at det står blant annet: «*Det er særlig friluftslivet som risikerer å bli skadelidende ved etablering av snøscooterløyper, ikke minst som følge av eventuell ulovlig kjøring med utspring i løypene. Hensynet til friluftslivet står derfor i særstilling*». I Stortings prop. 35L oppfordres kommunene å ta et spesielt hensyn til friluftslivsområder jfr. Kartleggingen.

FNFs merknad til Næringsløype på Svensby:

Området er av særlig verdi da det er relativt stort, åpent og langstrakt, noe som står i kontrast til de bratte og storslåtte fjellene rundt. Det er ikke mange sammenlignbare områder i Lyngen som innehar disse kvalitetene, noe som bør vektlegges. En ny snøscooterløype vil føre til en ytterlig fragmentering av friluftsområdet, samt øke motorisert ferdsel og støy. Dette vil komme i konflikt med tradisjonelt friluftsbruk, og skiløypa. Også for reiselivet vil det være attraktivt og nødvendig å bevare lett tilgjengelige støyfrie områder. Dersom næringsløypa kobles til eksisterende løypenett, vil det kunne være lav terskel for flere å benytte seg av denne, selv om løypa er lukket.

På bakgrunn av overnevnte anbefaler FNF Troms at næringsløypa på Svensby ikke gis tillatelse.

FNFs merknad til Næringsløype på Lenangøyra:

FNF Troms ønsker gjerne en avklaring på konsekvensene rundt «lavvo-området», samt spredningen av støy til fjellsidene på andre siden som er mye brukt som turmål – også for toppturentusiaster på vinteren. FNF Troms finner likevel denne næringsløypa mindre konfliktfull enn den på Svensby».

Kommunens vurdering av merknadene:

Se Lyngen kommunes kommentarer til Troms Fylkeskommune og Ishavskystens Friluftsråd.

- Naturvernforbundet i Troms (08.09.2017)

«Naturvernforbundet er generelt negativ til utvidet motorisert ferdsel i utmark. Naturvernforbundet Troms og Naturvernforbundet Tromsø og omegn mener det er en «uheldig» trend at det tillates snøskuterløyper i nye områder. Angående næringsløypa på Svensby, gnr/bnr 123/12 fraråder Naturvernforbundet tillatelse til denne søknaden. Det henvises til vedlagt høringsuttalelse fra Naturvernforbundet med «*Høring og offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel 2017 – 2026 for Lyngen kommune*».

Naturvernforbundet fraråder også tillatelse til søknad om næringsløype på gnr/bnr 112/17 i Lyngen kommune».

Kommunens vurdering av merknadene:

Se Lyngen kommunes kommentar til Sametinget angående tidligere omsøkte «Trollcamp» og dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.

- **Asbjørg Mortensen, grunneier gnr/bnr 124/4 (06.09.2017)**

Henstiller at omsøkte næringsløype på gnr/bnr 124/12 ikke blir vedtatt da den planlagte næringsløypa vil bli tilsluttet den offentlige snøskuterløypa som krysser Mortensens eiendom gnr/bnr 124/4. Som grunneier er det bekymring for over den sterke økningen det vil bli av trafikk over egen eiendom og ellers i utmarka. Det bes om at Lyngen kommune viser ansvar for kommunens hensynssoner innen natur, friluftsliv og primærnæringer.

Kommunens vurdering av merknadene:

Det er kun traseen på gnr/bnr 124/12 som har vært til offentlig ettersyn. For ferdsel på den offentlige snøscooterløypa som krysser 124/4 vil det bli mulighet til innspill når de eksisterende snøscooterløypene skal gjennomføre de nødvendige prosessene etter de nye reglene for snøscooterløyper, som tredde i kraft 19. juni 2015. Eksisterende snøscooterløyper skal innen 2021 revideres og behandles med hensyn til støy, friluftsliv, naturmangfold, bolig -og hytteområder og sikkerhet, jamfør motorferdselloven og tilhørende forskriften § 4 a.

Lyngen kommunes oppsummering av merknadene:

Friluftsliv.

Bakgrunnen for endringer i motorferdselloven var et ønske om kommunal forvaltning av motorferdsel i utmark, og økt kommunalt ansvar og råderett i eget lokalmiljø. Kommunen kan i utgangspunktet legge løyper i viktige friluftsområder, dersom kommunen etter en konkret vurdering finner at det foreligger andre hensyn som er så tungtveiende at friluftslivet må vike.

Kommunen skal gjøre en saklig og forsvarlig vurdering og avveining av de ulike hensynene mot hverandre, herunder vurdere mulighetene for avbøtende tiltak og mindre konfliktfylte løsninger.

Begge omsøkte næringsløyper har ett influensområde som er kartlagt som «svært viktig for friluftslivet». Næringsløypa på Svensby har fått flest merknader, delvis på grunn av den eksisterende snøscooterløypa som bidrar til fragmentering av svært viktig friluftsområde, men også på grunn av støy en forlenget snøscooterløype vil medføre for andre brukere av området.

Næringsløypa på Svensby og på Lenangsøyra vil sannsynlig bli mest brukt på en tid av døgnet da ikke så mange andre folk er i marka. Det er nordlyssafari som er mest satt i fokus hos næringsaktørene. Ved å lovfeste høyeste hastighet i en lokal forskrift for næringsløypene til maks 40km/t reduseres støynivået betraktelig samt sikkerheten i løypene øker. På en slik måte kan kommunen imøtekomme alle brukerne av området.

Ved å stenge næringsløypene i midten av april (senest 20. april) samt i påskeutfarten ivaretas «det stille rom». Størst brukerfrekvens av utmarka ut i fra erfaring er fra slutten av mars og utover når dagene blir lengre og varmere.

Lyngen kommune mener i dette tilfellet at det må være rom for alle brukere av utmarka, selv i ett område som er kartlagt som svært viktig. Lyngen kommune ønsker i ett begrenset område å imøtekomme både næringslivet og de som praktiserer tradisjonelt friluftsliv. Som nevnt tidligere begrenses tilrettelegging av snøscooterløyper til noen få områder pga. landskapsvernområdet, rasfare og eiendomsstrukturen i kommunen. På grunn av dette er eneste mulighet for tilrettelegging av næringsløypene lagt i ett område som også brukes til tradisjonelt friluftsliv.

Selv om snøscooterkjøring pr. i dag ikke defineres som friluftsliv så er det viktig at de som ikke går på ski eller toppturer, men som ønsker å oppsøke naturen har ett tilbud for det. Ved at noen få reiselivsoperatører kan tilby dette via organiserte snøscooterturer ivaretar kommunen mangfoldet av turister som ønsker å komme til Lyngen

Støy/sikkerhet.

For å begrense støy og øke sikkerheten i løypene settes fartsgrensen til 20 km/t de første 200 meterne av næringsløypene og maks 40 km/timen i resten. Dette blir lovfestet i lokal forskrift for bruk av næringsløypene. Det er vanskelig å kontrollere farten i løypene til enhver tid, men seriøsitet fra turoperatørene anses som en selvfølge for løypenes eksistens.

Formål med løypene.

Det skal fastsettes i den lokale forskriften for næringsløypene at næringsaktører som benytter seg av løypene skal kunne vise til enten næringsoppgave/autorisasjon som guide eller annen form for identifikasjon. Dette for å gjøre det enklere for håndhevende myndigheter å føre kontroll med bruken av løypene skjer innenfor rammene av bestemmelsene.

Reindrift.

Av hensyn til reindrifta skal ikke næringsløypene åpnes før 01. januar og stenges senest 20. april. Om nødvendig, enten på grunn av reindrift eller føreforhold så kan løypene stenges tidligere. Samme praksis gjelder for den offentlige snøscooterløypa.

Vedtak og Bestemmelser for næringsløypene:

Bestemmelsene for næringsløypene skal fastsettes som en lokal forskrift.

1. Følgende næringsløyper for snøscooter er opprettet:

Svensby. Gnr/bnr 123/12

Næringsløypa starter ca. 50 meter nord fra Toften Husflid og Ferie frem til den offentlige snøscooterløypa. Næringsløypa er på ca. 2,6 kilometer og berører kun grunneier av gnr/bnr 123/12.

Lenangsøyra. Gnr/bnr 112/17

Næringsløypa starter 25 meter nord for grunneiers bolig. Løypa går til grensa av gnr/bnr 112/17 ca. 2,1 kilometer vest for startpunkt.

2. På grunn av nærheten til bebyggelse, skal de første 200 meterne av løypene ha en fartsbegrensning på 20 km/timen. Høgest hastighet for resten av løypene settes til 40 km/timen.
3. Næringsløypene kan åpnes fra og med 1. januar, dersom føreforholdene tillater det. Næringsløypene skal stenges senest innen 20. april. Løypene stenges i påsken de gangene påske sammenfaller innenfor tidsrommet før løypene skal stenges 20. april.
4. Næringsløypene er lukkede løyper kun beregnet til snøscooter/nordlyssafari og er ikke tilgjengelig for allmennheten. Andre reiselivsaktører kan derimot benytte seg av løypene etter avtale med grunneier. For at håndhevende myndigheter kan føre kontroll av løypene, slik at bruken av løypene skjer innenfor rammene av bestemmelsene, er det påbudt med medbrakt ID/bevis på at det kjøres i næringsssammenheng.
5. Kommunen har det overordna ansvaret for at løypene skal være forsvarlig merket, jamfør motorferdsloven § 4a, andre ledd. Kommunen kan etter avtale legge driften av løypene til andre aktører. Kommunen kan ikke fraskrive seg det overordna ansvaret for at løypene skal være forsvarlig merket. Kommunen er ansvarlig for midlertidig stenging av løypene ved akutt fare eller av andre forhold. Kommunen er ansvarlig for stenging av løypene i perioder av hensyn til reindrifta, om nødvendig.

6. All kjøring skal følge merket løype. Dersom merkinga er borte er løypa stengt.
7. Installasjoner som lavvo, gapahuk ol. må tas ned etter endt sesong for å unngå at det blir helårsbruk av disse områdene.
8. Næringsløypene skal kart-festes i kommuneplanens arealdel og skal ikke endres på/legges om ved f.eks. lite snøforhold ol.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
135/17	Lyngen formannskap	15.11.2017

Startlånpraksis Lyngen kommune

Henvisning til lovverk:

Vedlegg

- 1 Startlånpraksis Lyngen kommune
- 2 Kommunale retningslinjer for startlån
- 3 Brev fra Husbanken 03.03.2015
- 4 Forskrifter 01.04.2014 om startlån
- 5 Veileder for saksbehandling av startlån
- 6 Statistikk

Rådmannens innstilling

Lyngen formannskap tar saken til orientering.

Saksopplysninger

Lyngen formannskap har bedt om det legges frem en sak vedr. startlånpraksis i Lyngen kommune.

Vedlagt følger dokumenter som belyser saken.

STARTLÅNPRAKSIS I LYNGEN KOMMUNE

Innledning.

Lyngen formannskap har bedt rådmannen legge frem sak vedrørende tildeling av startlån i Lyngen kommune. En har forstått oppdraget slik at er naturlig å redegjøre for praksis fra 2015 – d.d fordi Husbanken ga ny forskrift om startlån gjeldende fra 01.04.2014. I tillegg vil endringene i forhold til tidligere forskrift, kommenteres. Ytterligere vil statistikk for 2015-okt 2017 vedlegges/kommenteres.

Den nye startlånforskriften for kommunen ble vedtatt i formannskapet 12. juni 2015 (rs 8/15).

Endringene fra Husbanken har fokus på følgende områder:

- **Økning i lånetiden.**
- Større fokus på at startlånet skal bidra til gode løsninger for at personer med **langvarige boligfinansieringsproblemer** kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den.
- Fokus på at startlånet kan **fullfinansiere et boligkjøp.**
- **Unge i etableringsfasen** skal ikke lenger være i målgruppen for startlån. Dette har Husbanken redegjort for i brev av 03.03.2015.

Kommentar:

1. **Økning i lånetiden.**
Tidligere var hovedpraksis her i kommunen en lånetid på inntil 20 år. I dag er hovedpraksis 30 år, jfr. forskriftens § 6. Det er også gitt lån med 40 års nedbetalingstid.
2. **Langvarige boligfinansieringsproblemer.**
Startlån kan gis til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner. Når det gjelder forståelsen av hva som er «langvarige problemer», vises det til forskriftens § 3 og til «Veileder for saksbehandling av startlån og tilskudd til etablering», side 4 og 5, som sier at «med langvarig menes noen år. Dette vil vanligvis være mer enn ett par år, og ca. 5 år kan være et utgangspunkt.». Når det gjelder selve søknadsprosessen, heter det i samme veileder, side 7, at søkeren vanligvis skal ha prøvd mulighet for finansiering i privat bank før det søkes om startlån.
3. **Fullfinansiering av boligkjøp.**
Tidligere var hovedregelen at startlånet skulle komme som en «toppfinansiering» i forbindelse med et boligkjøp. Forholdet var gjerne 80/20. I dag er praksis endret ved at fullfinansiering kan skje via et startlån. Flere får fullfinansiert boligkjøpet med startlån, og flere får avslag fra bank på grunn av skjerpet lånepraksis.
4. **Refinansiering.**
I forbindelse med låneopptak til boligkjøp har kommunen et godt samarbeid med gjeldsrådgiver når det gjelder å få refinansiering av dyre lån. Dette gjøres i kombinasjon, og eksempler viser at flere kommer ut med en betydelig bedret økonomisk situasjon. Refinansiering av dyre lån kan også bidra til at husstanden kan bli boende i boligen sin, og på denne måten være medvirkende til opprettholdelse av bomønster og arbeidsliv.
5. **Unge i etableringsfasen.**
Startlån er for mange et viktig alternativ til bank – og ser ut til å bli stadig viktigere, og har vært av stor betydning for unge i etableringsfasen til å komme seg inn på boligmarkedet. **Nå**

er ikke unge i etableringsfasen lenger i målgruppen for startlån. Denne endringen, i tillegg til at banken nå krever 15 % - mot 10 før- i egenkapital for å kunne få lån, **stenger mange unge ute fra boligmarkedet.** Det er ikke alle som har foreldre som kan stille opp.

6. Saksbehandling/vurdering.

En startlånsøknad vurderes ut fra flere faktorer: **Punktene 1-4 reflekterer dette.** I tillegg er det et skjønn som legges til grunn hvorvidt søknaden skal innvilges. Er vedkommende betalingsdyktig? Hva har vedkommende igjen til livsopphold i måneden når alle utgiftene er inkludert. Har søker formue, penger i banken, hva slags gjeld har søker fra før, f.eks kan en av partene i et forhold ha stor gjeld, mens den andre er solvent. Når det gjelder hva søker skal ha igjen til livsopphold, anbefaler Husbanken at SIFO,s satser benyttes (Statens Institutt For Forbruksforskning). Pr. 2017 er satsen for enslig **kr. 8.473,-**. Har man mindre igjen til livsopphold, anbefales søknaden ikke innvilget.

7. Kontroll

Alle vedtak – også avslag - innrapporteres til Husbanken som kan gå inn i en enkelt sak og vurdere vedtaket. Det betyr at Husbanken utøver kontroll med saksbehandlingen i den enkelte kommune.

STATISTIKK FOR JANUAR 2015 – NOVEMBER 2017:

Det vises til vedlegg, utskrift fra «startrapp» - rapporteringssystemet Husbanken benytter.

Fakta:

2015: Antall søknader **14** Innvilgelser **13** avslag **1**
Totalt lånebeløp: **3.415.000**

2016: Antall søknader **14** Innvilgelser **14** avslag **0**
Totalt lånebeløp: **7.993.843**

2017: tom oktober: Antall søknader **8** Innvilgelser **6** avslag **2**
Lånebeløp hittil: **4.990.000**

Flere søknader i er prosess, total lånesum kan bli ca **7.mill.**

Kommentar: Utviklingen bekrefter større lånesum pr søknad i forhold til tidligere. Flere får innvilget lån som fullfinansierer kjøp.

Optak av lån fra Husbanken:

Frem til 2015 hadde kommunen en årlig låneramme på 5 millioner. Grunnet forskriftsendring ble lånerammen økt til 10 millioner.

Kommunale retningslinjer for startlån

Gjeldende retningslinjer for startlån for Lyngen kommune ble vedtatt i Lyngen kommunestyre 03.03.2003 (sak 005/03).

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i forskrift av 01.04.2014 iverksatt nye retningslinjer for startlån.

Den nye forskriften innebærer endringer som bør reflekteres i de nye kommunale retningslinjene for startlån.

Dette gjelder spesielt angående

1. økning i lånetiden,
2. større fokus på at startlånet skal bidra til gode løsninger for varig vanskeligstilte på boligmarkedet,
3. fokus på at startlånet kan fullfinansiere et boligkjøp,
4. unge i etableringsfasen som ikke lenger er i målgruppen for startlån. Det vises til brev fra Husbanken datert 03.03.2015.

Det vises til saksbehandling og vedtak i kommunestyret 03.03.2003 (sak 005/03).

Rådmannen fastsetter, med bakgrunn i forskrift 01.04.2014 om startlån fra Husbanken, at nye retningslinjer for startlån i Lyngen kommune skal gjelde fra 01.07.2015:

KOMMUNALE RETNINGSLINJER FOR STARTLÅN I LYNGEN KOMMUNE

1. Formål

Startlån skal bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den.

2. Hvem kan få startlån?

Kommunen kan gi startlån til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner.

Startlån er behovsprøvd. I vurderingen skal kommunen legge vekt på om søkeren

- a) forventes å ha langvarige problemer med å finansiere eid bolig og
- b) har benyttet muligheten til sparing innenfor de økonomiske mulighetene søkerens inntekter og nødvendige utgifter til livsopphold gir.

Søkeren må ha evne til å betjene lånet over tid og fortsatt ha nødvendige midler igjen til livsopphold.

Kommunen kan uavhengig av punkt a og b gi startlån i følgende situasjoner:

- Husstanden har barn eller særlige sosiale eller helsemessige utfordringer, og hensynet til å sikre en trygg, god og stabil bosituasjon innen kort tid taler for det.
- Husstanden har problemer med å dekke bostiftene, og refinansiering med startlån kan bidra til at husstanden kan bli boende i boligen sin.
- Boligsituasjonen hindrer mulighetene til å opprette et arbeidsforhold, eller hindrer utvikling av det lokale næringslivet.

3. Kommunen kan gi lån til:

- a) Kjøp av bolig
- b) Utbedring og tilpasning
- c) Oppføring av ny bolig og
- d) Refinansiering av dyre lån dersom det bidrar til at husstanden kan bli boende i boligen

Boligen skal være egnet for husstanden, nøktern og rimelig sammenlignet med prisnivået på stedet.

Kommunen kan bruke startlånet til å fullfinansiere boligen eller som topplån der samfinansiering kan oppnås.

4. Forhåndsgodkjenning

Kommunen kan gi en skriftlig bekreftelse på at søker vil få startlån hvis søker finner egnet bolig med kjøpesum innenfor et bestemt beløp.

5. Låneutmåling

Låneutmålingen fastsettes innenfor 100 % av kjøpesum, nybyggings-utbedringskostnad eller boligens verdi + eventuelle kostnader. Lånets størrelse vil også avhenge av den enkeltes økonomi og evt. annen långivers låneutmåling.

Startlån kan gis som **topplån** eller **fullfinansiering**. Som prinsipp legger kommunen til grunn at jo mer vanskeligstilt husstanden er, jo større andel av finansieringen kan være startlån. For særlig vanskeligstilte husstander kan startlånet brukes i kombinasjon med **boligtilskudd**.

6. Rente- og avdragsvilkår

Startlån tilbys med utgangspunkt i Husbankens rente- og avdragsvilkår. Normalt gjelder følgende:

- Tilsvarende Husbankens rente til enhver tid, påplussert 0,25 % til delvis dekning av administrasjonsomkostninger.
- Startlån har en nedbetalingstid på inntil 30 år.
- I særlige tilfeller kan kommunen innvilge en nedbetalingstid på inntil 50 år.
- Nedbetalingstiden på lånet må sees i sammenheng med lånets andel av total finansiering.
- Ingen avdragsfri periode.
- Lånet avdras i månedlige terminer.

7. Sikkerhet for lånet og dekning av tap

Startlån fra kommunen skal sikres med pant i boligen med prioritet etter evt. husbank eller privatlån.

8. Klageadgang

Det er adgang til å klage på kommunens vedtak om tildeling, utmåling, avvisning og avslag på lån.

Klagen må være skriftlig og sendes det kontoret som har truffet vedtaket.

Klagen må begrunnes og skal nevne det vedtaket det klages over og hvilken endring som ønskes. Klagefristen er 3 uker fra underretningen om vedtaket er kommet frem.

Hvis klagen ikke gis medhold, sendes den til kommunens klagenemnd.

9. Fullmakter

Administrasjonssjefen gis fullmakt til å harmonisere kommunens vedtatte retningslinjer for startlån i samsvar med Husbankens til enhver gjeldende retningslinjer.

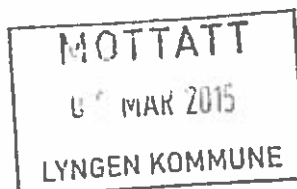
Vedlegg:

- Kommunale retningslinjer for startlån 2003
- Forskrifter om startlån av 01.04.2014
- Brev Husbanken 03.03.2015
- Veileder startlån

Lyngen kommune, juni 2015

Rådmannen

Lyngen kommune
Kjosveien 12
9060 Lyngseidet

Startlån 2015

Husbanken har bevilget 2 500 000,- kroner for 2015.

Hva skal startlånet brukes til?

Startlån skal bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den. Unge i etableringsfasen er ikke lenger i målgruppen. De som bare mangler nødvendig egenkapital er henvist til å utnytte muligheten for å spare. Unntak fra kravet om å spare gjelder barnefamilier og husstander med sosiale eller helsemessige utfordringer som har behov for stabil bolig med en gang. Unntaket gjelder også husstander som står i fare for å miste boligen ved tvangssalg. Det samme gjelder husstander som bor i kommunal bolig.

De som får startlån må kunne betjene lånet. God utnyttelse av startlånordningen krever at kommunen foretar en individuell vurdering av den enkelte lånesøker. Tilpasset nedbetalingstid, opptil 50 år i særlige tilfeller, gjør det lettere å betjene lånet og reduserer behovet for tilskudd. Husbanken oppfordrer kommunene til å se startlån og lånebetingelser i sammenheng med muligheter som ligger i bruk av andre virkemidler, som tilskudd til etablering, tilskudd til tilpasning og bostøtte

Rente- og avdragsvilkår

Lånet er gitt med flytende rente som *serielån* med totalt 25 års løpetid jfr. vedlagte betalingsplan. Hvis kommunen ønsker fastrente, ta kontakt med Husbanken etter at lånet er utbetalt.

Utbetaling av lånet

Fristen for utbetaling av lånet er satt til tre måneder etter bevilgning. Etter dette bortfaller bevilgningen.

Lånet vil bli utbetalt når Husbanken har mottatt undertegnet låneavtale og bekreftelse på kommunestyrets lånevedtak. Hvis kommunen er oppført i registeret for godkjenning og kontroll, må også Fylkesmannens godkjenning være mottatt før utbetaling.

Dokumentene sendes til:

Husbanken, Postboks 1404, 8002 BODØ.

Regelverk

- Midlene skal videretildeles i samsvar med forskrift om startlån (HB 7.A.10.)
Se også veileder for saksbehandling av startlån i kommunene (HB 7.C.17).
- Rente- og avdragsvilkårene er regulert i forskrift om rente- og avdragsvilkår for lån i Husbanken (HB 4.A.2) og utfyllende bestemmelser i retningslinjer om rente- og avdragsvilkår (HB 4.B.5).

Rapportering og kontroll

Kommunen skal rapportere om bruken av startlånet

- Kommuner som bruker StartSak
Alle søknader som behandles i StartSak og som får status utbetalt eller avslag, blir automatisk rapportert til Husbanken.
- Kommuner som ikke bruker StartSak
Alle søknader som blir utbetalt eller avslått, skal rapporteres fortløpende som enkeltsaker i rapporteringsmodulen StartRap.
- Alle kommuner må sende inn årsrapportering for 2015 i StartRap i januar 2016.
Rapporten skal inneholde opplysninger om tap, tapsfond, rentepåslag og gebyrer.

Husbanken og Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan kontrollere at midlene tildeles og forvaltes i henhold til forskrift om startlån.

Ta gjerne kontakt med vårt regionkontor dersom dere ønsker ytterligere informasjon.
Se mer informasjon om startlån på husbanken.no.

Med hilsen
HUSBANKEN

Bente Bergheim
Avdelingsdirektør

L. Alejandro Vargas Molerés
Rådgiver

Vedlegg:
Låneavtale
Betalingsplan

Forskrift om startlån fra Husbanken

Dato	FOR-2014-03-12-273
Departement	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Publisert	I 2014 hefte 3
Ikraftredelse	01.04.2014
Sist endret	
Endrer	FOR-2004-12-22-1759
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2009-05-29-30-§1
Kunngjort	18.03.2014 kl. 15.35
Rettet	
Kortittel	Forskrift om startlån fra Husbanken

Hjemmel: Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 12. mars 2014 med hjemmel i lov 29. mai 2009 nr. 30 om Husbanken § 1 fjerde ledd.

§ 1. Formål

Startlån skal bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den.

§ 2. Långiver

Husbanken gir lån til kommuner for videre utlån av startlån til enkeltpersoner.

§ 3. Hvem kan få startlån

Kommunen kan gi startlån til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner.

Startlån skal tildeles etter en behovsprøving. I vurderingen skal kommunen legge vekt på om søkeren:

- a) forventes å ha langvarige problemer med å finansiere eid bolig og
- b) har benyttet muligheten til sparing innenfor de økonomiske mulighetene søkerens inntekter og nødvendige utgifter til livsopphold gir.

Søkeren må ha evne til å betjene lånet over tid og fortsatt ha nødvendige midler igjen til livsopphold.

Uavhengig av vurderingene etter annet ledd kan kommunen gi startlån i alle disse situasjonene:

- a) husstanden har barn eller særlige sosiale eller helsemessige utfordringer, og hensynet til å sikre en trygg, god og stabil bosituasjon innen kort tid taler for det,
- b) husstanden har problemer med å dekke boutgiftene, og refinansiering med startlån kan bidra til at husstanden kan bli boende i boligen sin,
- c) boligsituasjonen hindrer mulighetene til å opprettholde et arbeidsforhold, eller hindrer utvikling av det lokale næringslivet eller
- d) lånet bidrar til bedre utnyttelse av kommunalt disponerte boliger.

§ 4. Hva det kan gis lån til

Kommunen kan gi lån til:

- a) kjøp av bolig,
- b) utbedring og tilpasning av bolig,
- c) oppføring av ny bolig og
- d) refinansiering av dyre lån dersom det bidrar til at husstanden kan bli boende i boligen.

Boligen skal være egnet for husstanden, nøktern og rimelig sammenliknet med prisnivået på stedet.

Kommunen kan bruke startlånet til å fullfinansiere boligen eller som toplån der private eller Husbanken gir grunnfinansiering. Kommunen skal vurdere om samfinansiering kan oppnås.

§ 5. Prioriteringer

Departementet kan gi ytterligere føringer for tildeling av startlånet.

§ 6. Rente- og avdragsvilkår

Rente- og avdragsvilkår for lån fra Husbanken til kommunene er regulert i forskrift 25. mai 2011 nr. 550 om rente- og avdragsvilkår for Husbanken.

Startlån fra kommunen skal tilbys med utgangspunkt i Husbankens rente- og avdragsvilkår. Startlån har en nedbetalingstid på inntil 30 år. I særlige tilfeller kan kommunene innvilge en nedbetalingstid på inntil 50 år. Det forutsettes da at:

- a) det dokumenteres at låntaker har varig lav inntekt,
- b) det sannsynliggjøres at boligen tilfredsstillter husstandens behov over lang tid,
- c) det sannsynliggjøres at tilgjengelige private leieboliger i området er uegnede og/eller innebærer en betydelig høyere utgift på lang sikt enn det aktuelle startlånet og
- d) det dokumenteres at kommunen ikke anser det som økonomisk forsvarlig å gi et lån med kortere nedbetalingstid.

Vilkåret i annet ledd bokstav a kan fravikes dersom husstanden har barn eller står i fare for å miste boligen, og husstanden kan dokumentere lav, forutsigbar inntekt. Vilkårene i annet ledd bokstavene b og c kan også fravikes dersom husstanden står i fare for å miste boligen.

Kommunen gis anledning til å påplusse husbankrenten inntil 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader. Dersom det dokumenteres at de faktiske utgiftene til administrasjon og forvaltning av låneordningen overstiger 0,25 prosentpoeng, kan kommunene i tillegg kreve gebyr for inndekning av det overskytende beløpet.

Kommunene står fritt til å tilby gunstigere rente- og avdragsvilkår, blant annet andre nedbetalingsplaner. Slike avtaler endrer ikke lånevilkårene som gjelder mellom kommunen og Husbanken.

§ 7. Sikkerhet for lånet og dekning av tap

Lån fra Husbanken gis som gjeldsbrevslån. Startlån fra kommunen skal sikres med pant i boligen eller adkomstdokumenter til boligen.

Kommunene har tapsrisikoen for de første 25 prosent av gjenstående hovedstol samt forfalte renter og omkostninger før realisering av pant. Staten har tapsrisikoen for et eventuelt restbeløp etter realisering av pantet.

§ 8. Klageadgang

Det er ikke klageadgang på Husbankens avgjørelse om lån til kommuner.

Det er klageadgang etter forvaltningslovens regler på kommunens vedtak om tildeling, utmåling av startlån og på avvisning og avslag på søknader om startlån.

§ 9. Oppfølging og kontroll

Kommunene skal innhente og kontrollere opplysninger som er nødvendige for å behandle søknader om startlån og ved utbetaling av startlån.

Kommunene skal rapportere til Husbanken om bruken av midlene i samsvar med bestemmelser fastsatt av Husbanken.

§ 10. Retningslinjer

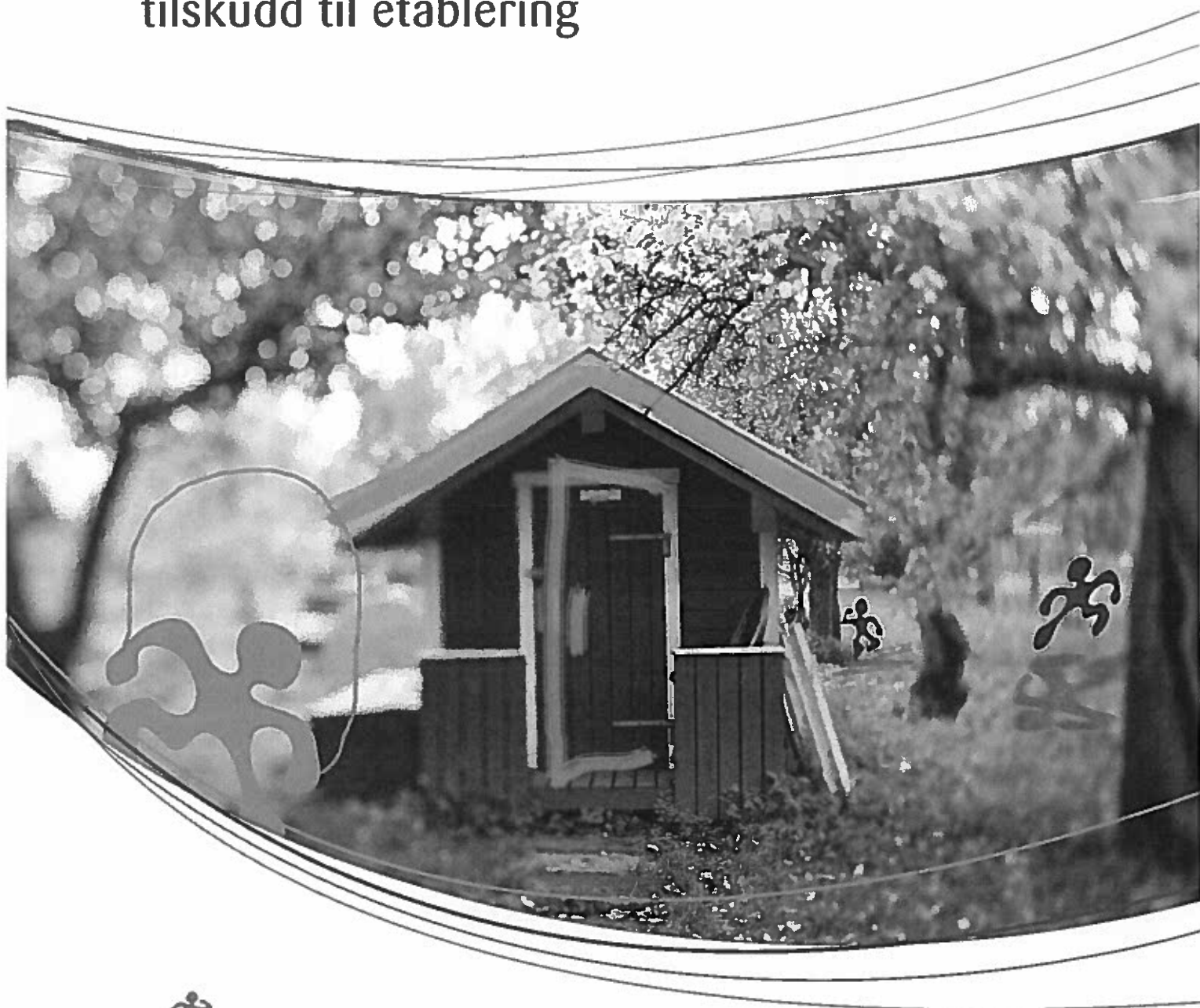
Husbanken kan fastsette nærmere retningslinjer om beregning av tap som staten skal dekke, jf. § 7. Husbanken kan også gi retningslinjer om saksbehandling og administrering av startlån.

Kommunene kan fastsette eget regelverk i samsvar med forskriften. Kommunale retningslinjer skal sendes Husbanken til orientering.

§ 11. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. april 2014. Fra samme dato oppheves forskrift 22. desember 2004 nr. 1759 om startlån fra Husbanken.

Veileder for saksbehandling av startlån og tilskudd til etablering

Husbanken

Alle skal bo godt og trygt

Innhold	SIDE
Innledning	3
1. Generelt om startlån og tilskudd til etablering	
1.1 Formål	4
1.2. Hvem kan få startlån og tilskudd til etablering	4
1.3 Hva gis det startlån og tilskudd til etablering til	5
1.4 Oversikt over saksgangen	6
1.5 Taushetsplikt og fullmakt	6
2: Beregning av betjeningsevne/låneutmåling	
2.1 Søknadsbehandling	6
2.2 Beregning av betjeningsevne	6
2.3 Kjøp og finansiering av bolig	10
2.4 Behov for egenkapital/tilskudd	10
2.5 Kredittsjekk	10
2.6 Frarådningsplikt	11
3. Øvrige vilkår/krav til dokumentasjon	
3.1 Selvangivelse/likningsutskrift	11
3.2 Arbeidsforhold og inntekt	11
3.3 Gjeld og andre utgifter	12
3.4 Takst/verdivurdering	12
3.5 Felleskostnader	12
3.6 Festekontrakt	12
3.7 Annen dokumentasjon	12
3.8 Sikkerhet for lånet	12
3.9 Reguleringsforhold (vei, vann og kloakk)	13
3.10 Forsikring	13
3.11 Vedtak	13
3.12 Klageandgang	14
3.13 Oppfølging og kontroll	14
4. Definisjoner og begreper	16
5. Mer informasjon og lenker finner du på husbanken.no	18

INNLEDNING

Denne veilederen skal være en hjelp for kommuner i saksbehandling av søknader om startlån og tilskudd til etablering i egen bolig for vanskeligstilte på boligmarkedet. Veilederen gir en oversikt over de forhold som bør vurderes ved behandling av søknader, men gir fortsatt kommunene rom til å finne den beste løsningen i den enkelte sak.

Veilederen følger søknadsprosessen og er inndelt i tre hoveddeler:

- > Del en inneholder opplysninger om tildelingskriterier, hvem som kan få startlån og hva det kan gis startlån til.
- > Del to tar for seg saksbehandlingen og vurderingene knyttet til beregning av betjeningsevne.
- > Del tre omhandler dokumentbehandling knyttet til utsendelse av lånedokumenter, aksept og mottak av lånedokumenter i retur, samt prosedyrer i forbindelse med sikkerhetsstillelse og utbetaling.

Aktuelle punkter i forskriftene er gjengitt i farget boks ved innledningen til hvert kapittel. Veiledningsteksten utfyller forskriften og er til hjelp i forståelsen av regelverket.

For å innhente mer kunnskap og nyttig informasjon anbefaler vi lenkene som finnes i nettgaven av veilederen på Husbanken.no. Der får du mer informasjon som kan bidra til at arbeidet med saksbehandlingen blir enklere.

Hele veilederen med lenker finner du i nettgave på

www.husbanken.no

1. Generelt om startlån og tilskudd til etablering

1.1 Formål

§1 (Forskrift om startlån)

Startlån skal bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den.

§1 (Forskrift om tilskudd til etablering)

Tilskudd skal bidra til etablering i egen bolig og til å sikre egnede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet.

Startlån og tilskudd til etablering skal være et tilbud om finansiering til boligformål som det vanligvis ikke gis lån til i ordinære kredittinstitusjoner.

Startlån og tilskudd kan gis til

- > anskaffelse av bolig til topp, eller fullfinansiering
- > refinansiering av dyre lån for å beholde boligen
- > utbedring og tilpasning av bolig
- > personer som ikke klarer å betjene et startlån som er stort nok til å finansiere en egnet bolig, kan få tilskudd til etablering

Formålet med finansieringen er at det skal bidra til gode løsninger for personer som er langvarig vanskeligstilte på boligmarkedet slik at disse kan få et trygt og godt boforhold.

Hvor mye tilskudd som blir gitt avhenger av husstandens økonomi og hvor stort startlån husstanden kan betjene.

1.2 Hvem kan få lån og tilskudd til etablering?

Startlån og tilskudd til etablering gis til kommuner for videre utlån til enkeltpersoner til boligformål, jf. § 2 i begge forskrifter

§3 (Forskrift om startlån)

Kommunen kan gi startlån til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner.

Startlån skal tildeles etter en behovsprøving. I vurderingen skal kommunen legge vekt på om søkeren:

a) forventes å ha langvarige problemer med å finansiere eid bolig og

b) har benyttet mulighetene til sparing innenfor de økonomiske mulighetene søkerens inntekter og nødvendige utgifter til livsopphold gir.

Søkeren må ha evne til å betjene lånet over tid og fortsatt ha nødvendige midler igjen til livsopphold.

Uavhengig av vurderingene etter annet ledd kan kommunen gi startlån i alle disse situasjonene:

a) husstanden har barn eller særlige sosiale eller helsemessige utfordringer, og hensynet til å sikre en trygg, god og stabil bosituasjon innen kort tid taler for det

b) husstanden har problemer med å dekke boutgiftene, og refinansiering med startlån kan bidra til at husstanden kan bli boende i boligen sin

c) boligsituasjonen hindrer mulighetene for å opprettholde et arbeidsforhold, eller hindrer utviklingen av det lokale næringslivet eller

d) lånet bidrar til bedre utnyttelse av kommunalt disponerte boliger.

§ 2 (Forskrift om tilskudd til etablering)

Husbanken kan gi tilskudd til kommuner som kan videretildele tilskudd til enkeltpersoner til etablering i egen bolig og til tilpasning av bolig for personer med nedsatt funksjonsevne. Tildeling fra kommunene gjøres etter en økonomisk behovsprøving.

Kommunen skal gjøre en individuell vurdering av lånsøkers behov for startlån og eventuelt tilskudd til etablering. Tilskudd gis til husstander som ikke klarer å betjene et tilstrekkelig stort startlån. I vurderingen skal det blant annet legges vekt på om muligheten for fast rente og lang nedbetalingstid er godt nok utnyttet.

Kommunen må foreta en bevisst prioritering innenfor sin ramme av lån og tilskudd slik at de mest vanskeligstilte prioriteres først.

Det forutsettes at lånsøker forventes å ha langvarige problemer med å finansiere bolig. Med

langvarig menes «noen år». Dette vil vanligvis være mer enn ett par år, og ca 5 år kan være et utgangspunkt. Dette må imidlertid avgjøres i det enkelte tilfelle. I tillegg forutsettes det at lånsøker har utnyttet sitt sparepotensial. Det innebærer at saksbehandler må ta stilling til om lånsøker har hatt mulighet for å spare opp egenkapital i tiden som har gått, og eventuelt hvor mye. Hvis sparepotensialet ikke er utnyttet, bør lånsøkeren oppfordres til å spare. Sparepotensialet kan beregnes ved å ta netto inntekt og trekke fra løpende boutgifter og nødvendig utgifter til livsopphold. Noen har ikke mulighet for å spare. Dette kan skyldes lav inntekt og/eller høye boutgifter. Barnefamilier som leier bolig har ofte ikke muligheter for å spare. For disse vil startlån og eventuelt tilskudd være eneste mulighet for å bli boligeiere.

Krav til langvarighet og utnyttelse av sparepotensialet er hovedregelen ved definisjon av målgruppen for startlån. Unntak gjøres for husstander som har barn, eller særlige sosiale eller helsemessige utfordringer, og hensynet til å sikre en trygg, god og stabil bosituasjon innen kort tid taler for det. Hva som ligger i begrepet «særlige sosiale eller helsemessige utfordringer» må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Dette kan f.eks. omfatte personer med nedsatt funksjonsevne, som har lav inntekt og små muligheter for å påvirke sin egen boligsituasjon de nærmeste årene.

Unntak fra krav om langvarighet og utnyttelse av sparepotensial kan også gjøres for personer som bor i kommunal bolig. Dette for å oppnå større gjennomstrømning og fristillelse av kommunale utleieboliger.

Unntak kan også gjøres der kjøp av bolig vurderes som eneste mulighet for å opprettholde lånsøkers arbeidsforhold, f.eks. ved stor avstand mellom jobb og bolig, eller der tilbud om startlån er den eneste muligheten for å sikre tilgang til nødvendig arbeidskraft.

En eventuell refinansiering med startlån og tilskudd kan omfatte alle typer lån. Samlet lånebeløp må ikke overstige boligens verdi. Dersom husstandens totale gjeld overstiger boligens verdi bør husstanden søke gjeldsordning.

Kommunene kan fastsette eget regelverk i samsvar med forskriften. Kommunale retningslinjer skal sendes Husbanken til orientering.

Begrensninger som følge av krav om botid i kommunen og regler som er til hinder for å finne gode løsninger tilpasset den enkeltes behov vurderes ikke å være i tråd med formålet for startlånordningen.

- > Startlån og tilskudd til etablering skal kun gis til privatpersoner.
- > Juridiske personer som stiftelser, selskaper, foreninger, borettslag og liknende, kan ikke få startlån og tilskudd.
- > Det er ikke et krav at søkeren skal ha norsk statsborgerskap for å få lån.
- > Personer med varig oppholdstillatelse må vurderes på lik linje med norske søkere.

STARTLÅN TIL EØS-BORGERE OG NORDISKE BORGERE

Når søker har lovlig opphold i Norge, er kravene de samme som ellers for å gi startlån. Arbeidsinnvandrere kan møte særlige utfordringer på boligmarkedet. Kommunen bør vurdere om startlån er et godt virkemiddel til å sikre en egnet bolig.

Kommunen bør også vurdere om søker har behov for å eie egen bolig i Norge, eller om leiebolig er et bedre alternativ. Vurderingene vil på mange måter være de samme som gjøres ved søknad fra en norsk borger.

Alle EØS-borgere har rett til å oppholde seg/arbeide i Norge når de registrerer seg hos rette myndighet. Registreringsbeviset gjelder for en ubegrenset periode. Bestemmelsene om registrering trådte i kraft 1. oktober 2009. Nordiske borgere er unntatt fra registreringskravet. Etter tre år vil det kunne søkes om varig oppholdstillatelse i Norge

Fra 1.1.2010 er det innført varig oppholdsrett for EØS-borgere og deres familiemedlemmer. Dette gjelder etter fem år med rett til opphold i Norge uansett statsborgerskap.

STARTLÅN TIL ANDRE ARBEIDSINNVANDRERE

Arbeidsinnvandrere som ikke er nordiske borgere eller EØS-borgere, må søke om oppholdstillatelse. Oppholdstillatelse gir som

hovedregel rett til arbeid. Dersom oppholdstillatelsen gjelder for ett år må kommunen vurdere om det er behov for å etablere seg i egen bolig.

Med en oppholdstillatelse på 5 år vil situasjonen være annerledes. Det er da større mulighet for at oppholdet blir varig, og at det vil bli søkt om permanent oppholdstillatelse. Det kan gis lån til denne gruppen. I disse tilfellene bør det tas ekstra hensyn til sikkerhet, da det kan være vanskeligere å innkreve et restkrav etter tvangssalg hvis personen flytter tilbake til sitt opprinnelige hjemland.

1.3 Hva det kan gis lån og tilskudd til etablering til

§ 4 (Forskrift om startlån)

Kommunen kan gi lån til

- a) kjøp av bolig
- b) utbedring og tilpasning av bolig
- c) oppføring av ny bolig og
- d) refinansiering av dyre lån dersom det bidrar til at husstanden kan bli boende i boligen

Boligen skal være egnet for husstanden, nøktern og rimelig sammenliknet med prisnivået på stedet. Kommunen kan bruke startlånet til å fullfinansiere boligen eller som toplån der private eller Husbanken gir grunnfinansiering. Kommunen skal vurdere om samfinansiering kan oppnås.

Kommunen kan bruke startlånet til å fullfinansiere boligen eller som toplån der det private eller Husbanken gir grunnfinansiering. Som prinsipp kan kommunen legge til grunn at jo mer vanskeligstilt husstanden er, jo større andel av finansieringen bør være startlån. For særlig vanskeligstilte husstander kan startlånet brukes i kombinasjon med tilskudd til etablering. Dette er tilfeller der husstanden ikke klarer å betjene et tilstrekkelig stort startlån, når mulighetene for fast rente og lang nedbetalingstid er godt nok utnyttet.

Lånet kan benyttes til kjøp av selveide helårsboliger og andre typer bygg som etter utbedring skal nyttes til bolig.

For boliger i borettslag vil både kjøpesum og andel fellesgjeld bli lagt til grunn for vurderingen. Kombinasjonen, kjøp og utbedring, kan være et godt alternativ for enkelte husstander, dersom dette er den rimeligste løsningen. I så fall blir kostnadene

både for kjøp og utbedring lagt til grunn ved vurderingen.

FORHÅNDSGODKJENNING (FINANSIERINGSBEVIS)

Kommunen kan gi en skriftlig godkjenning om at lånesøker vil få startlån hvis søker finner en egnet bolig.

Forskjellige typer eierformer:

- > frittstående selveierbolig
- > selveierbolig i seksjonssameie
- > borettslagsleiligheter
- > aksjeleiligheter

De forskjellige eierformene kjennetegnes ved at eier har ulike rettigheter og plikter.

Saksbehandler bør informere lånsøkere om hva de forskjellige eierformer innebærer. Mer informasjon om de forskjellige eierformene finner du på husbanken.no.

LANDBRUKSEIENDOM

Landbrukseiendom er en næringseiendom hvor boligen bare er en del av eiendommen. Som hovedregel vil derfor lån til landbrukseiendom falle utenfor formålet med startlån og tilskudd.

Unntaket fra dette kan være dersom det gjelder et småbruk hvor prisen på eiendommen ikke er høyere enn for en tilsvarende nøktern bolig i distriktet.

1.4 Oversikt over saksgangen

- > Søker fyller ut søknadsskjemaet og sender det /leverer det til kommunen sammen med nødvendige dokumentasjon. Mer om dette finner du i kapittel 3.«Øvrige vilkår/ krav til dokumentasjon»
- > Søknaden behandles. Mer om det finner du i kapittel 2.«Beregning av betjeningsevne/låneutmåling» Når saken er ferdig behandlet, sendes skriftlig vedtak til søker.
- > Det bør avholdes et møte mellom lånsøker og saksbehandler etter at søker har fått alle dokumentene. Det gis muntlig råd og informeres om forutsetninger som ligger til grunn for tilsagnet, og hva dette medfører for låntaker. Lånedokumentene undertegnes, se punkt 3.11.3.
- > Utbetaling, se punkt 3.13.2.

1.5 Taushetsplikt og fullmakt

All saksbehandling av startlån er omfattet av

Forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt § 13 og Offentleglova §13. Saksbehandleren har taushetsplikt overfor andre instanser og andre personer som ber om opplysninger i saken uten fullmakt fra søker.

Det anbefales å innhente kredittopplysninger om søkers betjeningsevne. Søker gir fullmakt til dette ved å skrive under på søknaden.

2. Beregning av betjeningsevne/ låneutmåling

2.1. Søknadsbehandling

Formålet med saksbehandlingen er å vurdere den enkelte husstands mulighet for å etablere seg i egen egnet bolig basert på husstandens økonomiske betjeningsevne. Den økonomiske siden ved saksbehandlingen innebærer en vurdering av de ulike variablene i lånsøkers økonomi knyttet til inntekter og utgifter i nå- og fremtid.

Vanligvis skal søkeren ha prøvd muligheten for finansiering i privat bank før det søkes om startlån. Dersom søker ikke får lån i annen bank, kan kommunen gi fullfinansiering til kjøp, utbedring, tilpasning eller refinansiering av bolig. Forutsetningen er at husstanden er i målgruppen for startlån og har betjeningsevne. Startlånet kan finansiere inntil 100 prosent av kjøpesum, utbedringskostnader og omkostninger.

Av finansavtaleloven fremgår det at kredittgiveren har plikt til å vurdere forbrukerens kredittverdighet. Opplysninger om søkers økonomi fremkommer av innhentede selvangivelser, men bør også innhentes fra relevant database (f.eks. kredittsjekk, skatteetaten o.l.). Dette for å sikre opplysninger om eventuelle betalingsanmerkninger og krav som kan medføre krav om tvangssalg av boligen i framtiden.

Dersom lånsøker kvalifiserer for startlån og det er behov for finansiering utover det beløpet lånsøker har betjeningsevne til, forutsettes det at denne delen blir finansiert med egenkapital og/eller tilskudd. Dersom lånsøker ikke har betjeningsevne, må søknaden avslås, se punkt 3.11.4.

Kommunen har innenfor sitt saksområde en alminnelig veiledningsplikt. Formålet med veiledningen skal være å gi søkeren adgang til å vareta sine interesser på best mulig måte. Verktøy

til bruk i dialogen med søker for å vise beregning av betjeningsevne og månedlige utgifter finnes på Husbanken.no

Dersom kommunen ikke kan besvare en søknad innen rimelig tid etter at den er mottatt, skal det så fort som mulig gis et foreløpig svar. I svaret skal det gjøres rede for grunnen til at henvendelsen ikke kan behandles tidligere, og såvidt mulig angis når svar kan ventes, jf. Forvaltningsloven §11.

2.2. Beregning av betjeningsevne

Beregning av betjeningsevne kan gjøres etter følgende enkle modell:

Inntekter
- skatt
- utgifter til livsopphold
- andre utgifter / økonomiske forpliktelser

= disponibelt til betjening av boutgifter

- driftsutgifter i bolig: strøm, forsikring, vedlikehold, fellesutgifter (eiendomsskatt, kommunale utg.)

= disponibelt til betjening av lån

Modellen er tilgjengelig på Husbanken.no og kan blant annet benyttes i dialog med søker.

Nedenfor følger en gjennomgang av de ulike elementene som inngår i beregningen, og hvordan disse påvirker størrelsen på startlånet som kan betjenes.

2.2.1 Inntekt

Inntektsbegrepet omfatter

- > lønn
- > inntekt fra næringsvirksomhet
- > trygd
- > bidrag
- > leieinntekt
- > pensjoner
- > andre stønader, som for eksempel bostøtte

Beregning av betjeningsevne på grunnlag av midlertidige og variable inntekter kan være vanskelig. I noen tilfeller vil gjennomsnittsinntekten for en lengre periode kunne være et forsvarlig inntektsgrunnlag. I andre tilfeller vil forventede minimumsinntekter kunne danne grunnlag for et

forsvarlig inntektsgrunnlag. Noen inntekter er så midlertidige og usikre at de ikke bør medregnes.

Som fast inntekt regnes varige trygdeytelser, og lønnsinntekter ved fast ansettelse. I mange tilfeller kan et midlertidig ansettelsesforhold innebære et inntektsgrunnlag som er tilnærmet like sikkert som et fast arbeidsforhold.

Mer informasjon om forskjellige typer inntekt finner du på husbanken.no.

2.2.2 Skatt

Opplysninger om skatt fremkommer på selvangivelsen og på lønnslippen eller trygdeutbetalingen. Riktig skattenivå kan beregnes ved hjelp av Skatteetatens enkle skattemodell.

Skattereduksjon som følge av økte renteutgifter kan beregnes ved å redusere skatteinnbetalingen med 25 prosent av den forventede økningen i renteutgifter. Låntaker har selv ansvar for å endre skattekortet sitt, men kommunen bør informere om at den forventede skatten ikke er eksakt.

2.2.3 Utgifter til livsopphold

Livsoppholdsutgifter omfatter det beløpet som husstanden skal ha til mat, klær, helse, fritid, reise, telefon, husholdningsartikler og lignende. Husbanken anbefaler at satsene fra Statens institutt for forbruksforskning (SIFO) benyttes som et utgangspunkt. SIFOs referansebudsjett oppdateres årlig.

Referansebudsjettet fra SIFO er ett eksempel som viser hva det koster å leve på et rimelig forbruksnivå for det aktuelle husholdet. Med et rimelig forbruksnivå menes et forbruk som kan godtas av folk flest. Det oppfyller kravene til vanlige helse- og ernæringsstandarder og gjør det mulig for husholdets personer å delta i de mest vanlige fritidsaktivitetene på en fullverdig måte.

Du kan lese mer om SIFOs referansebudsjett på sifo.no.

Et alternativ til SIFO sine satser er å beregne husstandens reelle forbruk over en periode. Forbruket finner man ved å ta utgangspunkt i all inntekt etter skatt og trekke fra betalte boutgifter og eventuelle andre utgifter som fremkommer av lånsøkers budsjett for en gitt periode. Husk å ta hensyn til en eventuell økning i forbruksgjeld eller sparing i perioden. En slik fremgangsmåte bør baseres på en dialog med lånsøker. Beløpet til

livsopphold skal være tilstrekkelig til at husstanden skal kunne leve av det over lengre tid.

2.2.4 Andre utgifter

Andre utgifter kan bestå av

- > forbruksgjeld
- > studiegjeld
- > bidrag
- > utgifter til barnepass
- > bilutgifter
- > eventuelt annen gjeld eller økonomiske forpliktelser

Forholdet omkring forbruks-/ kredittgjeld må være avklart før startlån innvilges til kjøp av ny bolig. Kommunen kan vurdere om det er en løsning å gi avdragsfrihet inntil gjelden er nedbetalt. I vanskelige tilfeller bør søker tilbys gjeldsrådgivning før startlån kan innvilges.

All gjeld som skal løpe videre, må beregnes med de faktiske vilkårene som gjelder for lån med påslag for forventede renteøkninger.

SIFO sine satser for bilhold kan være et utgangspunkt for å fastsette månedlige bilutgifter.

For å få oversikt over lånsøkers forpliktelser og eventuelle ubetalte krav anbefales det å innhente kredittopplysninger. Vær oppmerksom på at inntektsopplysninger og låneopplysninger som fremkommer inneholder kun "data" innhentet fra siste ligning. Nye låneopptak som er foretatt etter ligningsåret vil ikke vises.

2.2.5 Disponibelt til betjening av boutgifter

Etter at utgifter til livsopphold, andre faste utgifter og terminbeløp til betjening av annen gjeld er trukket fra i beregningen, fremkommer det beløpet som viser hva lånsøker har disponibelt til betjening av boutgifter. Ved kjøp av bolig må dette beløpet være tilstrekkelig til å dekke både driftsutgiftene i boligen og kapitalutgifter som er renter og avdrag på boliglån.

2.2.6 Driftsutgifter

Driftsutgifter i boligen kan bestå av

- > utgifter til strøm/fyring
- > kommunale avgifter
- > eiendomsskatt
- > festeavgift
- > forsikringer

- > vedlikehold
- > eventuelle vaktmestertjenester

Felleskostnadene fastsettes på bakgrunn av boligselskapets driftsregnskap og budsjett. For boligselskaper som har tatt opp fellesgjeld, betjenes også denne gjennom de månedlige felleskostnadene. Ved kredittvurderinger bør fremtidig vedlikeholdsbehov i boligen vurderes. Klarer lånsøker å betjene et lån som omfatter fremtidige vedlikeholdsbehov?

Videre bør boligselskapets økonomi, og forhold knyttet til størrelsen, nedbetalingstiden, eventuell avdragsfrihet og rente på fellesgjeld vurderes med tanke på risiko for renteoppgang og øvrige fremtidige forpliktelser.

Eiere av frittstående selveide boliger mottar egne regninger på alle driftsutgifter.

Boliger i boligselskap (sameier, borettslag og boligaksjeselskap) betaler disse utgiftene gjennom månedlige felleskostnader. Strøm til egen bolig dekkes normalt ikke av felleskostnadene.

2.2.7 Disponibelt til betjening av startlån/boliglån
Etter at husstandens nettoinntekt er fratrukket livsoppholdsutgifter, andre faste utgifter og driftsutgifter i ny bolig, fremkommer det beløpet som søker har igjen til betjening av renter og avdrag på lån. Ved samfinansiering med annen bank må disponibelt beløp dekke renter og avdrag på begge lån. Hvor stort lån som kan betjenes med det disponible beløpet er avhengig av hvilke rentesats og hvor lang nedbetalingstid som legges til grunn.

Størrelsen på det lånet som søkeren kan betjene med sitt disponible beløp avhenger av

- > nedbetalingstid på lånet
- > rentesats/kalkulasjonsrente som legges til grunn for beregningen

2.2.8 Rente- og avdragsvilkår

§ 6 (Forskrift om startlån)

Rente- og avdragsvilkårene fastsettes i samsvar med forskrift av 25. mai 2011 nr. 550 om rente- og avdragsvilkår for lån i Husbanken.

Startlån fra kommunen skal tilbys med utgangspunkt i Husbankens rente- og avdragsvilkår. Startlån har en nedbetalingstid

på inntil 30 år. I særlige tilfeller kan kommunene innvilge en nedbetalingstid på inntil 50 år. Det forutsettes da at:

- a) det dokumenteres at låntaker har varig lav inntekt,
- b) det sannsynliggjøres at boligen tilfredsstiller husstandens behov over lang tid,
- c) det sannsynliggjøres at tilgjengelige private leieboliger i området er uegnede og/eller innebærer en betydelig høyere utgift på lang sikt enn det aktuelle startlånet og
- d) det dokumenteres at kommunen ikke anser det som økonomisk forsvarlig å gi et lån med kortere nedbetalingstid.

Vilkåret i annet ledd bokstav a kan fravikes dersom husstanden har barn eller står i fare for å miste boligen, og husstanden kan dokumentere lav, forutsigbar inntekt. Vilkårene i annet ledd bokstav b og c kan også fravikes dersom husstanden står i fare for å miste boligen.

Kommunen gis anledning til å påplusse husbankrenten inntil 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader. Dersom det dokumenteres at de faktiske utgiftene til administrasjon og forvaltning av låneordningen overstiger 0,25 prosentpoeng, kan kommunene i tillegg kreve gebyr for inndekning av det overskytende beløpet.

Kommunene står fritt til å tilby gunstigere rente- og avdragsvilkår, blant annet andre nedbetalingsplaner. Slike avtaler endrer ikke lånevilkårene som gjelder mellom kommunen og Husbanken.

Som hovedregel skal startlånet nedbetales over en periode på inntil 30 år. I særlige tilfeller, slik det er angitt i § 6 andre ledd i forskriften, kan lånet nedbetales over inntil 50 år. Dette er i tilfeller hvor lånsøker oppfyller kravene til lån, men inntekter er for lave til å kunne betjene lånet innenfor normal nedbetalingstid når nødvendige utgifter til livsopphold er trukket fra. Det er en forutsetning at nedbetalingsplanen er tilpasset låntakerens økonomi.

Lengre nedbetalingstid og bruk av fast rente

innebærer at lånsøker kan betjene et høyere lån. Dette reduserer behovet for tilskudd og medfører at den totale tilskuddsrammen kan hjelpe flere vanskeligstilte til å kjøpe egen bolig. God utnyttelse av mulighetene for lang nedbetalingstid og fast rente innebærer en mer effektiv utnyttelse av rammen for tilskudd.

Når nedbetalingstiden forlenges, reduseres de månedlige låneutgiftene. Dette kan gi muligheter for å betjene et gitt lån med en lavere inntekt. Nivået fastsettes etter en individuell vurdering. Til å vurdere behov for nedbetalingstid, kan saksbehandler benytte en enkel kalkulator som finnes på Husbanken.no.

Kalkulatoren «Beregne nedbetalingstid» viser hvor lang tid det tar å nedbetale lånet med et bestemt beløp tilgjengelig til låneutgifter.

Dersom lånsøkers økonomi tilsier at lånet kan nedbetales innenfor en ramme på 30 år, skal ikke lånet ha lengre nedbetalingstid enn dette.

Ved varig lav inntekt, for eksempel varig uførhet, kan lengre nedbetalingstid være nødvendig for å sikre kjøp av egnet bolig.

Kravet til 30 års nedbetaling, kan fravikes dersom husstanden har barn eller står i fare for å miste boligen. Husstanden må dokumentere lav, forutsigbar inntekt.

I disse tilfellene skal det sannsynliggjøres at leie av tilgjengelige private leieboliger i området ikke er egnede og/eller vil medføre betydelig høyere utgifter på sikt. Til å vurdere den alternative kostnaden ved å eie framfor å leie, kan saksbehandler benytte en enkel kalkulator som finnes på Husbanken.no

Kalkulatoren «Beregne lånebeløp» viser hvor høyt boliglån som kan betjenes med det samme beløpet som alternativt brukes til husleie/ utgifter knyttet til et leieforhold.

Ved lav avdragsbetaling på lånet er det ekstra viktig at boligen tilfredsstillende husstandens behov over lang tid. Lav avdragsbetaling øker risikoen for tap ved salg dersom boligen må selges etter kort tid i perioder med svak prisutvikling eller boligprisfall. Det er derfor viktig å legge et langsiktig boligbehov til grunn. Ved behov for lengre nedbetalingstid enn 30 år bør tilskudd vurderes.

FAST ELLER FLYTENDE RENTE

Valg mellom flytende og fast rente vil få konsekvenser for hvor stort lån lånsøker kan betjene. Jo lavere rente som benyttes som beregningsgrunnlag, jo høyere lån kan betjenes. Ved stram økonomi er det viktig at renten enten låses over lengre tid (10 - 20 år) på et nivå som låntaker er i stand til å betjene, eller at det tas høyde for renteoppgang ved låneutmåling(kalkulasjonsrente).

Dersom lånet skal ha flytende rente anbefales det at kalkulasjonsrenten, som fastsettes av Husbanken, legges til grunn ved beregning av betjeningsevne. Kalkulasjonsrenten tar høyde for fremtidige renteøkninger og sikrer fremtidig betjeningsevne i tilfelle økt rentenivå. Tilskudd bør ikke kombineres med flytende rente på startlånet.

Det er en forutsetning at behov for nedbetalingstid utover 30 år dokumenteres. Nedbetalingstiden kan beregnes ved hjelp av en kalkulator. Kalkulatoren viser hvor lang nedbetalingstid et lån vil ha når det legges inn en avtalt sum til betjening av boliglånet og lånets aktuelle rente. Kalkulatoren finnes på Husbanken.no. I tillegg må kommunen gjøre en skriftlig vurdering med anbefaling.

Et alternativ til flytende rente er fast rente. Husbanken tilbyr fastrente med henholdsvis 3, 5, 10 og 20 års rentebinding. Lang rentebinding vil kunne være et risikodempende tiltak for å sikre lånsøker mot økte boutgifter ved fremtidig renteoppgang. De fleste kredittinstitusjoner anbefaler låntakere med svak økonomi å binde renta for hele eller deler av lånet.

Hvis renta bindes for mange år vil det ikke være nødvendig å bruke kalkulasjonsrenten for å beregne søkers betjeningsevne. Den faste renta er normalt lavere enn kalkulasjonsrenten. Bruk av fast rente innebærer derfor at lånsøker kan betjene et høyere lån. Dette reduserer behovet for tilskudd og er grunnen til at fast rente anbefales ved utmåling av tilskudd. Saksbehandler må forsikre seg om at lånsøker er kjent med konsekvensene ved å velge henholdsvis flytende eller fast rente.

Lånsøker må få tilstrekkelig informasjon om hva en eventuell fastrentekontrakt innebærer og fordeler og ulemper med denne.

Mer informasjon om fast og flytende rente finnes på

Husbanken.no.

AVDRAGSPROFIL

Ved vurdering av søkers økonomi anbefales det at startlånet beregnes som annuitetslån uten avdragsfri periode. Avdragsfri periode i startfasen av låneforholdet kan være hensiktsmessig i noen tilfeller. Dette kan være i tilfeller der lånsøker har faste utgifter som avsluttes om kort tid, for eksempel annen gjeld eller utgifter til barnepass, eller at det er gode utsikter for inntektsøkning i nærmeste fremtid.

Søkerens mulighet til å betjene et lån, er avhengig av om det gis

- > fast eller flytende rente
- > annuitets- eller serielån
- > kort eller lang nedbetalingstid
- > avdragsfrihet eller ikke

Ved annuitetslån betales det samme terminbeløpet (avdrag + renter) gjennom hele lånets løpetid dersom renten er uforandret. Etter hvert som lånet nedbetales, utgjør avdragene en større andel av totalbeløpet.

Ved serielån betales det høyere terminbeløp (avdrag + renter) i starten. Avdragene er like store gjennom hele låneperioden, mens terminbeløpet reduseres etter hvert som det betales mindre renter.

For husstander med svak økonomi vil annuitetslån normalt være det mest hensiktsmessige.

GEBYRER

Administrative kostnader kan blant annet være kostnader til post, saksbehandling og liknende.

I tillegg kan det kreves gebyr for de kostnader som forvaltning av lånet medfører. Slike kostnader er blant annet årsgebyr til ekstern låneforvalter, kostnader for depot og liknende. Gebyret som kreves av låntaker skal gjenspeile de faktiske kostnader som kommunen har i forbindelse med forvaltning av lånet.

Gebyret kan kreves enten som et engangsbeløp eller i kombinasjon med termingebyret.

2.3 Kjøp og finansiering av bolig
Beregning av behov for egenkapital/tilskudd:

2,5 prosent av kjøpesummen til staten i tillegg til tinglysingsgebyr.

For borettslagsleiligheter og aksjeleiligheter betales normalt et overdragelsesgebyr til forretningsfører sammen med tinglysingsgebyr for borettslagsleiligheter og/eller noteringsgebyr for aksjeleiligheter.

Les mer om de forskjellige eierformer på Husbanken.no.

2.4 Behov for egenkapital/tilskudd

Behovet for egenkapital/tilskudd vil være forskjellen mellom det lånebeløpet som vurderes gitt og den totale prisen på boligen.

Ved manglende betjeningsevne bør muligheten for å gi tilskudd vurderes, jf. retningslinjer om tilskudd til etablering og tilpasning av bolig, med mer.

Før det blir gitt avslag på søknaden, eller tilskuddsbeløpet fastsettes, bør det gjøres en nøye vurdering av hvilke beløp som er lagt til grunn for livsopphold, og hvilken rente og nedbetalingstid som er benyttet. Disse variablene har stor betydning for beregning av økonomisk betjeningsevne. Inngåelse av en langvarig fastrenteavtale vil for eksempel innebære at det ikke er behov for å benytte en kalkulasjonsrente som «buffer» for fremtidig renteoppgang.

For beregning av betjeningsevne, se lånekalkulatorer på Husbanken.no.

Kjøpesum

- Lån fra private banker

- Startlån, som kan betjenes

2.5 Kredittsjekk

Kredittsjekk er i utgangspunktet et verktøy for finansinstitusjoner som skal gi lån, og derfor ønsker å få et innblikk i sine potensielle kunders økonomiske situasjon.

Kredittopplysningsbyråer samler inn opplysninger fra Folkeregisteret, Brønnøysundregistrene, Grunnbok, og erfaringer fra inkassosaker og dommer i pengekravsaker. Selskapene foretar ofte også en "scoring" av kunden som blant annet baseres på

- > registrert utleggspant/tvangspant i noen eiendeler
- > registrert konkurs eller offentlig gjeldsordning
- > betalingsanmerkninger
- > aldersgruppe søkeren tilhører
- > næringsinteresse
- > stabilitet i inntekt
- > inntektsutvikling over tid
- > forholdet mellom skatt og inntekt

Kommunen bør ikke basere sine vurderinger kun på scorings resultat, men foreta egne vurderinger på bakgrunn av fakta og opplysninger som fremkommer i en slik kredittsjekk. Om nødvendig bør kommunen ta kontakt med søker for å få avklart saken.

Har søker betalingsanmerkninger, må det vises varsomhet med å innvilge lån. Vurderingen bør likevel sees i sammenheng med formålet med ordningen, som er å hjelpe husstander med boligetableringsproblemer. Mislighold og tvangssalgsgjeld vil ofte være direkte årsak til at lånene må refinansieres. Dersom søker har betalingsanmerkninger bør saksbehandleren forsikre seg om at misligholdet vil bli gjort opp. Dette er viktig for å sikre at gamle krav ikke senere kan true låntakers betjeningsevne, eller at kreditorer kan ta pant i boligen.

2.6 Frarådningsplikt

- > Kommunen skal råde lånsøkerne til ikke å inngå en kredittavtale hvis det på avtaletidspunktet må antas at søkeren ikke har økonomisk evne til å betjene lånet.
- > Når likviditetsberegning for søkeren viser manglende betjeningsevne, skal søker alltid rådes fra å ta opp tilbudt lån.

- > Låneopptak bør frarådes i tvilstilfeller, jf. Finansavtaleloven §47 .

Kommunen må gi frarådning der man antar at den økonomiske evnen eller andre forhold tilsier at søker bør avstå fra å ta opp lån.

Det vil være nødvendig med frarådning, selv om kommunen mener at det kan være forsvarlig å gi et lån under visse forutsetninger:

- > I møte med lånsøker er det viktig at saksbehandler går grundig gjennom økonomien og følgene av et eventuelt låneopptak.
- > Frarådningsbrevet, som ikke er et avslag, sendes til søkeren sammen med tilsagnsbrevet. Ved et eventuelt låneopptak må søkeren skriftlig bekrefte at han har mottatt frarådningsbrevet og at han har forstått det.
- > Dersom lånsøkers betalingsevne vurderes som klart utilstrekkelig for å betjene et lån, skal søknaden avslås, se punkt 3.11.4.

Frarådning skal skje skriftlig. Dersom det er mulig skal det også gis muntlig frarådning.

3. Øvrige vilkår/krav til dokumentasjon

Krav til dokumentasjon

- > Det fremgår av søknadskjemaet hvilke vedlegg som skal følge søknaden.
- > Krav til dokumentasjon gjelder alle husstandsmedlemmer som er påført søknaden om startlån / tilskudd.

3.1 Selvangivelse/ligningsutskrift

Selvangivelsen er viktig for å avdekke gjeld og formue. Kommunen må kontrollere gjeld som er oppgitt i søknaden opp mot gjelden som er oppført i selvangivelsen. Er gjelden som dokumenteres av søker redusert mer enn normal nedbetaling, bør dette dokumenteres nærmere. Endringer i gjeld/formue etter at selvangivelsen ble utstedt må gjøres tydelig.

3.2 Arbeidsforhold og inntekt

Arbeidsforhold og all inntekt skal dokumenteres med kopi av utbetalinger. Vær oppmerksom på at lønns- og trygdeutbetalinger også viser eventuelle

påleggstrekk.

Dersom inntekten varierer bør et gjennomsnitt over en viss periode legges til grunn, se for eksempel på hva som er oppgitt som lønn hittil i år på siste lønnslipp.

3.3 Gjeld og andre utgifter

Det skal fremlegges dokumentasjon på all gjeld. Opplysninger som skal dokumenteres er

- > saldo
- > rentesats
- > terminbeløp
- > fast eller flytende rente,
- > løpetid og eventuell avdragsfrihet (nedbetalingsplan)

Dersom søkeren har gjeldsordning, skal gjeldsordningsavtalen legges ved. Dette gjelder både frivillig- og tvungen gjeldsordning.

Utgifter til barnepass, bidrag og eventuelt andre økonomiske forpliktelser må dokumenteres.

3.4 Takst /verdi vurdering

- > Ved kjøp, overtakelse, refinansiering av konkret bolig eller ved utbedring av bolig, må det foreligge dokumentasjon som viser eiendommens verdi og dens tilstand.
- > Ved nyoppført bolig vurderes de totale kostnadene.
- > Ved refinansiering må det foreligge en pantattest som viser hvilke heftelser som påhviler eiendommen og hvilke prioritet heftelsene har.
- > Ved utbedring av boligen må det foreligge kostnadsoverslag for utbedringen og eventuelt relevante tegninger.

3.5 Felleskostnader

Dokumentasjon på felleskostnader bør legges fram dersom dette ikke vises i takst eller salgsoppgave.

3.6 Festekontrakt

Hvis eiendommen er en festet tomt, skal festekontrakten være lenger enn låneforholdet. Dette fordi kommunen da vil ha en margin dersom lånet blir misligholdt eller løpetiden blir forlenget. Vi anbefaler at festekontrakten har en gyldighet som er 5 år lengere enn lånets løpetid.

Å feste en tomt vil si å leie tomten. Når man bygger, eier man huset men ikke tomten. Loven gir den som fester en sterk stilling. Hvis en festeavtale er inngått etter 1.1.2002 er den ikke tidsbegrenset. Hvis festeavtalen er inngått mellom 1.1.1976 og 1.1.2002, er den på minst 80 år. For avtaler som er inngått før 1976 gjelder det som er fastsatt i avtalen om festetid. Festeforhold er regulert gjennom tomtefesteloven.

3.7 Annen dokumentasjon

Alle forhold som er relevante for søknaden må dokumenteres. For eksempel dersom det søkes om lån og/eller tilskudd med bakgrunn i nedsatt funksjonsevne, kan det være relevant å kreve legeerklæring/sosial rapport. Dersom det søkes om refinansiering ved eierskifte eller overdragelse bør det kreves eierskifteerklæring.

Jf. søknadsskjema for startlån og tilskudd.

3.8 Sikkerhet for lån

§ 7 (Forskrift om startlån)

Startlån fra kommunen skal sikres med pant i boligen, eller adkomstokumentet til boligen.

Lån fra kommune gis som gjeldsbrevlån.

Dersom startlånet ikke er sikret, kan det skje at kommunen ikke får innfridd sitt lån ved salg av eiendommen. I tillegg kan kreditorer med usikrede krav ta utleggspant i eiendommen og kreve boligen tvangssolgt.

Kommuner som ikke har sikret startlånet med pant i eiendommen, kan ikke benytte tapsfondet til dekning av sitt tap. De kan heller ikke dele eventuelle tap med Husbanken.

I alle saker må kommunen ta stilling til hvilken prioritet (pantesikkerhet) kommunen skal ha, det vil si hvilke foranstående heftelser som kan godtas.

Heftelser kan være

- > pengeheftelser
- > boret
- > forkjøpsrett
- > festekontrakt
- > føderåd
- > leierett

Heftelser registreres kronologisk. Det pantet som registreres sist, vil få lavest prioritet, med mindre foranstående heftelser viker prioritet for sist nevnte. Heftelser som er tinglyst på samme dag har lik prioritet hvis ikke annet er bestemt ved avtale.

Når kommunen gir både startlån og tilskudd bør startlånet ha prioritert foran tilskuddet. For ytterligere opplysninger om tinglysing, se Statens Kartverk.

3.8.1 Etablering av sikkerhet for lån

Ved kjøp av bolig vil eiendomsmegler/advokat garantere for at boligen overtas heftelsesfri og at pantedokumentet som skal sikre startlånet tinglyses med rett prioritet.

Ved gjennomføring av oppgjør ved kjøp og salg av bolig har alle sertifiserte eiendomsmeglerforetak stilt garanti og har nødvendige forsikringer knyttet til økonomisk risiko. Dersom en advokat skal foreta oppgjøret er det viktig å forsikre seg at advokatfirma også har stilt nødvendige garantier for oppgjør. På denne måten har kjøper og kjøpers långiver sikkerhet for at oppgjøret foregår på riktig måte. Kjøper vil overta eiendommen fri for heftelser og långiver oppnår sikkerhet for sitt lån.

Ved refinansiering, utbedring og tilpasning er det ofte ikke en megler eller advokat involvert. Kommunen selv eller kommunens forvalter må i slike tilfeller sende pantedokumentet for selveierboliger og borettslagsleiligheter til Statens Kartverk for tinglysing. Da må tinglysingsgebyr og gebyr for panteattest sendes vedlagt.

For aksjeleiligheter sendes noteringsanmodning til forretningsfører med oppfordring til å bekrefte pantenoteringen skriftlig i en besittelseserklæring.

3.9 Reguleringsforhold (vei, vann og kloakk)

I områder som ikke er regulert til boligformål, bør man sjekke om eiendommen har tinglyst rett til vei, vann og kloakk. Rettigheten bør være knyttet til eiendom og ikke til person. Rettigheten gis av eier av den eiendommen som vei, vann eller kloakk går over. Rettighetene fremgår av Grunnboken under "Servitutter".

3.10 Forsikring

Eiendommen/boligen må være fullverdifsikret.

Når pant etableres i selveiet bolig skal det innhentes bevis for at eiendommen er

forsikret. Forsikringsattest er dokumentasjon fra forsikringsselskap på at eiendommen er fullverdifsikret.

I eneboliger er det eieren som skal tegne bygningsforsikring. Forsikringsattest innhentes for den enkelte bolig.

I sameier er det sameiet som tegner fullverdifsikringen. Opplysninger om forsikringsselskap og polisenummer kan innhentes hos forretningsfører.

Borettslag og boligaksjeselskap tegner forsikring for hele eiendommen. Opplysninger om forsikringsselskapet og polisenummeret kan innhentes hos forretningsfører.

Beboer sørger selv for innboforsikring.

3.11 Vedtak

3.11.1 Forhåndsgodkjenning (Finansieringsbevis)

Forhåndsgodkjenning er en bekreftelse på at søkeren vil få finansiering fra kommunen under forutsetningen av at boligen oppfyller visse vilkår. En forhåndsgodkjenning gir søkeren en forutsigbarhet med hensyn til hvilken bolig de har mulighet for å kjøpe.

Husbanken anbefaler at kommunen tilbyr forhåndsgodkjenning av lånesøknader. Kommunene kan gi en skriftlig bekreftelse på at lånsøker vil få startlån hvis søker finner en egnet bolig. Lånsøker må vurdere kjøpsobjektet nøye og ha tett dialog med kommunen på om boligen oppfyller de forutsetningene som er gitt i forhåndsgodkjenningen.

Gyldigheten av forhåndsgodkjenningen bør ikke være for kort. Søkeren må få tilstrekkelig tid til å finne seg en egnet bolig. Gyldigheten må heller ikke være for lang, slik at kommunen binder startlånsmidlene over for lang tid. Erfaringsmessig er det passe med en forhåndsgodkjenning med varighet på tre måneder. Kommunen kan etter tre måneder enten forlenge eller oppheve forhåndsgodkjenningen.

3.11.2 Tilsagn

Tilsagn er en bekreftelse på finansiering fra kommunen knyttet til en bestemt bolig.

Tilsagnet skal inneholde opplysninger om

- > låntakere
- > lånebeløp og evt. tilskudd eller avslag på tilskudd
- > rente (nominell/effektiv)
- > nedbetalingstid, terminlengde, terminbeløp, terminomkostninger
- > betalingsmåte og første forfallsdato
- > etablerings- og tinglysningsgebyr
- > sikkerhet og hjemmelsforhold
- > anmodning om å bestille forsikringsattest (for frittstående oppført selveierbolig)
- > varighet av tilsagn
- > ev. forbehold og forutsetninger

For nyoppførte boliger kreves ferdigattest eller midlertidig brukstillatelse mottatt før lånet kan utbetales. Dette gjelder også større utbedringssaker som krever tillatelse fra kommunen.

Sammen med tilsagn sendes følgende vedlegg:

- > SEF-skjema (standardiserte europeiske opplysninger om forbrukerkreditt) i utfylt stand
- > Informasjon om fast og flytende rente finner du på husbanken.no
- > månedsbudsjett

Sikkerhetsdokumenter for lån/tilskudd kan enten sendes sammen med tilsagnet, eller bli sendt etter at søker har akseptert lånebetingelsene. Dersom kommunen har avtale med en låneforvalter vil de stå for utsendelse av følgende sikkerhetsdokumenter:

- > gjeldsbrev
- > pantedokument (gjelder ikke for aksjeleiligheter)
- > pantsettelseserklæring
- > låneavtale/tilskuddsavtale
- > utbetalingsfullmakt
- > nedbetalingsplan

3.11.3 Rådgivningsmøte med søker

Det bør holdes et møte mellom lånsøker og saksbehandler etter at søker har mottatt tilsagnet og de tilhørende dokumentene. Lånsøker må få tilstrekkelig tid til å sette seg inn i all informasjonen før møtet.

På møtet bør følgende punkter gjennomgås:

- > Betingelser for lånet, slik at søkeren er i stand til å vurdere om den foreslåtte startlånsavtalen passer hans behov og økonomiske situasjon.
- > Gjennomgå SEF-skjemaet.
- > Gjennomgå månedsbudsjettet. Saksbehandler bør ta opp med søker muligheten til sparing for dekning av uforutsette utgifter
- > Valg av fast- eller flytende rente
- > Hvis søker vil ta opp lånet på de vilkårene som tilbys, undertegnes dokumentene.
- > Hvis søker har mottatt frarådningsbrev, skal saksbehandleren også gi muntlig frarådning. Søker skal da bekrefte ved signatur at han/hun er kjent med at långiveren skriftlig og muntlig har frarådet låneopptaket.

3.11.4 Avslag

Søknaden skal avslås dersom lånsøkers betalingsevne vurderes som klart utilstrekkelig til å betjene lånet, eller dersom han/hun ikke er i målgruppen.

Det skal gis avslag på søknad om tilskudd dersom lånsøker har betjeningsevne til et tilstrekkelig stort lån.

- > Det kan gis startlån til finansiering av bolig til personer som skal søke gjeldsordning.
- > Det kan gis lån til søkere som er under en gjeldsordning, med unntak av de fire første månedene etter at gjeldsordningen er opprettet.
- > Innvilges det startlån i gjeldsordningsperioden skal kreditorene orienteres. Boutgiftene bør ikke være høyere enn det som er satt av til dekning av boutgifter i gjeldsordningsavtalen. Startlånet skal kun rentebetjenes i gjeldsordningsperioden.

Avslag er enkeltvedtak som skal begrunnes og kan påklages, jf. Forvaltningsloven §28.

3.12 Klageadgang

§ 8 andre ledd (Forskrift om startlån)

Det er klageadgang etter forvaltningslovens regler på kommunens vedtak om tildeling, utmåling av startlån og på avvisning av avslag på søknader om startlån.

Kommunens vedtak skal være skriftlig og må inneholde opplysninger om klageadgang på kommunale vedtak. Det kan klages på tildeling, utmåling, avvising og avslag etter forvaltningslovens regler. Klagen skal sendes kommunen.

3.13 Oppfølging og kontroll

§9, første ledd (Forskrift om startlån)

Kommunen skal innhente og kontrollere opplysninger som er nødvendige for å behandle søknader om startlån og ved utbetaling av startlån.

3.13.1 Aksept, mottak og kontroll av lånedokumenter

Når kommunen/låneforvalter har mottatt lånedokumenter, kontrolleres det at alle nødvendige dokumenter er mottatt og at de er riktig signert. Eventuelle forbehold og/eller forutsetninger i tilsagnet sjekkes ut. Sikkerhetsdokumentene skal oppbevares i eget depot.

3.13.2 Utbetaling av lån og tilskudd

- > Lånet/tilskuddet utbetales til megler mot inneståelseserklæring. I inneståelseserklæringen garanteres det for at pantedokumentet vil bli tinglyst med riktig prioritet eller at det blir notert pant i adkomstdokumenter tilknyttet en andel eller et aksjebrev.
- > Kommunen må senere få det tinglyste pantedokumentet i retur fra megler/advokat og må da kontrollere om deres pant har fått riktig prioritet.
- > Ved pant i adkomstdokumenter til borettslagsleiligheter og aksjeleiligheter må det være utstedt en besittelseserklæring fra forretningsfører i boligselskapet.
- > Startlånet kan delutbetales, f.eks. ved utbedring av bolig. I disse tilfellene bør lånet delutbetales i henhold til dokumentasjon på leverte/utførte tjenester.

3.13.3 Overføring av lån til ny bolig

Startlån og tilskudd som ikke er avskrevet kan overføres til ny bolig der dette vurderes som hensiktsmessig, og formålet for ordningen og kravene til låntaker fortsatt er oppfylt. Dette er særlig aktuelt når lånet har fast rente og innfrielse av lånet innebærer krav om overkurs, les mer på Husbanken.no/renter. Dersom lånet har flytende rente vil det som regel være mer hensiktsmessig å behandle en ny søknad om startlån, og innfri gammelt lån i sin helhet ved salg av bolig.

3.13.4 Overføring av lån til ny låntaker

Ved samlivsbrudd eller dødsfall kan startlån og eventuelt resttilskudd overføres til gjenværende husstandsmedlem/er.

4. Definisjoner og begreper

Uttrykk	Forklaring
Utbedring	Utbedringsarbeid som gir bygningen økt kvalitet i forhold til lover og forskrifter som gjaldt på det tidspunkt bygningen ble ferdigstilt
Vedlikehold	I NS 3454 Livssyklus kostnader for byggverk defineres vedlikeholdsutgifter ved: «Utgifter i forbindelse med planlagte arbeider som er nødvendige for å opprettholde byggverket på et fastsatt kvalitetsnivå.»
Rehabilitering	Rehabilitering er istandsettelse av en bygning for nåtidig formål og/eller for å rette på forsømt vedlikehold. Hvis ikke hensikten er å best mulig ta vare på byggets antikvariske verdi, er utbedring et bedre begrep.
Tilpasning	Å tilpasse en bolig innebærer å gjøre den funksjonelt og bedre egnet til å ivareta spesielle behov, for eksempel funksjonshemming.
Takst	<p>En tradisjonell takst inneholder en kortfattet beskrivelse av eiendommen slik takstmannen vurderer panteobjektet etter å ha foretatt en befaring. Det gjøres rede for boligens standard og konstruksjon, byggematerialer, areal og innredninger. Verdien på boligen blir redusert ut fra boligens alder og standard på det tidspunktet taksten blir fastsatt. Taksten skisserer boligens antatte markedsverdi.</p> <p>Relevansen av en takst avhenger av endringer som kan ha skjedd i markedet siden den ble avholdt og av eventuelle endringer på eiendommen. Takster eldre enn 6 måneder bør brukes med forsiktighet. Med verditakst/markedsverdi menes "Det antatte beløp som takstmannen mener at eiendommen/boligen normalt kan omsettes for på takstdagen. Låneverdien er en forsiktig vurdert markedsverdi".</p>
Salgsoppgave	Ved salg av bolig lager eiendomsmegler en salgsoppgave over eiendommen. Denne kan inneholde en takst og annen relevant informasjon om eiendommen. Megler er ansvarlig for de opplysningene som blir gitt i salgsoppgaven.
Meglervurdering (meglertakst)	En meglervurdering gir en antydning om eiendommens markedsverdi. Denne vurderingen er ifølge takseringsforbundet ufullstendig i forhold til hva en takst utført av en godkjent takstmann omfatter. Kommunen avgjør om en meglervurdering og en eventuell tilstandsrapport er tilstrekkelig for vurdering av pantesikkerhet.
Tilstandsrapport	<p>Er basert på en grundigere undersøkelse av boligen. Undersøkelsen bør utføres av en takstmann med autorisasjon for tilstandsvurdering. Her kontrolleres fukt og råte, elektrisk anlegg, innvendig og utvendig panel, mulige vannskader eller lekkasje, sluk i gulv mv. Alle feil og mangler skal rapporteres.</p> <p>Det foreligger ikke noe krav om at selger må fremlegge en tilstandsrapport, men det anbefales at kjøper spør etter dette. I enkelte tilfeller foreligger det våtromrapporter, som en type tilstandsrapport som kun omhandler våtrom i boligen.</p>
Nøktern bolig	Menes boliger som er nøktern i standard og størrelse. Dekker husstandens behov samtidig som den er rimelig i forhold til prisnivået på stedet.

Uttrykk	Forklaring
Besittelseserklæring	<p>Er en erklæring for pant i adkomstdokumenter.</p> <p>Med adkomstdokumenter menes andelsbrev, partialobligasjon og leierett til bolig. Dokumentenes form og pålydende vil være avhengig av på hvilken måte boligen er organisert (organisasjonsformer er betegnelsen på sameie, aksjeselskaper eller borettslag). Framgangsmåten og dokumentene er tilnærmet lik eksemplet med pant i fast eiendom, men her blir bare gjeldsbrev og pantsettelseserklæring utstedt. Tinglysingen (noteringen) blir foretatt av forretningsfører for boligselskapet. Ved lån til kjøp av borettslagsleiligheter er det vanlig at adkomstdokumenter til leiligheten blir stilt som sikkerhet for lån og oppbevart hos forretningsfører (håndpant). Långiver/panthaver oppbevarer bare en erklæring (besittelseserklæring) fra borettslaget vedrørende det noterte pantet.</p>
ROBEK	<p>Er et register over kommuner og fylkeskommuner som må ha godkjenning fra Kommunal- og regionaldepartementet for å kunne foreta gyldige vedtak om låneopptak eller langsiktige leieavtaler.</p> <p>Før de nye reglene i kommuneloven trådte i kraft i 2001, måtte alle kommuner og fylkeskommuner ha slik godkjenning fra departementet. Med de nye reglene ble godkjenningsordningen begrenset til å omfatte kommuner og fylkeskommuner med økonomisk ubalanse. Kommuneloven § 60 (§ 59 a) nr. 1 definerer hva økonomisk ubalanse innebærer.</p>
Gjeldsforhandlingsperiode	<p>Dersom det åpnes gjeldsforhandlinger inntreer en gjeldsforhandlingsperiode på tre måneder. I denne perioden skal skyldneren forsøke å komme frem til en frivillig ordning med kreditorene. Dersom dette ikke lykkes, og skyldneren begjærer tvungen ordning, forlenges perioden med en måned. Dersom fristen løper ut uten at frivillig ordning er vedtatt eller tvungen ordning begjært, må imidlertid hele prosessen begynne på nytt igjen. Tremånedersfristen for å oppnå frivillig gjeldsordning er absolutt og kan ikke besluttes forlenget.</p> <p>Skyldneren kan ikke stifte ny gjeld uten etter fordringshavernes samtykke, eller foreta andre disposisjoner som er egnet til å skade kreditorenes interesser i gjeldsforhandlingsperioden.</p>
Frivillig gjeldsordning	<p>Er en frivillig avtale om nedbetaling av gjeld mellom skyldner og kreditorer. En frivillig gjeldsordning er vedtatt når alle kreditorene har akseptert det fremlagte forslaget til gjeldsordningsavtale.</p> <p>En frivillig avtale kan innebære betalingsutsettelse av hele eller deler av gjelden, at fordringshaverne helt eller delvis gir avkall på renter og omkostninger, eller at gjelden faller bort helt eller delvis med en gang eller etter utløpet av gjeldsordningsperioden.</p> <p>I og med at en frivillig gjeldsordning betinger at samtlige kreditorer har akseptert forslaget til avtale kan det i prinsipp avtales hva som helst. Det er imidlertid alltid en forutsetning at ordningen ikke er støtende for samfunnet og den alminnelige betalingsmoral blant andre skyldnere.</p> <p>En frivillig gjeldsordning strekker seg normalt over fem år.</p>
Tvungen gjeldsordning	<p>Hvis en eller flere kreditorer ikke vil godta forslaget til frivillig gjeldsordning kan det begjæres tvungen gjeldsordning til namsmannen innen utløpet av gjeldsforhandlingsperioden. Namsmannen oversender straks saken til tingretten. En tvungen gjeldsordning må oppfylle vilkårene i gjeldsordningsloven. Det er derfor ikke like stor avtalefrihet i en tvungen gjeldsordningsavtale som i en frivillig.</p>
Kalkulasjonsrente	<p>Rentesats som benyttes til beregning av betjeningsevne ved valg av flytende rente. Kalkulasjonsrenten tar høyde for fremtidige renteøkninger på startlånet.</p>

5. Mer informasjon og lenker finner du på Husbanken.no

For å innhente mer kunnskap og nyttig informasjon anbefales veilederen på husbanken.no. Her vil du i tillegg finne en rekke lenker som kan bidra til at arbeidet med planlegging og søknadsprosess blir enklere. Du vil blandt annet finne lenker til:

- > Lånekalkulatorer
- > Skatteetatens enkle skattemodell
- > SIFO-satser fra Statens institutt for forbruksforskning
- > Ulike eieformer
- > Ulike typer inntekter
- > Tapsdeling og tapsfond
- > Finansavtaleloven
- > Panteloven
- > Gjeldsordningsloven
- > Tomtefesteloven
- > Forvaltningsloven
- > Kommuneloven
- > Offentlighetsloven

Husbanken

For ditt nærmeste regionkontor, ring 22 96 16 00
www.husbanken.no

STARTRAP - v17.01.02

Kjell Nordli

Automatisk utlogging om: 59:55

 Kontakt oss

Til ekstranettet

Startside

Enkeltrappering

Årsrapportering

Oversikt

Generell oversikt

Enkeltrappering

Tap og tapsfond

Påslag

Startlån og tilskudd

Uttrekk av data

Oversikt for periode

For innrapportering av utbetalinger og avslag på søknader om startlån. Bruk menyen til venstre for å rapportere avslag og utbetalinger. Under finnes en oversikt over allerede foretatte innrapporteringer.

En innrapportering kan endres og slettes inntil fristen for perioden som rapporteringen tilhører er gått ut. Da overføres innrapporteringen for siste gang til Husbankens datasystem og blir låst for endring.

 Fra Til

Måned	Kategori	Startlån		Tilskudd til etablering		Tilskudd til tilpasning	
		Ant.	Beløp	Ant.	Beløp	Ant.	Beløp
Feb 2017	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	2	900 000	0		0	
Apr 2017	Avslag startlån	1		0		0	
	Utbetalt startlån	0		0		0	
Mai 2017	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	1	500 000	0		0	
Jun 2017	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	1	1 720 000	0		0	
Jul 2017	Avslag startlån	1		0		0	
	Utbetalt startlån	0		0		0	
Aug 2017	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	1	400 000	0		0	
Sep 2017	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	1	590 000	0		0	
	Avslag tilskudd til tilpasning	0		0		1	
	Utbetalt tilskudd til tilpasning	0		0		1	350 000
Okt 2017	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	1	800 000	0		0	
	Utbetalt tilskudd til etablering	0		1	60 000	0	

STARTRAP - v17.01.02

Kjøll Nordli

Automatisk utlogging om: 59:53

 Kontakt oss

Til ekstranettet

Startside

Enkelrapportering

Årsrapportering

Oversikt

Generell oversikt

Enkelrapportering

Tap og tapsfond

Påslag

Startlån og tilskudd

Uttrekk av data

Oversikt for periode

For innrapportering av utbetalinger og avslag på søknader om startlån. Bruk menyen til venstre for å rapportere avslag og utbetalinger. Under finnes en oversikt over allerede foretatte innrapporteringer.

En innrapportering kan endres og slettes innlil fristen for perioden som rapporteringen tilhører er gått ut. Da overføres innrapporteringen for siste gang til Husbankens datasystem og blir låst for endring.

 Fra Til

Måned	Kategori	Startlån		Tilskudd til etablering		Tilskudd til tilpasning	
		Ant.	Beløp	Ant.	Beløp	Ant.	Beløp
Jan 2016	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	2	230 000	0		0	
Feb 2016	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	1	1 500 000	0		0	
Mai 2016	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	1	800 000	0		0	
Jun 2016	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	1	400 000	0		0	
	Utbetalt tilskudd til tilpasning	0		0		1	38 083
Jul 2016	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	2	2 000 000	0		0	
Aug 2016	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	2	1 800 000	0		0	
Sep 2016	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	2	585 000	0		0	
Okt 2016	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	2	378 843	0		0	
Nov 2016	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	1	300 000	0		0	
Des 2016	Avslag tilskudd til tilpasning	0		0		1	

STARTRAP - v17.01.02

Kjell Nordli

Automatisk utlogging om: 59:54

[Kontakt oss](#)

Til ekstranettet

Startside

Enkeltrapportering

Årsrapportering

Oversikt

Generell oversikt

Enkeltrapportering

Tap og tapsfond

Påslag

Startlån og tilskudd

Uttrekk av data

Oversikt for periode

For innrapportering av utbetalinger og avslag på søknader om startlån. Bruk menyen til venstre for å rapportere avslag og utbetalinger. Under finnes en oversikt over allerede foretatte innrapporteringer.

En innrapportering kan endres og slettes inntil fristen for perioden som rapporteringen tilhører er gått ut. Da overføres innrapporteringen for siste gang til Husbankens datasystem og blir låst for endring.

 Fra Til

Måned	Kategori	Startlån		Tilskudd til etablering		Tilskudd til tilpasning	
		Ant.	Beløp	Ant.	Beløp	Ant.	Beløp
Mar 2015	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	1	360 000	1	39 500	0	
	Utbetalt tilskudd til etablering	0		1	35 000	0	
Apr 2015	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	1	240 000	0		0	
Jun 2015	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	1	700 000	0		0	
Jul 2015	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	2	520 000	0		0	
Aug 2015	Avslag startlån	1		0		0	
	Utbetalt startlån	1	75 000	1	39 500	0	
	Utbetalt tilskudd til etablering	0		0		0	
Sep 2015	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	2	300 000	0		0	
Okt 2015	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	2	690 000	0		0	
Des 2015	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	1	300 000	0		0	
Jan 2016	Avslag startlån	0		0		0	
	Utbetalt startlån	2	230 000	0		0	

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
136/17	Lyngen formannskap	15.11.2017

Vedrørende retningslinjer for tildeling av tilskudd til boligetablerere i Lyngen

Henvisning til lovverk:

Vedlegg

- 1 Retningslinjer
- 2 e-post 27.10.17

Rådmannens innstilling

Saken legges frem uten innstilling

Saksopplysninger

Lyngen kommunestyre har, den 1. mars 2016, i utvalgssak 12/16 vedtatt retningslinjer for tildeling av boligtilskudd til boligetablerere. Videre har kommunestyret i utvalgssak 104/16, den 27.9.2016, vedtatt å tilføye følgende til gjeldende retningslinjer:

Bygging av bolig må være påbegynt innen 1 år etter innvilget tilskudd. Skjer ikke det, faller tilskuddet bort.

Vedtatte retningslinjer følger som vedlegg til denne sak.

Søkere som skal tilknyttes kommunalt vann og avløp er ikke tildelt slikt tilskudd. Det er ikke gjennomført noe evaluering av tildelingsordningen eller praksisen rundt dette, men det er stilt spørsmål fra politisk hold om retningslinjens pkt. 8 praktiseres i tråd med kommunestyrets intensjon. Viser til e-post fra Line Gemert datert 21.9.2017.

Vurdering

Av saksfremlegget da saken ble behandlet første gang i januar 2016 fremgår at intensjonen med tilskuddet var å stimulere til spredt bosetningen i kommunen. Tilskuddet var ment som et tiltak for å unngå store kommunale kostnader til feltutbygging, men at boligbyggere selv kunne etablere nødvendig infrastruktur for egen bolig.

Under saksbehandling har rådmannen vurdert tomter der det er mulig å knytte til offentlig vann- og avløpsnett som ikke berettiget tilskudd. Dette uavhengig om selve tomten er kommunal eller privat.

RETNINGSLINJER FOR TILDELING AV TILSKUDD TIL BOLIGBYGGING I LYNGEN.

Vedtatt i Lyngen kommunestyre 01.03.2016, sak 12/16. Pkt 10 vedtatt i K-sak 104/16 i møte 27.09.2016.

Generelt

Lyngen kommune ønsker med dette tilskuddet å stimulere til nybygging for å øke bosettingen i kommunen.

Følgende retningslinjer gjelder:

1. Tilskuddet skal benyttes til bygging av helårsbolig, og gis uavhengig av tidligere etableringer i andre kommuner.
2. Tilskuddet gis uavhengig av boligens størrelse.
3. Ordningen omfatter ikke øvrig påbygg, tilbygg eller renovering av allerede eksisterende bolig.
4. Søker skal være eier av boligen.
5. Søker trenger ikke være bosatt i kommunen på søknadstidspunktet.
6. Den som mottar tilskuddet, må bosette seg i boligen og være folkeregistrert i kommunen.
7. Tilskuddet skal ikke benyttes til nedbetaling av annen gjeld.
8. Maksimum tilskudd til bolig utenom opparbeidet boligfelt er kr. 200 000,-. I opparbeidet kommunalt boligfelt er det gitt reduksjon i pris på tomt og ytterligere tilskudd vil ikke bli gitt. I privat opparbeidet boligfelt kan det også søkes om tilskudd. Ekstra tilskudd på kr. 50 000,-, gis for ekstra boenhet i bolig for fastboende.
9. Dersom boligen selges eller fraflyttes innen 5 år etter mottak av tilskudd, må tilskuddet tilbakebetales i sin helhet.
10. Bygging av bolig må være påbegynt innen 1 år etter innvilget tilskudd. Skjer ikke det, faller tilskuddet bort.

Saksbehandling:

- Søknad om tilskudd sendes kommunen. Opplysningene i søknaden må være relevante i forhold til fastsatte vilkår for tilskuddordningen, og inneholde planskisse for bolig og tomt, kostnadsoverslag og finansieringsplan.
- Søknadsfrist: Fortløpende.
- Utbetaling av tilskudd skjer etter fremlagt ferdigattest.
- Ved utbetaling av tilskudd må søker være bosatt i kommunen.
- Søknaden avgjøres av rådmannen, med klagenemnda som klageinstans.
- Ordningen evalueres i 1. kommunestyremøte 2017.

Fra: Line van Gemert (Line.van.Gemert@lyngen.kommune.no)

Sendt: 21.09.2017 11:19:48

Til: Dan Håvard Johnsen; Ordfører Lyngen; Johnny Hansen; Sølvi Gunn Jensen; Karl-Arvid Brose; fskogeng@online.no; Eirik Larsen

Kopi: Leif Lintho; Inger-Helene Isaksen

Emne: SV: Ekstraordinær generalforsamling 27.10-2017

Vedlegg: OutlookEmoji-???.png

En annen ting jeg ønsker at vi diskuterer er ordning med boligtilskudd, da det er fremkommet en del frustrasjon fra enkelte søkere. Vi har tidligere diskutert boligfeltet på Ørnes. Er dette privat eller kommunalt? Mitt syn på saken er at så lenge det er private som selger tomter og får inntekt av salget, er dette ikke et kommunalt boligfelt. Dette må vi alle ha et syn på, når en saksbehandler sier at dette er et kommunalt boligfelt. Hva er rett? Er dette boligfeltet ikke kommunalt, kan vi ikke nekte å gi boligtilskudd til de som vil bygge i dette feltet og søknad må behandles på ny pga. saksbehandlingsfeil.

Pkt.8 i retningslinjer for tildeling av boligtilskudd sier følgende:

Maksimum tilskudd til bolig utenom opparbeidet boligfelt er kr. 200 000,-. I opparbeidet kommunalt boligfelt er det gitt reduksjon i pris på tomt og ytterligere tilskudd vil ikke bli gitt. I privat opparbeidet boligfelt kan det også søkes om tilskudd. Ekstra tilskudd på kr. 50 000,-. gis for ekstra boenhet i bolig for fastboende.

Tenker vi må få på plass en søknadsfrist for boligtilskudd, slik at søknader kan vurderes opp mot hverandre. Slik det praktiseres i dag gjelder "først til mølla"...

Mvh Line van Gemert

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
137/17	Lyngen formannskap	15.11.2017
	Lyngen arbeidsmiljøutvalg	
	Lyngen klima- og miljøutvalg	
	Lyngen næringsutvalg	
	Lyngen personal- og arbeidsgiverutvalg	
	Lyngen Råd for folkehelse	
	Lyngen levekårsutvalg	
	Lyngen kommunestyre	

Økonomiplan 2018-2021/årsbudsjett 2018

Henvisning til lovverk:

Eiendomskatteloven (eskstl)

Kommuneloven (kl) §§ 44 – 46

Vedlegg

- 1 Årsbudsjett og økonomiplan 2018-2021 - rådmannens saksfremlegg
- 2 Kontrollutvalgssak 24/17 - Budsjetttramme 2018 - kontroll og tilsyn
- 3 Kontrollutvalgssak 24/17
- 4 Budsjett 2018 Lyngen kirkelige fellesråd
- 5 Investeringsbudsjett 2018-2021 Lyngen kirkelige fellesråd
- 6 Gebyrer for renovasjon og slam 2018

Rådmannens innstilling

1) Skattevedtak 2018

- 1.1 I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives det ut eiendomsskatt i hele Lyngen kommune for skatteåret 2018.
- 1.2 Eiendomsskattesatsen er 5 promille jf ekstl. § 13
- 1.3 Det foretas en kontormessig oppjustering av taksten med 5 % jf. ekstl § 8 A-4
- 1.4 Eiendomsskatten betales i to terminer.

- 1.5 Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter.

2) Budsjettedtak 2018

2.1 Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2018.

2.2 Det vedtas følgende endringer i budsjetttrammene for 2018-2021:

I 1000 kroner	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
KONSEKVENJUSTERT DRIFT 2018-2021	-3 226	3 911	3 597	9 783
Ramme 1:				
Rammekutt 2018-2021	-85	-150	-400	-600
Ramme 2:				
Rådmannens prosjektmidler	-100	-100	-100	-100
Rammekutt 2018-2021	-600	-600	-600	-600
Ramme 3:				
<i>Rammekutt 2017-2020</i>	<i>202</i>	<i>1 017</i>	<i>1 022</i>	<i>1 022</i>
Økte inntekter	-230	-230	-230	-230
50 % lærerstilling kuttes 2018	-94	-225	-225	-225
50 % lærerstilling kuttes 2019		-94	-225	-225
100 % lærerstilling kuttes 2020			-215	-520
Kutt 1 avdelingsleder 2018	-50	-100	-100	-100
100 % lærerstilling kuttes 2018	-196	-470	-470	-470
Kutt avdelingsleder/ledelse	-100	-200	-200	-200
50 % lærerstilling kuttes 2019		-98	-235	-235
50 % lærerstilling kuttes 2020			-98	-235
1 avdeling vakant			-625	-1 500
Reduserte inntekter			125	300
Kutt fellesområdet	-50	-50	-50	-50
Frivilligsentralen - kommunal bevilgning	-200	-200	-200	-200
Ramme 4:				
<i>Rammekutt 2017-2020</i>	<i>889</i>	<i>2 056</i>	<i>2 063</i>	<i>2 063</i>
INTERKOMMUNAL LEGEVAKTSENTRAL/NØDNETT	316	316	316	316
ØKNING UTEKONTAKT 15 %	80	80	80	80
KVALIFISERINGSSTØNAD - REDUKSJON	-50	-50	-50	-50
BARNEVERNSTJENESTEN - KJØP AV EKSTRA TJENESTER	800	800	0	0
MOBILT BARNEVERN	60	0	0	0
PÅRØRENDESTØTTE	200	200	200	200
AVLASTNING FUNKSJONSHEMMEDE BARN	375	375	375	375
VTA-PLASSER - NY AVTALE	-225	-450	-450	-450
STØTTEKONTAKT - RED. BUDSJETT	-41	-41	-41	-41
4. MÅLTID LUNSJ	200	200	200	200
4. MÅLTID LUNSJ	-90	-90	-90	-90
NORD-NORGESPERMISJON LEGETJENESTEN	500	500	500	500
BAKVAKT TURNUSLEGE (ny akuttmedisinsk forskrift)	500	500	500	500
KOMMUNAL LEGEVAKT - ØKTE REFUSJONER	-100	-100	-100	-100
RENHOLD LYNGSTUNET	-51	-51	-51	-51

LANGTIDSAVD. VEDERLAGSBETALING	-100	-100	-100	-100
OMSORGSTJENESTEN - NY ORGANISERING	-500	-500	-500	-500
OMSORGSTJENESTEN - NY ORGANISERING	-500	-500	-500	-500
ÅRSVERK - REDUKSJON	-240	-240	-240	-240
OMORGANISERING - REDUKSJON AV TJENESTER	-1 500	-2 500	-7 500	-7 500
Helsestasjon- og skolehelsetjenesten	-363	-363	-363	-363
Ramme 5:				
<i>Rammekutt 2017-2020</i>	186	500	502	502
VISIT LYNGENFJORD - TILSKUDD	200	0	0	0
Husleie Rådhuset	1 915	1 915	1 915	1 915
Reduksjon av husleie Rådhuset	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Off. toalett og parkering	-500	-500	-500	-500
Miljøavgift - off. toalett og parkering	500	500	500	500
RENHOLD TOALETT UTFARTSSTEDER	100	0	0	0
LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER LYS OG VARME	300	0	0	0
INNGJERDING MOT UTMARK	50	50	50	0
HELIKOPTERLANDINGSPLASS - BRØYTING	20	20	20	20
Veivedlikehold - reduksjon kjøp av tjenester	-100	-100	-100	-100
Vartoveien - reduksjon vintervedlikehold			-150	-150
Kommunale boliger oppgradering med økt husleie	-100	-750	-750	-750
Boligtilskudd		-1 000	-1 000	-1 000
Nydyrkingstilskudd	-200	-200	-200	-200
Busslomme Tindevangen	-800			
Nærings sjefen - prosjektledelse 50 %	-440			
Lønn og pensjon driftsleder/sektorleder	-700	-700	-700	-700
Plan - kjøp av tjenester	600	600	600	600
Landbruksvikarordningen avvikles innen 1.6.2018	-250	-470	-470	-470
Industriutleiebygg Øra - husleie		-700	-700	-700
Lyngenløftet - driftsbudsjett prosjektledelse	100	100		
Ramme 6:				
Redusert lønnsreserve pga. nedskjæringer	-30	-40	-40	-40
Ramme 7:				
Økt eiendomsskatt - kontorjustering	-335	-335	-335	-335
Kapitalutgifter Industriutleiebygg Øra	0	662	655	650
Overført til investeringsregnskapet			500	500
Bruk av disposisjonsfond	3 219	0	2 056	0
Avsatt til disposisjonsfond		-4 688		
Avsatt til disposisjonsfond	2 034	3 883	4 327	1 594
Sum	0	0	0	0

2.3 Årsbudsjett/økonomiplan 2018-2021 vedtas med følgende netto budsjettrammer drift:

Budsjettskjema 1A - drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
I 1000 kroner	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skatt på inntekt og formue	61 736	59 117	62 039	61 061	60 206	59 450
Ordinært rammetilskudd	151 667	155 543	154 975	153 245	151 588	150 136
Skatt på eiendom	6 583	6 620	7 065	7 065	7 065	7 065
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	4 068	1 993	4 686	3 467	2 785	2 017
Sum frie disponible inntekter	224 053	223 273	228 765	224 838	221 644	218 668
Renteinntekter og utbytte	1 056	715	863	830	794	757
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidl	0	0	0	0	0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	7 702	9 152	8 539	11 624	15 279	16 511
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	15 000	15 000	15 804	16 991	17 623	17 623
Netto finansinnt./utg.	-21 645	-23 437	-23 480	-27 785	-32 108	-33 377
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	10 645	233	2 034	3 883	4 327	1 594
Til bundne avsetninger	4	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	5 868	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	2 699	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	-2 082	-233	-2 034	-3 883	-4 327	-1 594
Overført til investeringsbudsjettet	926	1 106	1 107	1 107	1 607	1 607
Til fordeling drift	199 400	198 497	202 144	192 063	183 602	182 090
Budsjettskjema 1B - drift						
Politikk og livssyn	7 888	7 721	7 210	7 319	6 892	6 896
Administrative tjenester	19 191	20 656	19 655	18 916	18 914	18 914
Oppvekst og kultur	55 917	59 157	64 425	60 097	57 963	56 343
Helse, sosial og omsorg	89 417	84 059	88 177	86 842	81 042	81 042
Plan, næring og teknikk	37 660	24 522	23 893	19 510	19 260	19 210
Finans	-16 515	2 382	-1 216	-621	-469	-315
Budsjettskjema 1A	144					
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	193 702	198 497	202 144	192 063	183 602	182 090
Mer/mindreforbruk	5 698	0	0	0	0	0

- 2.4 Rådmannen gis fullmakt til å fordele avsetning til lønnsreserve fra ramme 6 til ramme 1-5 i henhold til lønnsoppgjør i 2018.
- 2.5 Rådmannen gis fullmakt til å fordele avsatte midler til pensjonspremie fra ramme 6 til ramme 1-5.
- 2.6 Rådmannen gis fullmakt til å fordele sentral budsjettpost på lærlinger fra ramme 2 til ramme 3-5.
- 2.7 Viderefordeling av driftsbudsjettet innenfor rammeområdene delegeres rådmannen.
- 2.8 Rådmannen gis fullmakt til å overføre mellom de ulike rammeområdene innenfor delegasjonsreglementet.
- 2.9 Avgifter, brukerbetalinger, leier, gebyrer og kontingenter mv. vedtas slik det fremgår av budsjett og økonomiplan kapittel 2.1.1 og vedlagte gebyrregulativ.

2.10 Investeringsbudsjettet forutsettes finansiert i samsvar med budsjettskjema 2 A:

I 1000 kroner	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Investeringer i anleggsmidler	53 472	132 281	52 360	1 800	600	600
Utlån og forskutteringer	7 994	10 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Kjøp av aksjer og andeler	926	1 006	1 107	1 107	1 107	1 107
Avdrag på lån	18 721	1 666	2 076	2 188	2 301	2 314
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	2 494	0	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	83 607	144 953	60 543	10 095	9 008	9 021
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	61 396	140 681	52 650	6 100	5 100	5 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1 498	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	7 110	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	9 080	1 666	2 076	2 188	2 301	2 314
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	79 084	142 347	54 726	8 288	7 401	7 314
Overført fra driftsbudsjettet	926	1 006	1 107	1 107	1 607	1 607
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	3 597	1 600	4 710	700	0	100
Sum finansiering	83 607	144 953	60 543	10 095	9 008	9 021
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 2B - investering		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Til investering i anleggsmidler		2018	2019	2020	2021
15010	LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK	5.000	0	0	0
15711	VANNLEDNINGSNETT - OPPGRADERING	5.000	0	0	0
16006	OPPGRADERING LYNGEN KIRKE	500	500	500	500
16010	VELFERDSTEKNOLOGI	1.000	1.000	0	0
16022	TYTTEBÆRVIKA KULVERT OG KAI	25.000	0	0	0
17003	ELEV- OG ANSATTE PC	150	100	100	100
17004	LYNGSTUNET - NYE HEISER	1.000	0	0	0
18001	IKT SKOLE OG BARNEHAGE	250	0	0	0
18002	UTEOMRÅDER BARNEHAGE OG SKOLE	300	200	0	0
18003	EIDEBAKKEN - LUKKING AVVIK	200	0	0	0
18004	EIDEBAKKEN - NYTT TELEFONSYSTEM	100	0	0	0
18005	LYNGSTUNET KJØKKEN - VARMEVOGNER	160	0	0	0
18006	LYNGSTUNET LANGTID - NYE PASIENTSENGER OG NATTBORD	250	0	0	0
18007	INDUSTRIUTLEIEBYGG ØRA	10.000	0	0	0
18008	LENANGSØYRA HAVN - NY ADKOMST	650	0	0	0
18009	TYTEBÆRVIKA - REGULERINGSPLAN OG INTERNVEI	1.000	0	0	0
18010	NY TRAKTOR OG MINIGRAVER	1.500	0	0	0
18011	LENANGEN BRANNSTASJON - UTVIDELSE	300	0	0	0
SUM ANLEGGSMIDLER		52.360	1.800	600	600

2.11 Kommunestyret vedtar å ta opp lån i samsvar med formannskapetets forslag til investerings- og finansieringsplan for 2018.

- 2.12 Kommunestyret gir rådmannen fullmakt til å ta opp likviditetslån på inntil 5 mill. kroner i budsjetterminen 2018 dersom drifts- eller likviditetsmessige forhold skulle gjøre dette nødvendig.
- 2.13 Låneramme for startlån 2018 settes til 5 mill. kroner.

Saksopplysninger

Driftstiltak:

Se budsjettdokument.

Investeringsprosjekter:

Se budsjettdokument

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Kommuneplanens samfunnsdel – k-sak 24/17.

Økonomiske konsekvenser

Kommuneplanens samfunnsdel forutsetter at økonomiske handlingsregler legges inn i økonomiplan og årsbudsjett. Formålet med disse er å stabilisere kostnadene, redusere kapitalkostnader og skape økonomisk handlingsrom. I vedtatt økonomiplan 2017-2020 er det store negative avvik ifht handlingsreglene.

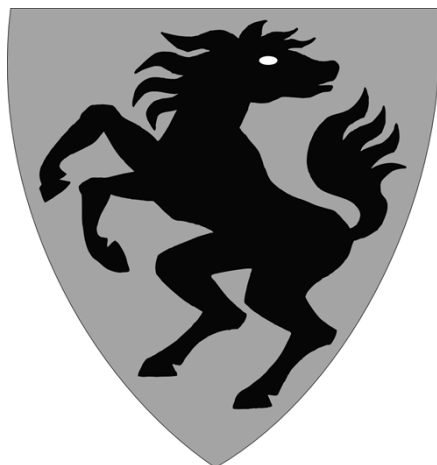
I rådmannens forslag er konsekvensene av handlingsreglene forklart, og tiltak for å nærme seg disse er lagt inn.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

I Stortingsproposisjonen er det foreslått endringer i eiendomsskatt gjeldende f.o.m. 2019. Dette innebærer en trinnvis reduksjon i skatteinntekter på produksjonsutstyr og –installasjoner. Dersom forslaget går gjennom må kommunestyret ta stilling til skatteplikt skal videreføres for disse eiendommene, i så fall vil det være behov for en omtaksering av bygning og grunn. Dette vil pådra Lyngen kommune kostnader til omtaksering allerede i 2018.

I tillegg er det foreslått endringer i kommunenes adgang til å skrive ut eiendomsskatt på produksjonslinjer i kraftanlegg. Forslaget går ut på at produksjonslinjer skal anses som en del av kraftanlegget de betjener, og det vil følgelig ikke være anledning til å skrive ut særskilt eiendomsskatt på disse produksjonslinjene. Dersom dette forslaget går gjennom betyr det reduserte inntekter for Lyngen kommune, foreløpig anslag er på ca. 1 mill. kroner. Det er lagt inn en økning på avdrag og renter i planperioden med bakgrunn i vedtatte og foreslåtte investeringer.

Kommunen har i dag 39 boenheter (utenom omsorgsboligene) som leies ut til ansatte og andre. Leieinntekter for disse er kr 2,3 mill. kroner årlig. Det foreslås å øke husleien for kommunale boliger, og deler av inntektsøkningen settes av til økt vedlikehold. Dette gir grunnlag for å øke gradvis over flere år som følge av økt vedlikehold og bedre standard. Det budsjetteres med netto inntektsøkning på kr 100 000 i 2018. Ut fra den kjennskapen rådmannen har til markedspris for slik leie kan det være mulig å øke årlig leieinntekter med maksimalt 1 mill. Det bør derfor være målsetningen å øke boligenes standard over tid slik at noe av dette potensielt kan utløses i løpet av perioden. Dette forutsetter imidlertid at økte leieinntekter avsettes til vedlikehold inntil boligene oppnår akseptabel tilstand og brukbarhet. Etter dette bør vedlikeholdet ligge på et verdibevarende nivå som anbefales til kr 200/m².

LYNGEN KOMMUNE
Kommuneplanens handlingsdel
Økonomiplan 2018-2021
Årsbudsjett 2018

Rådmannens saksfremlegg – sak xx/17

INNHALDSFORTEGNELSE

1	ØKONOMIPLAN 2018-2021	3
1.1	Innledning	3
1.2	Kommuneplanens samfunnsdel	3
1.2.1	Satsingsområder og tiltak 2018-2021	3
1.2.2	Kommunen som arbeidsgiver, organisasjon og tjenesteyter	5
1.3	Økonomiske forutsetninger og rammebetingelser	8
1.3.1	Statsbudsjett 2018	8
1.3.2	Befolkningsutvikling	11
1.3.3	Handlingsregler	13
1.3.4	Utvikling i frie inntekter	15
1.3.5	Eiendomsskatt	16
1.3.6	Skjønnsmidler i 2018	17
1.3.7	Andre frie midler	17
1.3.8	Finansutgifter/- og inntekter	17
1.3.9	Pensjonskostnader	18
1.4	Konsekvensjustert økonomiplan 2018-2021	19
1.4.1	Prioriterte tiltak	20
1.4.2	Rammebetingelser	22
1.4.3	Netto budsjettrammer 2018-2021	23
1.4.4	Investeringer	24
2	BUDSJETT 2018	28
2.1.1	Brukerbetalinger, gebyrer og avgifter	28
2.1.2	Lønnsbudsjett	28
2.2	Ramme 1 - Politikk og livssyn	29
2.3	Ramme 2 - Administrative fellestjenester	31
2.4	Ramme 3 - Oppvekst og kultur	33
2.5	Ramme 4 - Helse, sosial og omsorg	40
2.6	Ramme 5 – Plan, teknikk og næring	46
2.7	Ramme 6 og 7 – finans og inntekter	49
3	VEDLEGG	50
3.1	Gebyrregulativ	50
3.2	Økonomiske oversikter	50

1 ØKONOMIPLAN 2018-2021

1.1 Innledning

I henhold til kommuneloven §§ 44 og 45, innstiller formannskapet økonomiplan og årsbudsjett for kommunestyret. «Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden» (§ 44 nr. 3). I tillegg skal andre planer som beskriver kommunens virksomhet integreres i økonomiplanen. I motsetning til økonomiplanen, er årsbudsjettet en bindende plan for kommunen jf § 46 nr. 1. Krav om realisme gjelder også årsbudsjettet.

I økonomiplanen skal kommuneplanens samfunnsdel være gjenspeilet og integrert. Kommuneplanen er det overordnede styringsdokumentet med visjoner, mål og strategier for kommunens utvikling, mens oppfølgingen (handlingsdelen) er konkretisert i økonomiplan og årsbudsjett.

1.2 Kommuneplanens samfunnsdel

Lyngen kommunes hovedmål er å bli en attraktiv bo- og tilflyttingskommune ved hjelp av tre gjennomgående perspektiver:

- Folkehelse – God helse gjennom hele livet
- Likestilling - Lyngen kommune skal være et åpent og inkluderende samfunn for alle, uavhengig av religion, kjønn, alder eller språk
- Klima/miljøforhold og samfunnsikkerhet – Lyngen kommune skal fremstå som bærekraftig ifht klima og miljø, og skal til enhver tid ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet

På bakgrunn av dette har vi tre satsingsområder:

- Næringsutvikling
- Boligutvikling
- Samferdsel

1.2.1 Satsingsområder og tiltak 2018-2021

Overordnede målsetninger er utfordrende å følge opp med det økonomiske handlingsrommet kommunen har. Hoveddelen av de økonomiske ressursene er bundet opp til ordinær drift, derfor er mye av satsingsområdene innarbeidet i dette. Eksempelvis fører en større andel av eldre mennesker i kommunen til at mesteparten av driften er rettet mot områder som ligger utenfor politiske satsingsområder.

Kommunen utfører en rekke handlinger knyttet til satsingsområdene som er innbakt i driftsbudsjettet. Flere av disse tiltakene retter seg til mer enn et av satsingsområdene på samme tid. Eksempel på dette er prosjekt skolemåltid og fysisk aktivitet i Lyngen skolen, arbeid med entreprenørskap, utvikling av sentrumsplan m.m. Dette kommenteres videre innenfor de ulike rammene.

1.2.1.1 Næringsutvikling og sysselsetting

Hovedmål:

- Lyngen skal være en offensiv ja-kommune til all næringsetablering.
- Lyngen kommune skal fremstå som den mest attraktive kommunen i Troms for eksisterende og nye næringsaktører, herunder være en populær destinasjon for naturbasert reiseliv, opprettholde landbruksnæringen blant de sterkeste i regionen og styrke havbruksnæringen.

Sammen med eksisterende næringsliv skal man stimulere gründere, slik at de får utvikle seg og kan skape sin egen arbeidsplass. Det er god sysselsetting i kommunen, og det må jobbes for at dette opprettholdes.

Delmål - næringsutvikling

- Sørge for kortest mulig tid fra ide til realitet.
- Ha byggeklare attraktive næringsarealer.
- Tilrettelegge for gründervirksomhet.
- Gjøre barn og unge oppmerksomme på arbeidsmuligheter i kommunen.
- Ivareta eksisterende næringer.
- Samarbeide med beitenæringene om en bærekraftig utvikling av reiselivet.
- Aktivt å utvikle entreprenørskap i skolen
- Legge til rette for et variert og bærekraftig næringsliv.
- Utvikle de naturgitte forutsetningene for naturbasert reiseliv.
- Styrke havbruksnæringens og fiskerinæringens kår i kommunen

Tiltak:

- Oppgradering/utbedring av kommunale kaier
- Utvikling av nye næringsareal
- Oppgradering av kommunale veier
- Oppgradering av kommunale vann- og avløpsanlegg
- Lyngnløftet – seminarer for næringslivet
- Ta initiativ til en satsing på markedsføring og omdømmebygging i samarbeid med næringslivet og regionen for øvrig.
- Tilby lærlingeplasser
- Bidra og delta i interkommunale prosjekter
- Gi alle elever i Lyngen en innføring i entreprenørskap
- Interkommunalt samarbeid om prosjektet entreprenørskap i skolen
- Lyngnløftet – styrke bostedsattraktivitet

1.2.1.2 Boligutvikling

Hovedmål:

- Lyngen kommune vil ha boliger for alle der folk vil bo.

Lyngen kommune og lokalsamfunnet skal sammen tilrettelegge for positive opplevelser og verdier, slik at kommunen blir en attraktiv plass for alle som ønsker å bosette seg her. Lyngen kommune skal også stimulere til bolyst gjennom boligfelt og spredt boligbygging, og klargjøre attraktive boligtomter i alle deler av kommunen.

Delmål – bosetting

- Legge til rette for spredt boligbygging gjennom arealplanen i alle bygder i kommunen.
- Legge til rette for flere boligtomter i sentrumsområdet
- Inneha byggeklare tomter i alle deler av kommunen.
- Fremskaffe boliger for grupper omfattet av kommunens boligsosiale politikk.
- Medvirke til minimum 5 nye boenheter i året i planperioden.
- Legge til rette for attraktive og trygge bomiljø i byggefelt.
- Motivere unge til å bosette seg i egen kommune.

Tiltak:

- Muligheter for spedt boligbygging i alle deler av kommunen i arealplanen
- Oppgradering av kommunale veier
- Oppgradering av kommunale vann- og avløpsanlegg
- Samarbeid med frivillige, lag og foreninger
- Gode og varierte kultur- og fritidstilbud
- Tilrettelegging av turstier, møteplasser, nærmiljøanlegg, lekeplasser

1.2.1.3 Samferdsel

Hovedmål:

- Jobbe for realisering av Ullsfjordforbindelsen
- Jobbe for opprustning av Pollfjelltunellen, FV 868 til Oteren og FV311 til Koppangen.
- Oppgradering av kommunale kaier og veier
- Jobbe for flere gang- og sykkelstier
- Ruste opp infrastruktur på Lyngseidet, og avsette nødvendige midler til «Lyngensløftet».
- Legge til rette for trygg ferdsel for myke trafikanter rundt tettsteder.
- Legge til rette for miljøvennlig ferdsel
- Vurdere utredninger av havnestrategi, transport og godsanalyse i samråd med nabokommuner.

Tiltak:

- Lyngensløftet – infrastruktur Lyngseidet
- Oppgradere havner i Vollneset, Sandneset, Tyttebærvika og på Lyngseidet.
- Ladestasjon for el-biler
- Oppgradering av kommunale veier
- Fokus på myke trafikanter
- Lyngensløftet - sykkelutleie

1.2.2 Kommunen som arbeidsgiver, organisasjon og tjenesteyter

De utfordringene organisasjonen Lyngen kommune har er:

- Demografisk utvikling og dens påvirkning på tjenestebehovet
- Konkurransen om arbeidskraft
- Overføring av kompetanse

Kommunen opplever en økning i ressursbruk til rettighetsfestede tjenester for enkeltbrukere, som f.eks. ressurskrevende tjenester innen helse og omsorg. Den demografiske utviklingen går i tillegg mot en nedgang i barnetall og økning av eldre. Kommunens realverdier må derfor forvaltes på best mulig måte ut fra de rammer vi har. Lyngensamfunnets største utfordring er

en minkende befolkning, noe som i årene fremover vil ha en mer og mer fremtredende innvirkning på kommunens frie inntekter. Dette reduserer vår økonomiske handlefrihet da rammeoverføringene fremover vil minke, samtidig som utgiftene øker.

Vår tjenesteyting krever et stort antall ansatte, og ledernes og medarbeidernes kompetanse er helt avgjørende for å kunne gi god kvalitet på tjenestene. Systematisk og relevant kompetanseutvikling og rekruttering må stå sentralt. Forenkling av arbeidsprosesser og bruk av elektroniske/digitale verktøy er nødvendig for at man skal kunne opprettholde samme tjenestenivå, f.eks. velferds-/trygghetsteknologi, bedre informasjon til innbyggerne og forenklet elektronisk saksbehandling.

Gjennomgående perspektiver som skal prege Lyngen kommune som arbeidsgiver, organisasjon og tjenesteyter er:

- Folkehelse
- Likestilling
- Klima/miljøforhold og samfunnsikkerhet

Mål:

- Utvikle gode tjenester i samarbeid med brukerne
- Innbyggerne skal møtes på en profesjonell måte i alle ledd
- Effektiv saksbehandling av god kvalitet
- Drive målrettet kompetanseheving av egne ansatte
- God og relevant informasjon til våre innbyggere

Tiltak:

- Plan for rekruttering og kompetanseheving
- Brukerundersøkelser
- Utvikle hjemmesiden med bedre informasjon og løsninger for selvbetjening

1.2.2.1 Folkehelse

God helse gjennom hele livet:

- Trygge lokalsamfunn og gode oppvekstmiljø
- Beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen
- Dreie tiltak fra behandling til forebygging
- Psykisk helse skal være en likeverdig del av folkehelsearbeidet
- Øke gjennomføringen i videregående skole
- Tidlig innsats med fokus på å utjevne sosiale forskjeller
- God ernæring- sunt og godt kosthold for alle aldersgrupper
- Ivareta folkehelseperspektivet i all planlegging
- Bidra til god omsorg for barn og unge, og være en støtte for foreldre
- Tilby gode helsetjenester for alle
- Gode arbeidsforhold i organisasjonen
- Redusere sykefraværet i egen organisasjon
- Bidra til at flest mulig skal kunne bo lengst mulig i eget hjem

Tiltak:

- Videreføre prosjektet fysisk aktivitet og skolemåltid
- Fokuserer på trivselstiltak og motvirke mobbing
- Utvikle sentrumsplan for Lyngseidet med vekt på estetikk, trivsel og funksjonalitet.
- Videreutvikle satsingen på fysisk aktivitet og FYSAK-prosjekt i samarbeid med lag og foreninger
- Tilrettelegge for friluftsliv, idrett og annen kulturell aktivitet i alle deler av kommunen.
- Vektlegge folkehelse i bygging av nye, gode lokaler og arenaer
- Foreldreveiledning og tverrfaglig samarbeid
- Legge til rette for grøntareal med rom for fysisk aktivitet gjennom arealplanlegging.
- Stimulere til utstrakt samarbeid med frivillige og lag og foreninger innenfor fysisk aktivitet og helse.
- Videreutvikle frisklivssentralen
- Drop-out prosjektet
- Nærværprosjektet
- Innføring av et 4.måltid på sykehjem
- Folkehelseperspektivet forankres i organisasjonen
- Tverrfaglig medvirkning i planprosesser

1.2.2.2 Likestilling

Lyngen kommune skal være et åpent og inkluderende samfunn for alle, uavhengig av religion, kjønn, alder eller språk:

- Gi veiledning og informasjon til innbyggerne i kommunen for å bidra til god samhandling til enkeltmenneskets beste
- Tilgjengelighet gjennom universell utforming i alle prosjekter
- Ivareta innbyggerne i Lyngen i alle aldre
- Sikre at alle har økonomi til å få dekket de primære behov (mat, bolig, helsehjelp osv.)
- Likebehandling av ansatte i egen organisasjon

1.2.2.3 Klima/miljøforhold og samfunnssikkerhet

Lyngen kommune skal fremstå som bærekraftig ifht klima og miljø, og skal til enhver tid ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet:

Klima og miljø

- Klima og miljøløsninger ved nyinvesteringer og renovering av eksisterende bygg
- Miljøvennlig ferdsel
- Lyngen som bærekraftig reisemål
- Digitalisere tjenester

Sikkerhet og beredskap

- Sikre gode lokaler til alle kommunens enheter

- Fortsette å arbeide med beredskap vedrørende Pollfjelltunnelen og transport av arbeidstakere/elever
- Oppdaterte beredskapsplaner
- Sikre at vi er i stand til å gi tjenester ved krisesituasjoner
- Sikre lys og varme ved våre institusjoner ved strømbrudd.
- God oversikt over befolkningen som bor i utsatte områder

Tiltak:

- Bruke digitale løsninger på post
- Mindre bruk av plast
- Ryddeaksjoner
- Flere enheter som Miljøfyrtårn
- Grønn rente ved låneopptak
- Informasjon og håndtering av Nordnes i skolen, til våre ansatte og innbyggere
- Årlige beredskapsøvelser
- Revidering av overordnet beredskapsplan ihht overordnet ROS
- Revidering av delplan Nordnesfjellet
- Nye beredskapsplaner- Revdalsfjellet

1.3 Økonomiske forutsetninger og rammebetingelser

Den viktigste økonomiske forutsetninger er befolkningsutviklingen i Lyngen og i hele landet. Demografisk utvikling styrer inntekter og utgifter, og legger føringer for hvilke tjenester som skal ha fokus.

I tillegg vil handlingsregler, som skal bidra til økonomisk handlingsrom, påvirke tjeneste- og utgiftsnivå.

1.3.1 Statsbudsjett 2018

Forslaget til statsbudsjett for 2017 ble lagt fram 12. oktober 2017.

Hovedpunktene i økonomiinfo fra Fylkesmannen i Troms angående Statsbudsjettet 2018 og det økonomiske opplegget for kommunene følger nedenfor.

Kommuneopplegget i 2018

Vekst i frie inntekter er anslått fra inntektsnivået for 2017 i RNB¹ 2017, og utgjør en realvekst for kommunal sektor på 0,9 %. Innenfor veksten i frie inntekter er følgende satsingsområder lagt:

- Tidlig innsats i barnehage og skole
- Opptrappingsplan rus (2016-2020)
- Forebyggende tiltak barn, unge og familier for å ruste kommunene til barnevernsreformen

¹ Revidert nasjonalbudsjett

Innenfor veksten i frie inntekter skal kommunene også dekke rentekostnader, endringer i befolknings-sammensetning og pensjonskostnader.

Regjeringen viser til at handlingsrommet kan økes ved effektiv ressursbruk i kommunesektoren. Dette er midler som kan frigjøres til bedring av tjenestene ut over det som inntektsveksten i seg selv legger til rette for, eller styrking av den finansielle situasjonen.

Kommunal deflator (årlig pris- og lønnsvekst i kommunesektoren i prosent)

Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter i 2018 legges til grunn en pris- og lønnsvekst i kommunal sektor på 2,6 %. Lønnsvekst er anslått til 3 % og teller 2/3 i deflator. Prisveksten teller 1/3 og er beregnet å utgjøre 2,1 %.

Kommunal skattøre og anslag på skatteinntekter i 2018

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skattørene for kommuner og fylkeskommuner.

I kommuneproposisjonen 2018 kom det ingen endringer ifht kommunalt skattøre (11,8 %) og målet om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre 40 % av de samlede inntektene videreføres.

Fylkesmannen oppfordrer kommunene til å gjennomføre regelmessige beregninger på egne frie inntekter gitt utviklingen i skatteinngangen for kommunen og ikke minst for landet. Anslaget for skatteinntekter som legges til grunn i beregningen av frie inntekter i 2018 i statsbudsjettet er forutsatt lik vekst for alle kommunene, derfor vil tallene være overvurdert for noen kommuner og undervurdert for andre kommuner. De fleste kommunene i Troms har skatteinntekter på under 90 % av landsgjennomsnittet. Lyngen kommune har en skatteinngang på ca. 75 % ifht. landsgjennomsnittet, og får en utjevning på opp mot 95 %. Derfor er det utviklingen nasjonalt som har størst betydning for oss.

Inntektsutjevningen som legges til grunn i statsbudsjettets anslag for frie inntekter i 2018 er benyttet folketall per 1.1.2017, mens i den faktiske inntektsutjevningen for 2018 benyttes folketall per 1.1.2018. Disse tallene er ikke kjent på det tidspunktet budsjettet vedtas. Folketallsutviklingen i kommunen sett i forhold til utviklingen på landsbasis fra 1.1.2017 til 1.1.2018 vil derfor få betydning for inntektsutjevningen for den enkelte kommune.

Helse- og omsorgstjenesten

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Det er over flere år lagt inn økning i de frie inntektene til satsing på helsestasjon og skolehelsetjenesten. For 2018 utgjør dette kr 363.000 for Lyngen kommune og er lagt inn i rammen for helse og omsorg, men er foreslått tatt ut som et sparetiltak. I tillegg har regjeringen foreslått å bevilge ytterligere midler som øremerket tilskudd.

Opptrappingsplan rus

Regjeringen styrker området gjennom en opptrappingsplan. Kr 135.000 av de frie inntektene er lagt inn i rammen for helse og omsorg i tillegg til tidligere års bevilgninger.

Rekruttering av psykologer i kommunene

Regjeringen viderefører satsingen til rekruttering av psykologer i kommunene. Fra 1. januar 2020 er det lovfestet at alle kommuner skal ha psykologkompetanse.

Dagaktivitetstilbud for personer med demens

Regjeringen vil fremme forslag til endring av helse- og omsorgstjenesteloven som fastsetter en plikt for kommunene til å tilby et aktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens gjeldende fra 1. januar 2020. Som del av Demensplan 2020 videreføres øremerket tilskudd.

Barnevernsreform

Stortinget har vedtatt en barnevernsreform, hvor kommunene skal få et større faglig og økonomisk ansvar for barnevernet. Det er derfor bevilget midler i de frie inntektene som er forutsatt brukt til forebyggende tiltak for barn, unge og familier. Dette er beregnet til kr 140.000 for Lyngen og er avsatt på rammen for HSO.

Ressurskrevende tjenester

På bakgrunn av utgiftsveksten i disse tjenestene, har regjeringen foreslått en moderat endring av ordningen i 2018. Innslagspunktet prisjusteres, og økes med kr 50.000 utover dette. Det nye innslagspunktet blir da 1,235 mill. kr. Kompensasjonsgraden foreslås uendret på 80 %.

Skole og barnehage

Regjeringen foreslår også i 2018 å styrke arbeidet med tidlig innsats i skole og barnehage. Det er lagt inn midler i de frie inntektene i denne satsingen. Kr 94.000 er lagt inn i rammen for oppvekst og kultur.

En skjerpet pedagognorm i barnehagene skal etter planen tre i kraft fra 1. august 2018. Kr 168.000 av frie midler er lagt inn i rammeområdet oppvekst og kultur.

Korreksjonssaker

Ved pålegg om nye eller utvidede oppgaver for kommunesektoren, avvikling av oppgaver eller regelendringer som har økonomiske konsekvenser, skal kommunesektoren kompenseres eller trekkes i frie inntekter på grunnlag av beregnet endring i økonomisk belastning. Disse endringene kommer i tillegg til veksten i frie inntekter. Dette er såkalte korreksjonssaker og dette gjelder i hovedsak følgende saker som gjelder Lyngen:

- Justering for boligsosialt kompetansetilskudd 2017-2019
- Justering for innlemming boligsosiale tilskudd (ASD)
- Reduksjon pga. innlemming Helsenett, ny finansieringsmodell (fra KMD til HOD)
- Tilskudd til flere barnehagelærere (helårsvirkning)
- Økte kommunale barnehageutgifter som følge av botidskrav for kontantstøtte, helårseffekt
- Reduserte kommunale barnehageutgifter som følge av økt kontantstøtte, helårseffekt
- Justering for økt inntektsgrense gratis kjernetid, barnehage (RNB-avtale) 6/12
- Justering for tidlig innats, overgang barnehage – skole
- Justering for økt makspris i barnehage (110 kr/mnd)
- Økte utgifter for vigselsmyndighet, ansvar overføres til kommunene
- Trekk for servicehunder
- Trekk for økt elevtall statlige/private skoler
- Justering for frivilligsentraler

Frivilligsentraler

Tilskuddet til frivilligsentraler er økt med kr 27 000 og utgjør kr 392 000 for Lyngen kommune i 2018.

Integrering

Lyngen kommune har bosatt flyktninger i 2016 og 2017. For dette mottar kommunen integreringstilskudd over 5 år som skal være med på å finansiere ekstra kostnader som følge av dette. Dette er lagt inn i kommunens frie inntekter på ramme 7. For 2018 er dette beregnet til ca. 3 mill., men reduseres i økonomiplanperioden.

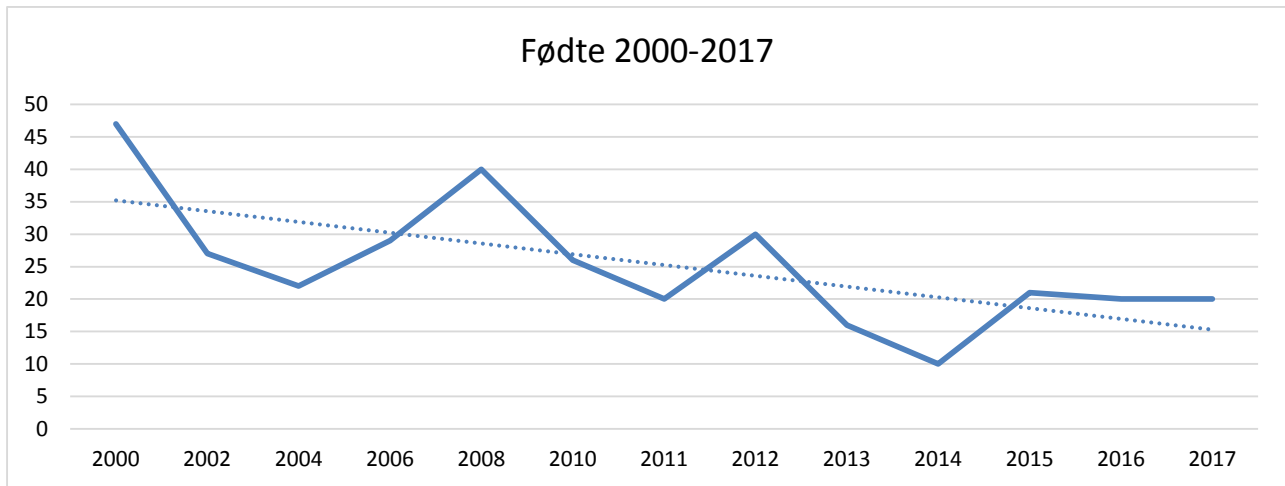
1.3.2 Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen, og sammensetningen av denne, er avgjørende for hvilket kommunalt tjenestenivå det er behov for. Det styrer derfor også hvor store utgifter en kommune er nødt til å ha. Samtidig har befolkningsutviklingen også avgjørende betydning for hvilke frie inntekter som kommunene får gjennom inntektssystemet.

Gjennom utgiftsutjevningen kompenseres kommunene for de utgiftene de objektivt er forventet å ha for å dekke kommunale tjenester. Det er den yngste (2-15 år) og den eldste gruppen (fra 67 år) som forventes å ha behov for kommunale tjenester. I Lyngen kommune blir det færre unge og flere eldre, samtidig som det totale folketallet går ned. I inntektssystemet gir dette seg utslag i lavere rammetilskudd til de yngste og høyere til de eldste.

Trenden i fødselstallene de siste årene er nesten halvert ifht år 2000, noe som klart påvirker tjenestenivået i barnehager og skoler.

Selv om nedgangen i antall innbyggere har flatet noe ut de siste par årene, er dessverre tendensen at befolkningsnedgangen fortsetter.

Tabellen nedenfor viser utviklingen på aldersgruppene som påvirker inntektssystemet de siste fem årene:

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		Endring per 1/7	Endring %	Gj.snitt pr. år
	1.1.12	1.7.12	1.1.13	1.7.13	1.1.14	1.7.14	1.1.15	1.7.15	1.1.16	1.7.16	1.1.17	1.7.17	2012-17	%	
0 - 1 år	44	40	49	42	46	42	31	35	36	41	42	41	1	3 %	0
2-5 år	122	121	110	110	100	93	93	91	86	86	85	86	-35	-29 %	-6
6-15 år	373	371	373	376	381	385	361	349	324	328	317	312	-59	-16 %	-10
16-22 år	265	274	275	269	255	255	247	245	257	263	265	270	-4	-1 %	-1
23-66 år	1 646	1 620	1 605	1 602	1 592	1 571	1 560	1 530	1 503	1 514	1 501	1 479	-141	-9 %	-24
67-79 år	388	397	407	410	422	441	434	455	453	460	462	481	84	21 %	14
80-89 år	153	157	158	157	154	155	156	163	167	170	170	169	12	8 %	2
90 år +	37	35	36	39	42	42	40	39	35	37	34	33	-2	-6 %	0
Folketall	3 028	3 015	3 013	3 005	2 992	2 984	2 922	2 907	2 861	2 899	2 876	2 871	-144	-5 %	-24

SSB-prognosen for framskriving av folketallsutviklingen i Lyngen viser ytterligere nedgang i folketallet både i planperioden (-7%) og fram mot 2040 (-9%).

Den demografisk utviklingen bør derfor gjenspeile seg tydelig i tjenestetilbudet og hvilke prioriteringer som gjøres.

1.3.3 Handlingsregler

Lyngen kommune vil ha økonomiske utfordringer i hele økonomiplanperioden både med tanke på demografisk utvikling, og hvordan denne påvirker skatt og rammetilskudd. Budsjett og økonomiplan bør derfor legges på et nivå hvor drifts- og investeringsutgiftene bidrar til å skape et økonomisk handlingsrom.

Gjennom vedtatte handlingsregler har kommunestyret lagt føringer for hvordan dette handlingsrommet skal være:

1. Netto driftsresultat bør over tid være 1,75 % av brutto driftsinntekter
2. Disposisjonsfondet bør over tid være minimum 10 % av brutto driftsinntekter
3. Netto lånegjeld bør over tid ikke overstige 80 % av brutto driftsinntekter:
 - a) Nye låneopptak kan kun utgjøre 50 % av budsjetterte avdrag
 - b) Budsjetterte avdrag økes og minsteavdrag utgår i neste planperiode (2018-2021)
 - c) Egenkapital på investeringer – minimum 10-20 % av totale investeringskostnader

Disse handlingsreglene krever tydelige prioriteringer ifht nivået på tjenestetilbudet i kommunen og nye investeringer. I vedtatt økonomiplan 2017-2020 er det store negative avvik ifht handlingsreglene, og rådmannen har derfor foreslått tiltak for å nærme seg disse.

1. Netto driftsresultat

Med utgangspunkt i forventede inntekter og utgifter i planperioden 2018-2021 og rådmannens forslag til tiltak er status på handlingsregelen følgende:

I 1000 kroner	2018	2019	2020	2021
Brutto driftsinntekter	297 328	294 063	290 527	287 376
Brutto driftsutgifter	270 657	261 238	252 435	250 748
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-23 530	-27 835	-32 158	-33 427
Netto driftsresultat	3 141	4 990	5 934	3 201
Netto driftsresultat i %	1,06 %	1,70 %	2,04 %	1,11 %
Handlingsregel 1: 1,75 % netto driftsresultat	5 203	5 146	5 084	5 029
Avvik handlingsregel 1	-2 062	-156	850	-1 828

I planperioden nærmer man seg denne handlingsregelen, men den blir ikke oppfylt alle år.

2. Disposisjonsfond

For å bygge et disposisjonsfond som er minimum 10 % av brutto driftsinntekter skal Lyngen kommune ha følgende disposisjonsfond i planperioden:

2018	2019	2020	2021
29 732 800	29 406 300	29 052 700	28 737 600

Disposisjonsfondet ved utgangen av 2017 anslås til kr 14 514 186. Dvs. at man mangler drøyt 15,1 mill. kroner i 2018. For å oppnå målet på et disposisjonsfond på minimum 10 % av brutto driftsinntekter bør det avsettes 3,5 mill. kroner årlig i planperioden.

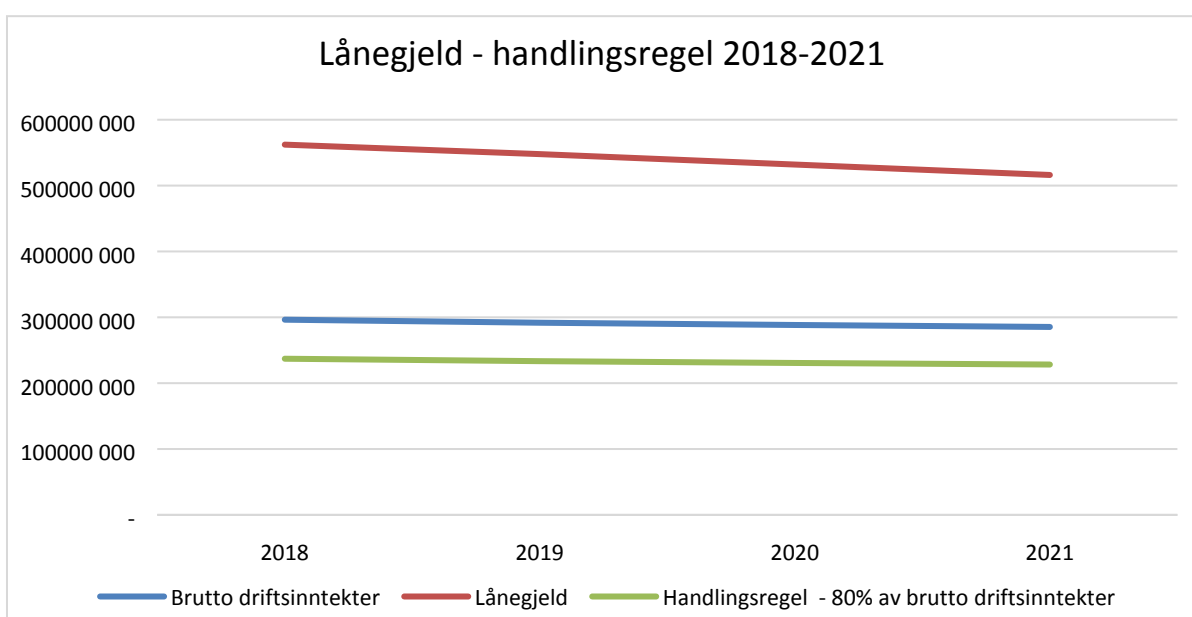
I forslaget er det rom for følgende avsetning som gjør at man nærmer seg målet:

	2018	2019	2020	2021
Overført til investering (EK-innskudd KLP)	1 107	1 107	1 107	1 107
Overført til investering (egenfinansiering)			500	500
Avsatt til disposisjonsfond	2 034	3 883	4 327	1 594
Sum avsetninger	3 141	4 990	5 934	3 201

3. Netto lånegjeld, avdrag og egenkapital på investeringer

Handlingsregelen innebærer en kraftig reduksjon i lånegjelda til Lyngen kommune. Per i dag utgjør lånegjelda nærmere 190% av brutto driftsinntekter:

	2018	2019	2020	2021
80% bto driftsinntekter	237 862 400	235 250 400	232 421 600	229 900 800
Faktisk andel	189 %	186 %	183 %	180 %

3 a) Det forutsettes også at nye låneopptak kun kan utgjøre 50 % av budsjetterte avdrag. Dette krever at man bygger opp et investeringsfond kombinert med overføringer fra drift til investering, eller at investeringsnivået trappes ned.

Utviklinga i foreslått planperiode ser slik ut (i 1000 kroner):

Nye låneopptak - 50 % av budsjetterte avdrag	2018	2019	2020	2021
Forslag nye låneopptak 2018-2021 eks. startlån	52 360	1 800	600	600
Budsjetterte avdrag - 50 %	7 902	8 496	8 812	8 812
Avvik handlingsregel og vedtatt økonomiplan	-44 458	6 696	8 212	8 212

3 b) Budsjetterte avdrag skal i planperioden ikke lenger være minsteavdrag. Per i dag har Lyngen kommune ett avdragsfritt lån pga. vedtatt minsteavdrag.

I vedtatt økonomiplan er det tatt høyde for en økning i avdrag, men med vedtatte og planlagte låneopptak må budsjetterte avdrag økes kraftig:

	2018	2019	2020	2021
Avdrag lån	18 546 980	19 851 622	20 184 169	20 184 169
Budsjett	15 804 000	16 991 000	17 623 000	17 623 000
Manglende budsjett:	(2 742 980)	(2 860 622)	(2 561 169)	(2 561 169)

I rådmannens forslag er det ikke funnet rom til å oppfylle denne regelen.

3 c) Egenkapital på investeringer skal være minimum 10-20 % av totale investeringskostnader. Ifht foreslått økonomiplan utgjør dette:

I 1000 kroner	2018	2019	2020	2021
Investeringer	52 360	1 800	600	600
Egenkapital 10%	5 236	180	60	60
Egenkapital 15%	7 854	270	90	90
Egenkapital 20%	10 472	360	120	120

For 2018 er ikke denne handlingsregelen oppfylt.

1.3.4 Utvikling i frie inntekter

Gjennomsnittlig utvikling i frie inntekter for Troms er beregnet til en realnedgang på -0,3 % for 2018. For Lyngen sin del er nedgangen beregnet til -1,2 %.

Inntektssystemet

Beregning av frie inntekter

På bakgrunn av forslag til statsbudsjett er det foretatt beregninger av forventet utvikling i de frie inntektene for Lyngen kommune i økonomiplanperiode 2018-2021.

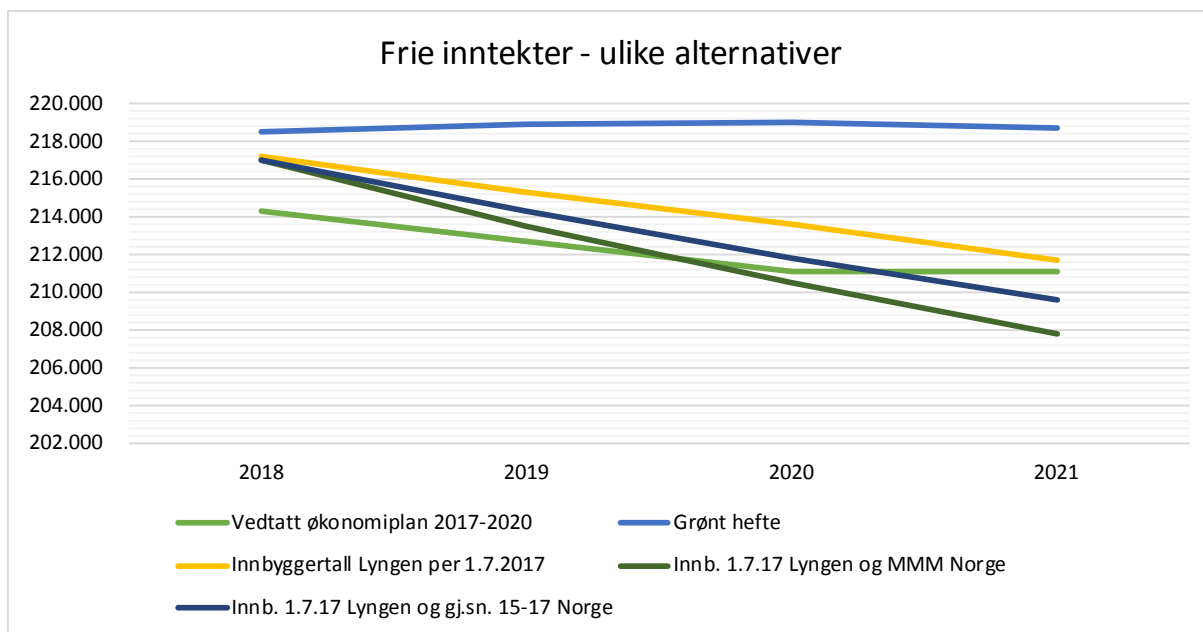
Hvis en sammenligner med vedtatt økonomiplan 2017-2020, utgjør økningen ca. 1,3 % nominelt når en også tar med skatteøkningen. I kroner blir det ca. 2,7 mill. for 2018.

I økonomiplanen for 2018-2021 vil nedgangen i de frie inntektene være i gjennomsnitt ca. 2,5 mill. årlig pga. økning i befolkningen på landsbasis. Dette må tas hensyn til i økonomiplanen.

Lyngen kommunen har hatt relativt stor nedgang i folketallet over flere år. Dette påvirker utviklingen i de frie inntektene i perioden, og det er ikke forutsatt noen vekst i planperioden.

For Norge er det forutsatt en gjennomsnittlig vekst (MMMM Norge). Prognosen fra SSB er fra juni 2016 og har et for optimistisk befolkningstall for Norge. På denne bakgrunn har rådmannen korrigert SSB-prognosen og korrigert landets befolkningstall i årene framover på bakgrunn av gjennomsnittlig befolkningsendring fra 2015-2017 for de ulike aldersgruppene.

Med disse forutsetningene vil utviklingen i de frie inntektene for Lyngen kommune kunne bli slik i økonomiplanperioden 2018-2021:

Forslag til statsbudsjett (Grønt hefte) tar ikke hensyn til utviklingen i befolkningen både for Lyngen og landet. Man må likevel gjøre en vurdering ifht befolkningsutviklingen både i kommunen og nasjonalt når en skal beregne kommunens frie inntekter.

Befolkningsutviklingen har over lang tid vist at landet totalt sett har vekst, mens Lyngen har hatt nedgang etter 2008. I saksframlegget er alternativet «Innb. 1.7.17 Lyngen og gj.sn. 15-17 Norge» valgt som forutsetning ved beregning av frie inntekter. Lyngens folketall er i dette alternativet redusert med 20 personer pr. år. Dette er i samsvar med SSB-prognosen, noe som samsvarer med utviklingen i kommunen fra 2015-2017.

Oppdaterte faktiske folketall i ulike aldersgrupper, og prognoser for årene som kommer både på kommune- og landsnivå, er en forutsetning for å beregne hvor mye som er tilgjengelig til fordeling på kommunal tjenesteyting, kapitalkostnader, egenkapital til investeringer og andre avsetninger til styrking av kommunens økonomi.

Uavhengig hvilke alternativer som velges, svekkes det økonomiske handlingsrommet for Lyngen kommune i økonomiplanperioden 2018-2021. Kommunestyret har derfor et særlig ansvar for å tilpasse utgiftene i budsjettet i forhold til det inntektsnivå som kommunen kan forvente i de nærmeste årene.

1.3.5 Eiendomsskatt

Lyngen kommune har eiendomsskatt på 5 promille. For perioden 2018-2021 er den uendret, men det er foreslått en kontorjustering på 5 %.

I grunnlaget inngår:

- 1644 boligobjekt
- 650 hytter og fritidsboliger
- 57 næringsbygg
- 35 verker og bruk

Dette gir inntekter på til sammen 6,62 mill. kroner. Selv om det har vært endringer i grunnlaget som medfører en liten reduksjon i eiendomsskatteinntektene for verker og bruk, vil en kontorjustering som foreslått utgjøre følgende økning i inntektene:

	Endring
Bolig	175 000,00
Hytter/fritid	68 000,00
EIENDOMSSKATT BOLIGER OG FRITIDSEIENDOMMER	243 000,00
Næring	19 000,00
Verker & Bruk	73 000,00
EIENDOMSSKATT VERKER OG BRUK	92 000,00
Budsjett 2017	6 620 000
Økning	335 000
Sum eiendomsskatteinntekter 2018-2021	6 955 000

Det bør gjennomføres en full retaksering av grunnlaget i kommende økonomiplanperiode for å få et mer reelt grunnlag. Dette kan gjennomføres uten at man nødvendigvis øker promillesatsen, samtidig som at kommunen får økte inntekter. For å kunne gjennomføre dette må imidlertid matrikkelen oppdateres med korrekte eiendomsdata. Det jobbes nå med dette, men dette bør være en prioritert oppgave i 2018 da en retaksering krever gode forberedelser.

1.3.6 Skjønnsmidler i 2018

Lyngen får også i 2018 en kompensasjon gjennom skjønnsmidlene bl.a. for utfordringer knyttet til veivedlikehold, ressurskrevende tjenester og negativ befolkningsutvikling. For 2018 utgjør dette 3,387 mill., dvs. en liten økning fra 2017 (3,308).

1.3.7 Andre frie midler

Kompensasjonstilskudd for investeringer i omsorg og skole skal dekke investeringer i denne sektoren. Disse utgjør i gjennomsnitt 1,65 mill. i økonomiplanperioden basert på en rente på 1,6 %.

1.3.8 Finansutgifter/- og inntekter

Videre utlån

Det forutsettes at renteinntekter fra utlån av videreformidlingslån fra Husbanken er tilstrekkelig til å dekke renteutgiftene på innlån fra Husbanken.

Det forutsettes nytt låneopptak på inntil 5 mill. i 2018 og årene deretter for startlåneordningen.

Renteinntekter

Ordinære renteinntekter er uforandret fra 2017 som følge av lavt rentenivå og lite likvide midler.

Renteutgifter

Det er i planperioden lagt inn en gjennomsnittlig budsjettrente på 1,88 %. Det betyr at renteutviklingen har vært noe bedre enn forventet i fjor, mens det samtidig er tatt høyde for en renteøkning.

Med vedtatt minsteavdrag holder man et jevnt høyt nivå på renteutgiftene, som kombinert med stadig økning i låneopptak vil medføre ytterligere utfordringer i kommende økonomiplanperiode. Kommunens lånegjeld til kommunale formål er ved utgangen av 2017 på 516,6 mill. kroner. Med planlagte låneopptak vil man nærme seg 12 mill. kroner i renteutgifter innen utgangen av planperioden.

Avdrag

For 2017 og økonomiplanperioden var minsteavdrag satt til 15 mill. kroner. For kommende økonomiplanperiode må det forventes at minsteavdraget må økes pga. endring i beregningsmåten og vedtatte investeringer. P.t. har man ikke grunnlag for å gjøre denne beregningen.

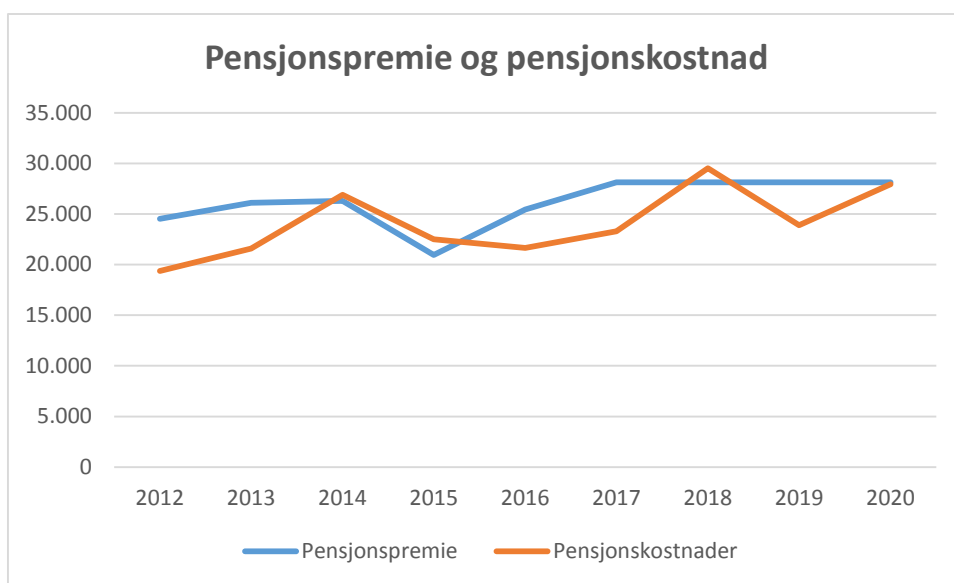
1.3.9 Pensjonskostnader

Pensjonskostnadene i kommunene er en betydelig kostnad. Disse består av pensjonspremie, årets premieavvik og amortisert premieavvik. Det er kun årlig pensjonspremie, dvs. innbetaling til livselskapene for å dekke løpende og framtidige pensjonsutbetalinger, som medfører utbetalinger.

Fram til 2002 var pensjonspremie og pensjonskostnad det samme. Men fra dette året ble regnskapsreglene forandret for å kunne ha en årlig forutsigbar pensjonskostnad. Dette medførte at en i regnskapet ikke lenger skulle bokføre den årlige innbetaling på premien til livselskapene.

I stort sett alle år etter 2002 har pensjonskostnaden vært lavere enn premien. Det har medført at det i regnskapet er et akkumulert (oppsamlet) premieavvik (underskudd) som skal tilbakebetales årlig. Ved utgangen av 2015 er akkumulert premieavvik på ca. 31 mill. kroner. Tidligere har årlige premieavvik vært fordelt over 15 år, dernest over 10 og fra 2015 over 7 år. Dette har medført at pensjonskostnadene har økt i regnskap og budsjett de siste årene.

Nedenfor følger en oversikt over forskjellen mellom pensjonspremie og pensjonskostnad i regnskapene fra 2012 til 2015 og budsjett 2016-2020:

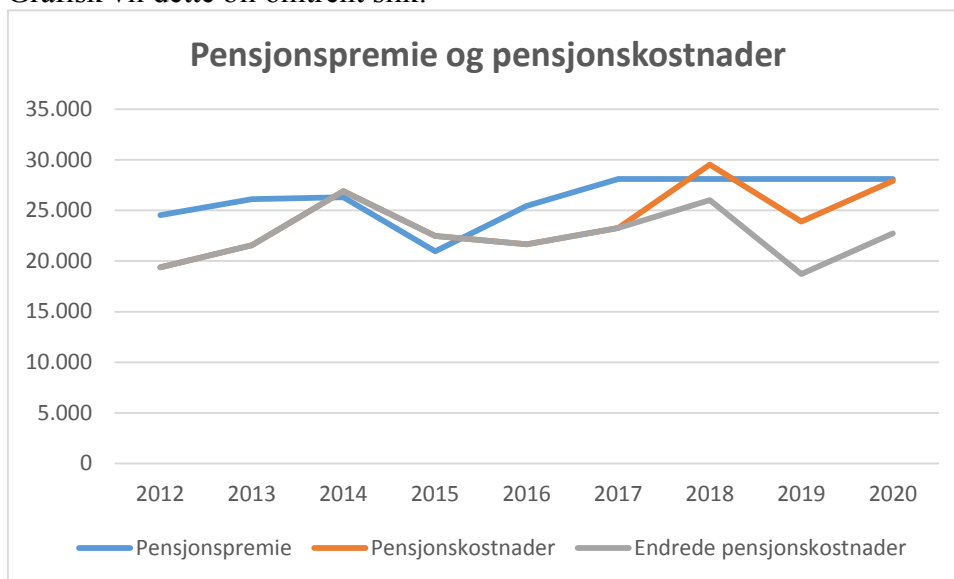

Dette viser at bokførte pensjonskostnader er lavere i de fleste år enn betalt pensjonspremie, som igjen gjør seg utslag i akkumulert premieavvik (underskudd).

Tilbakeført overskudd i livselskapene overføres til kommunes premiefond og kan kun brukes til betaling av premie. Som et tiltak for å redusere pensjonskostnadene de neste årene, vil rådmannen foreslå å åpne premiefondet til å betale pensjonspremien. Dvs. at i 2017 og delvis i 2018 vil pensjonspremie dekkes av premiefondet. Dette vil medføre at premieavviket i disse årene vil bli meget høyt, men bokført pensjonspremie vil bli tilsvarende lavere.

Som en konsekvens av dette vil en i 2018 kunne bokføre ca. 3,5 mill. som «inntekt» til reduksjon av pensjonskostnadene. I 2019 vil en kunne bokføre ca. 1,6 mill. i tillegg. Dette vil ha innvirkning på pensjonskostnadene i 7 år ved uendret amortiseringstid.

Grafisk vil dette bli omtrent slik:

1.4 Konsekvensjustert økonomiplan 2018-2021

Utgangspunktet er kommunestyrets vedtatte økonomiplan for 2017-2020.

Som tidligere år har man konsekvensjustert faste utgifter, nye inntektsforutsetninger og tidligere vedtak. Virkningene av konsekvensjusteringene er satt opp i egne tabeller for hver enkelt budsjettområde. Anslått nominell vekst i frie inntekter for Lyngen kommune utgjør kun 1,4 %, noe som fører til utfordringer ifht lønns- og prisutvikling. Og som vist i kap. 1.3.2 vil de frie inntektene høyst sannsynlig reduseres i årene fremover med bakgrunn i befolkningsutviklingen i kommunen.

Faste utgifter som konsekvensjusteres er bl.a. fast lønn og tillegg, samt noen lovpålagte engasjementer. Driftsutgifter konsekvensjusteres med kommunal deflator som for 2018 utgjør 2,6 %. Videre justeres inntektene i forhold til oppdatert informasjon fra bl.a. regnskap. Dette gjelder både refusjoner og andre inntekter. Dette danner utgangspunktet for ny budsjettbalanse som er det økonomiske utgangspunktet for behandling og prioritering av nye tiltak.

Årsbudsjett med konsekvensjusterte rammer og nye tiltak er beskrevet i eget kapittel for hvert rammeområde.

1.4.1 Prioriterte tiltak

Med bakgrunn i konsekvensjusteringer og vedtatt rammekutt er det funnet rom for følgende nye driftstiltak for økonomiplan 2018-2021:

	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
KONSEKVENJUSTERT DRIFT 2018-2021	-3 226	3 911	3 597	9 783
Ramme 1:				
Rammekutt 2018-2021	-85	-150	-400	-600
Ramme 2:				
Rådmannens prosjektmidler	-100	-100	-100	-100
Rammekutt 2018-2021	-600	-600	-600	-600
Ramme 3:				
<i>Rammekutt 2017-2020</i>	202	1 017	1 022	1 022
Økte inntekter	-230	-230	-230	-230
50 % lærerstilling kuttes 2018	-94	-225	-225	-225
50 % lærerstilling kuttes 2019		-94	-225	-225
100 % lærerstilling kuttes 2020			-215	-520
Kutt 1 avdelingsleder 2018	-50	-100	-100	-100
100 % lærerstilling kuttes 2018	-196	-470	-470	-470
Kutt avdelingsleder/ledelse	-100	-200	-200	-200
50 % lærerstilling kuttes 2019		-98	-235	-235
50 % lærerstilling kuttes 2020			-98	-235
1 avdeling vakant			-625	-1 500
Reduserte inntekter			125	300
Kutt fellesområdet	-50	-50	-50	-50
Frivilligsentralen - kommunal bevilgning	-200	-200	-200	-200
Ramme 4:				
<i>Rammekutt 2017-2020</i>	889	2 056	2 063	2 063
INTERKOMMUNAL LEGEVAKTSENTRAL/NØDNETT	316	316	316	316
ØKNING UTEKONTAKT 15 %	80	80	80	80
KVALIFISERINGSSTØNAD - REDUKSJON	-50	-50	-50	-50
BARNEVERNSTJENESTEN - KJØP AV EKSTRA TJENESTER	800	800	0	0
MOBILT BARNEVERN	60	0	0	0
PÅRØRENDESTØTTE	200	200	200	200
AVLASTNING FUNKSJONSHEMMEDE BARN	375	375	375	375
VTA-PLASSER - NY AVTALE	-225	-450	-450	-450
STØTTEKONTAKT - RED. BUDSJETT	-41	-41	-41	-41
4. MÅLTID LUNSJ	200	200	200	200
4. MÅLTID LUNSJ	-90	-90	-90	-90
NORD-NORGESPERMISJON LEGETJENESTEN	500	500	500	500
BAKVAKT TURNUSLEGE (ny akuttmedisinsk forskrift)	500	500	500	500

KOMMUNAL LEGEVAKT - ØKTE REFUSJONER	-100	-100	-100	-100
RENHOLD LYNGSTUNET	-51	-51	-51	-51
LANGTIDSAVD. VEDERLAGSBETALING	-100	-100	-100	-100
OMSØRGSTJENESTEN - NY ORGANISERING	-500	-500	-500	-500
OMSØRGSTJENESTEN - NY ORGANISERING	-500	-500	-500	-500
ÅRSVERK - REDUKSJON	-240	-240	-240	-240
OMORGANISERING - REDUKSJON AV TJENESTER	-1 500	-2 500	-7 500	-7 500
Helsestasjon- og skolehelsetjenesten	-363	-363	-363	-363
Ramme 5:				
<i>Rammekutt 2017-2020</i>	186	500	502	502
VISIT LYNGENFJORD - TILSKUDD	200	0	0	0
Husleie Rådhuset	1 915	1 915	1 915	1 915
Reduksjon av husleie Rådhuset	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Off. toalett og parkering	-500	-500	-500	-500
Miljøavgift - off. toalett og parkering	500	500	500	500
RENHOLD TOALETT UTFARTSSTEDER	100	0	0	0
LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER LYS OG VARME	300	0	0	0
INNGJERDING MOT UTMARK	50	50	50	0
HELIKOPTERLANDINGSPLASS - BRØYTING	20	20	20	20
Veivedlikehold - reduksjon kjøp av tjenester	-100	-100	-100	-100
Vartoveien - reduksjon vintervedlikehold			-150	-150
Kommunale boliger oppgradering med økt husleie	-100	-750	-750	-750
Boligtilskudd		-1 000	-1 000	-1 000
Nydyrkingstilskudd	-200	-200	-200	-200
Busslomme Tindevangen	-800			
Næringssjefen - prosjektledelse 50 %	-440			
Lønn og pensjon driftsleder/sektorleder	-700	-700	-700	-700
Plan - kjøp av tjenester	600	600	600	600
Landbruksvikarordningen avvikles innen 1.6.2018	-250	-470	-470	-470
Industriutleiebygg Øra - husleie		-700	-700	-700
Lyngeløftet - driftsbudsjett prosjektledelse	100	100		
Ramme 6:				
Redusert lønnsreserve pga. nedskjæringer	-30	-40	-40	-40
Ramme 7:				
Økt eiendomsskatt - kontorjustering	-335	-335	-335	-335
Kapitalutgifter Industriutleiebygg Øra	0	662	655	650
Overført til investeringsregnskapet			500	500
Bruk av disposisjonsfond	3 219	0	2 056	0
Avsatt til disposisjonsfond		-4 688		
Avsatt til disposisjonsfond	2 034	3 883	4 327	1 594
Sum	0	0	0	0

Ikke-prioriterte tiltak:

DRIFT	2018	2019	2020	2021
1208 Kirkelig fellesråd - økt ramme	244	244	244	244
2116 EIDEBAKKEN SKOLE - NYE LÆREVERK	50	50	0	0
2116 EIDEBAKKEN SKOLE - SKOLEKJØKKEN	70	0	0	0
2211 KAVRINGEN BARNEHAGE - DIV UTSTYR	48	15	0	0
2211 KAVRINGEN - DISSESTATIV	70	0	0	0
2212 KNØTTELIA BARNEHAGE - INVENTAR	30	0	0	0
2215 LENANGEN BARNEHAGE - PED.LEDER	300	300	300	300
2310 KULTURSKOLEN ADM. PROGRAM SPEEDAM	16	9	9	9
2310 KULTURSKOLELÆRER 30 %	0	144	144	144
2310 UNGDOMMENS KULTURMØNSTRING 10 % STILLING	0	50	50	50
2411 BIBLIOTEKET - MØBLER OG PC-UTSTYR	15	0	0	0
2411 BIBLIOTEKET - MØBLER OG PC-UTSTYR	20	0	0	0
3100 KOMPETANSETILTAK HSO - K-SAK 5/17	225	225	225	225
3105 ØKNING UTEKONTAKT	220	220	220	220
4400 KNØTTELIA - STØYDEMPING VEGG	30	0	0	0
4405 LANDRBUK - ressursgruppa og økt stilling	543	543	543	543
4405 LANDRBUK - ressursgruppa og økt stilling	10	10	10	10
4405 LANDRBUK - ressursgruppa og økt stilling	40	40	40	40
4410 DRIFT AGGREGAT LENANGEN OMSORGSSENTER	15	15	15	15
4410 FESTIVALTELT - DRIFTSUTGIFTER	45	45	45	45
4410 VEDLIKEHOLD LAGER KJOSEN LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER	200	0	0	0
4410 BYGNINGSVEDLIKEHOLD	580	0	0	0
4410 DIGITALT STOFFKARTOTEK ÅRSAVGIFT	36	36	36	36
	2 807	1 946	1 881	1 881

1.4.2 Rammebetingelser

Sentrale forutsetninger i økonomiplanperioden:

1. 2018-priser i hele økonomiplanperioden.
2. Årslønnsvekst på 3 % fra 2017 til 2018. Det er satt av 4,31 mill. kroner til dekning av lønnsvekst i 2018 og er noe redusert i planperioden som følge av foreslåtte nedskjæringer i tjenestene.
3. Regnskapet for 2017 er forventet avlagt i balanse.
4. Det er budsjettert med en gjennomsnittsrente rente på 1,88 %.
5. Økning i gebyrer og betalingssatser som i vedlagte gebyrregulativ.
6. Driftskostnader er økt etter kommunal deflator på 2,6 %.

1.4.3 Netto budsjetttrammer 2018-2021

Budsjettskjema 1A - drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
I 1000 kroner	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skatt på inntekt og formue	61 736	59 117	62 039	61 061	60 206	59 450
Ordinært rammetilskudd	151 667	155 543	154 975	153 245	151 588	150 136
Skatt på eiendom	6 583	6 620	7 065	7 065	7 065	7 065
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	4 068	1 993	4 686	3 467	2 785	2 017
Sum frie disponible inntekter	224 053	223 273	228 765	224 838	221 644	218 668
Renteinntekter og utbytte	1 056	715	863	830	794	757
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidl	0	0	0	0	0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	7 702	9 152	8 539	11 624	15 279	16 511
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	15 000	15 000	15 804	16 991	17 623	17 623
Netto finansinnt./utg.	-21 645	-23 437	-23 480	-27 785	-32 108	-33 377
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	10 645	233	2 034	3 883	4 327	1 594
Til bundne avsetninger	4	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	5 868	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	2 699	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	-2 082	-233	-2 034	-3 883	-4 327	-1 594
Overført til investeringsbudsjettet	926	1 106	1 107	1 107	1 607	1 607
Til fordeling drift	199 400	198 497	202 144	192 063	183 602	182 090
Budsjettskjema 1B - drift						
Politikk og livssyn	7 888	7 721	7 210	7 319	6 892	6 896
Administrative tjenester	19 191	20 656	19 655	18 916	18 914	18 914
Oppvekst og kultur	55 917	59 157	64 425	60 097	57 963	56 343
Helse, sosial og omsorg	89 417	84 059	88 177	86 842	81 042	81 042
Plan, næring og teknikk	37 660	24 522	23 893	19 510	19 260	19 210
Finans	-16 515	2 382	-1 216	-621	-469	-315
Budsjettskjema 1A	144					
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	193 702	198 497	202 144	192 063	183 602	182 090
Mer/mindreforbruk	5 698	0	0	0	0	0

1.4.4 Investeringer

Det er i budsjett og økonomiplan 2018-2021 tatt høyde for en videreføring av vedtatte, men ikke fullførte investeringer fra tidligere år. Kapitalkostnader for iverksatte og vedtatte låneopptak er innarbeidet i økonomiplanen, samt en forventet økning i budsjettrenta anbefalt av Kommunalbanken. Denne viser en liten forventet nedgang i 2018 med økning fra 1,45 % i 2018 til 2,28 % i 2021. Det er lagt inn gjennomsnittlig økt budsjettrente med ca. 2 mill. årlig.

Med bakgrunn i den høye lånegjelda Lyngen kommune har, er det ikke tilrådelig med nye store låneopptak til annet enn lovpålagte oppgaver. Rådmannen har derfor i sitt forslag prioritert de prosjektene det jobbes med og finansierer nye investeringer med bruk av ubundet investeringsfond. Investeringsfondet er opparbeidet etter salg av fast eiendom i 2017, som forelås avsatt til senere års investeringer.

Kirkelig fellestråd

Lyngen kirkelig fellestråd har oversendt fjorårets vedtak på investeringsplan for 2016-2019:

Kirkelig fellestråd - investeringsbudsjett 2016-2019	2016	2017	2018	2019
Utvidelse av menighetshuset - lager	400			
Ny plenetraktor kirkegårdene		250		
Reparasjon av Lyngen kirke iflg rapport				3 000
Nytt orgel - Lyngen kirke				3 000
Sum	400	250	-	6 000

Alle investeringene forutsetter 100 % kommunal finansiering. Fellestrådets budsjettvedtak er lagt ved saksframlegget. Prioriterte investeringer er lagt inn i budsjettskjema 2 B.

Det er årlig lagt inn 0,5 mill. som investeringstilskudd til kirkelig fellestråd. Kommunal driftstilskudd er ikke prisjustert til 2018.

Kommunale formål

Velferdsteknologi: For å møte framtidens behov for flere omsorgstjenester, samtidig med redusert ressurs tilgang (menneskelig og økonomisk), må innbyggere kunne få hjelp via teknologiske hjelpemidler. Det er satt av 1 mill. kroner årlig for investering.

Varmevogner: Lyngstunet helse- og omsorgssenter skal flytte middag til kl. 15.30. Personell ved kjøkkenet har arbeidstid til kl. 15.00. Maten må bli oppbevart i varmegogner til kl. 15.30.

Nattbord og senger: Lyngstunet har vært i drift siden 2005. Det er blitt utført mange reparasjoner på senger som ikke lenger er mulig å sette i stand. Det er behov for å skifte ut senger og nattbord.

Elev- og ansatte PC'er/IKT skole og barnehage: Etterslep på PCer til ansatte i skoler og barnehager. 40 av lærernes PCer er 7 år gamle, det er derfor foreslått en økning. I tillegg behov for nye elevPC'er til høstens 8. klassinger.

Uteområde barnehage og skole: Samtlige av enhetene innenfor oppvekst melder om behov for noe oppgradering av uteområdene. Først og fremst gjelder dette lekeapparater. Tiltak innenfor de ulike barnehagene og skolene vil prioriteres og planlegges sammen med enhetene

Eidebakken – nytt telefonsystem: Enkelte av arbeidsrommene og kontorene på Eidebakken er uten dekning med dagens telefonsystem. Alternative løsninger må finnes.

Vannledningsnett- oppgradering: Kommunen har et forholdsvis gammelt vannledningsnett, med et stort antall kummer som står under vann. For å sikre stabil vannforsyning og sikkerhet mot forurensing er det nødvendig å drenere/skifte ut kummer samt legge nytt ledningsnett. Prioritering gjøres ut fra alder og tilstand på eksisterende anlegg.

Lyngstunet- nye heiser: Lyngstunet har to heiser, disse har de siste to-tre årene vært utsatt for gjentakende feil og driftsstans. Det ble avsatt kr 1 mill. kroner som var ment å dekke anskaffelse av en ny heis for 2017, dette ser ut til å kunne gjennomføres innenfor fastsatt ramme for 2017. Utskifting av heis nummer to forventes å kunne utføres innenfor økonomisk ramme på kr 1 mill. Rådmannen tilrår derfor at dette beløpet stilles disponibelt for 2018.

Eidebakken- lukking av avvik: Kommunelegen har gjennomført tilsyn etter lov om miljørettet helsevern på Eidebakken skole. Dette er fulgt opp med pålegg om utbedring av bygning og anlegg. Tiltak prioriteres etter prinsippet om elevs rette til godt psykososialt skolemiljø, handlingsplan fastsettes i samråd med skolens ledelse og kommunelegen. Rådmannen foreslår avsatt kr 200 000 til tiltakene.

Ny traktor og minigraver: Det foreslås å avsette kr 1,5 mill på investering til anskaffelse av traktor med snøfres, tilhenger og mindre beltegraver. Dette kan benyttes til lettere vedlikehold av kommunale veier, reparasjon av vann- og avløpsinstallasjoner og noe snørydding i egen regi. Slik anskaffelse vil gi mulighet for å redusere kjøp av tjenester og gi bedre utnyttelse av egne ansatte. Det budsjetteres med besparelse på kr 100 000 for 2018, noe som ventes å øke i takt med de påfølgende år i takt med økt kompetanse og planlegging.

Lenangen brannstasjon-utvidelse: For å sikre tilstrekkelig plass for materiell og tilfredsstillende forhold til mannskaper i ytre Lyngen vil det være nødvendig å utvide eksisterende stasjonsbygning. Tiltaket kan utføres med bruk av egen arbeidskraft. Rådmannen anser kr 300 000 å være tilstrekkelig til dette tiltaket.

Industriutleiebygg Øra: Industriutleiebygg på øra føres opp og leies ut til næringsvirksomhet. Anslåtte kostnader til prosjektering og oppføring kr 10 mill. kroner.

Tyttebærvika-reguleringsplan og internvei: For å skille anleggsvirksomhet og trafikk i forbindelse med annen utfart vil det være nødvendig å etablere ny adkomst nord for bro på FV 91. Dette krever endring av eksisterende plan og opparbeidelse i terrenget. Det anslås kostnader på kr 1 mill. kroner til utførelse og planarbeid.

Stedsutviklingsprosjektet:

Overordnede målsettinger til Lyngeløftet er nedfelt i kommunens areal og samfunnsplan. Lyngeløftet er en pågående stedsutviklingsprosess for å styrke Lyngen som reiselivsdestinasjon og boligkommune. Lyngeløftet skal skape attraktivitet som tiltrekker seg potensielle innflyttere, flere besøkende og næringsdrivende. Lyngeløftet er til nå innvilget eksterne finansieringer fra miljødirektoratet, Troms fylkeskommune, Sparebankstiftelsen og Gjensidigestiftelsen. Dette er midler som blant annet skal realiseres gjennom konkrete tiltak. Fremdrift og fokus på utvikling gjør kommunen søknadsberettiget også i 2018.

Konkrete tiltak for 2018:

- Utarbeide endelig **reguleringsplan** for området. Endelig plan gir forutsigbarhet og støtter opp under privat initiativ.
- Prosjektere og starte på fase 1 **havnepromenaden**. Reguleringsplanen gir mulighet til næringsetableringer og aktivitet langs havnepromenaden
- Prosjektere og jobbe med ekstern finansiering av yrkeskai (fase 2) promenaden. Kaien er planlagt rett ned fra Parkveien
- Prosjektere og bygge gangvei fra Gjæver opp mot Stigen (Prosjektet gjennomføres i samarbeid med kommunen og nytt VA system i det aktuelle området).
- Ferdigstille siste fase i **Prestelvparken**. Siste etableringer gjennomføres ihht. plan.
- Etablere **bobilcamp** (kan ikke igangsettes før «kroa» er fjernet).
- Omdømmebygging og markedsføring internt i kommunen og eksternt. Dette for å skape samarbeid, ha fokus mot finansieringskilder og investorer
- Etablere seminarer for å bygge kunnskap, samarbeidsarenaer og utvikling.
- **Prosjekt Strandveien** - Prosjektet er ferdig planlagt. Troms fylkeskommune er veieier og må finansiere hoveddelen av tiltaket. Videre planer og fremdrift
- **Ladestasjoner for EL bil**

Finansiering

Investeringsbudsjett 2018-2021 – budsjettskjema 2 A og 2 B (i 1000 kroner).

Budsjettskjema 2A - investering	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Investeringer i anleggsmidler	52.360	1.800	600	600
Utlån og forskutteringer	5.000	5.000	5.000	5.000
Kjøp av aksjer og andeler	1.107	1.107	1.107	1.107
Avdrag på lån	2.076	2.188	2.301	2.314
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetninger	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	60.543	10.095	9.008	9.021
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	52.650	6.100	5.100	5.000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	2.076	2.188	2.301	2.314
Andre inntekter	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	54.726	8.288	7.401	7.314
Overført fra driftsbudsjettet	1.107	1.107	1.607	1.607
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	4.710	700	0	100
Sum finansiering	60.543	10.095	9.008	9.021
Udekket/udisponert	0	0	0	0

Budsjettskjema 2B - investering		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	Til investering i anleggsmidler	2018	2019	2020	2021
15010	LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK	5.000	0	0	0
15711	VANNLEDNINGSNETT - OPPGRADERING	5.000	0	0	0
16006	OPPGRADERING LYNGEN KIRKE	500	500	500	500
16010	VELFERDSTEKNOLOGI	1.000	1.000	0	0
16022	TYTTEBÆRVIKA KULVERT OG KAI	25.000	0	0	0
17003	ELEV- OG ANSATTE PC	150	100	100	100
17004	LYNGSTUNET - NYE HEISER	1.000	0	0	0
18001	IKT SKOLE OG BARNEHAGE	250	0	0	0
18002	UTEOMRÅDER BARNEHAGE OG SKOLE	300	200	0	0
18003	EIDEBAKKEN - LUKKING AVVIK	200	0	0	0
18004	EIDEBAKKEN - NYTT TELEFONSYSTEM	100	0	0	0
18005	LYNGSTUNET KJØKKEN - VARMEVOGNER	160	0	0	0
18006	LYNGSTUNET LANGTID - NYE PASIENTSENGER OG NATTBORD	250	0	0	0
18007	INDUSTRIUTLEIEBYGG ØRA	10.000	0	0	0
18008	LENANGSØYRA HAVN - NY ADKOMST	650	0	0	0
18009	TYTTEBÆRVIKA - REGULERINGSPLAN OG INTERNVEI	1.000	0	0	0
18010	NY TRAKTOR OG MINIGRAVER	1.500	0	0	0
18011	LENANGEN BRANNSTASJON - UTVIDELSE	300	0	0	0
	SUM ANLEGGSMIDLER	52.360	1.800	600	600

Ikke-prioriterte investeringer:

	2018	2019	2020	2021
LYNGEN KIRKELIG FELLESRÅD	0	0	3000	0
LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER VENTILASJONSANLEGG	600	0	0	0
LYNGSEIDET BRANNSTASJON - UTVIDELSE	300	0	0	0

2 BUDSJETT 2018

Årsbudsjettet er konsekvensjustert med statsbudsjettets deflator på 2,6 % ifht faste utgifter. Virkningene av konsekvensjusteringen er satt opp i som eget punkt i tabellene for hvert enkelt budsjettområde.

Faste utgifter som konsekvensjusteres er fast lønn, faste tillegg, lovpålagte engasjementer, budsjettrente og lønnsreserve. Øvrige driftsutgifter justeres innenfor deflator. Videre justeres inntektene i forhold til oppdatert informasjon fra bl.a. regnskap. Dette gjelder både refusjoner og andre inntekter. Dette danner utgangspunktet for ny budsjettbalanse som er det økonomiske utgangspunktet for behandling og prioritering av nye tiltak.

2.1.1 Brukerbetalinger, gebyrer og avgifter

Renovasjon-, avløp- og feiegebyr

Styret i Avfallsservice AS har i styremøte 26.09.2017 vedtatt satser for kommunal renovasjon for 2018. Renovasjonsgebyrene er økt med 1 %, og slamgebyr er økt med 2 %.

Kommunale gebyrer bør i størst mulig grad beregnes ihht selvkostprinsippet. På noen områder har derfor betalingssatsene sammenheng med utvikling i driftskostnader, som da vil medføre endringer i gebyret.

Det er ikke foreslått endringer i årsgebyret for vann, avløp eller feiing da disse har hatt selvkostdekning de siste årene. Eventuelle endringer av disse vil tas opp til vurdering i forbindelse med årsoppgjøret for 2017.

Husleieinntekter

Husleie i kommunale utleie- og omsorgsboliger økes ihht endringen i konsumprisindeksen fra 1.1.2018. Det er foreslått en økning fra 1. juli 2018 på utleieboliger der man tar sikte på å nærme seg markedspris ifht standard.

Byggesaksgebyrer, gebyrer etter matrikkeloven og jordloven, mv

De nevnte gebyrer kan reguleres etter særlover og forskrifter, og i noen grad til selvkost.

Foreldrebetaling

Barnehageprisene følger regjeringens satser for maksimalpris.

Alle betalingssatser presenteres i vedlagte gebyrregulativ.

2.1.2 Lønnsbudsjett

Fast lønn, tillegg, overtid, mv.

Lønnsoppgjør 2017 for kommunal sektor er lagt inn i lønnsbudsjettet for 2018. Det må tas høyde for sentrale forhandlinger i 2018 ifht lønnsvekst for lønnsreserven. Forventet lønnsvekst for 2018 er på 3 %. Avsetning for lønnsreserve er derfor f.o.m. 2018 økt med 0,78 mill. kroner til 4,31 mill. kroner. Lønnsreserven er også justert ifht foreslåtte reduksjoner.

Netto sykepengerefusjoner, dvs. refusjon fra NAV fratrukket utgifter til sykevikarer, er justert ihht regnskapsutviklingen.

Det er lagt inn flere innsparingstiltak på de ulike rammene for å holde seg innenfor budsjetterte rammer.

Alle tall i 1000 kroner.

2.2 Ramme 1 - Politikk og livssyn

Budsjettramme 2018

	Budsjett 2017	Konsekvens- justert budsjett 2018	Budsjett- forslag 2018
Ramme: 1 Politikk og livssyn			
1110 POLITISK STYRING OG KONTROLLORGANER	3 667	3 309	3 309
1112 LEVEKÅRSUTVALGET	343	343	343
1113 NÆRINGSUTVALGET	133	73	73
1114 KLIMA- OG MILJØUTVALGET	63	63	63
1208 KIRKE OG LIVSSYN	3 515	3 507	3 507
1299 BUDSJETTRAMME POLITIKK OG KIRKE	-	-	-85
Sum ramme: 1 Politikk og livssyn	7 721	7 295	7 210

Rammeområdet foreslås fra 2018 omdøpt til politikk og livssyn, tidligere politikk og kirke. Skal dekke utgifter til politiske utvalg, ordfører, kontrollutvalg og revisjon, AMU, råd for folkehelse, samt tilskudd til kirke og livssyn. Det er foreslått et rammekutt på kr 85 000 i 2018.

Politikk

Kontrollutvalgets (tjeneste 1100) budsjettforslag for 2018 (se vedlegg til saken) utgjør en økning på kr 39 000 i forhold til vedtatt budsjettramme for 2017 i Lyngen kommune. Økning i kjøp av revisjonstjenester utgjør kr 47 000 og kjøp av sekretariattjenester er økt med kr 10 000.

Kontrollutvalgets budsjettramme er i Lyngen kommunes økonomiplan uforandret fra 2016. Det foreslås at kontrollutvalgets budsjett står uforandret også i 2018 fordi regnskapet viser underforbruk i tidligere år i forhold til dagens budsjettramme på kr 877.000.

Med bakgrunn i regnskapstall og innkomne budsjettforslag foreslås følgende fordeling på ansvar 1110:

		Budsjett 2017	Konsekvens- justert budsjett 2018	Budsjett- forslag 2018
Ansvar:	1110 POLITISK STYRING OG KONTROLLORGANER			
1000	BUDSJETT - FORSLAG/VEDTAK	0	31	31
1001	KOMMUNESTYRET	925	925	925
1002	ORDFØRER	1156	1248	1248
1004	FORMANNSKAPET	416	388	388
1006	ROVVILTUTVALG	10	10	10
1009	KOMMUNE- OG STORTINGSVALG	205	0	0
1100	KONTROLLUTVALG OG REVISJON	877	877	877
1206	ARBEIDSMILJØUTVALG	13	13	13
1701	ÅRETS PREMIEAVVIK	0	-327	-327
1710	AMORTISERING AV TIDLIGERE ÅRS PREMIEAVVIK	0	79	79
1803	RÅD FOR FOLKEHELSE	65	65	65
	Sum ansvar: 1110 POLITISK STYRING OG KONTROLLORGANER	3667	3309	3309

Kirke og livssyn

Tilskuddet til ordinær drift av kirkelig fellesråd er i årsbudsjett/økonomiplan 2018-2021 videreført på nominelt 2017-nivå, som utgjør 3,322 mill. kroner.

Overføring vedrørende kapitalkostnader for bårehus i Nord-Lenangen, samt kompensasjon fra Husbanken vedrørende investeringer i kirkebygg videreføres.

2.3 Ramme 2 - Administrative fellestjenester

Dette budsjettområdet omfatter prosjekter, administrative tjenester, felleskostnader og IKT.

Budsjettramme 2018

	Budsjett 2017	Konsekvens-justert budsjett 2018	Budsjettforslag 2018
Ramme: 2 Administrative tjenester			
1300 PROSJEKTER (rådmannen disponerer)	500	200	100
1310 ADMINISTRATIVE TJENESTER	11 982	12 206	12 206
1450 FELLESKOSTNADER	4 390	4 513	4 513
1451 IKT	3 501	3 591	3 591
1452 KOMMUNAL FIBER	- 127	- 115	- 115
1900 BUDSJETTTRAMME ADM. TJENESTER, MV.	410	- 40	- 640
Sum ramme: 2 Administrative tjenester	20 656	20 355	19 655

Det er foreslått nytt rammekutt på totalt 0,7 mill. kroner. Ingen nye tiltak.

Administrative tjenester

Det er stort fokus på digitalisering av tjenester og arbeidsoppgaver, både internt og ut mot våre innbyggere. Målet her er å:

- effektivisere arbeidsprosesser
- utvikle de informasjonskanalene Lyngen kommune har ut mot innbyggerne våre
- dekke behov for informasjon på en enklere måte.
- Redusere kostnader til porto og papir ved å bruke SvarUt

Administrasjonen har også overordnet ansvar for økonomisk internkontroll og oppfølging av enhetene på dette. Også her skal det utvikles nye rutiner og tas i bruk elektroniske verktøy for å bli bedre.

Lyngen kommune er en IA-bedrift, og jobber derfor aktivt med å skape helsefremmende arbeidsplasser i Lyngen kommune. Dette gjøres bl.a. ved å øke nærvær/reducere sykefravær i hele organisasjonen, gjennomføre velferdstiltak, sørge for at informasjon når flest mulig av våre ansatte, skape trygghet ved å oppdatere eller innføre rutiner. Prosjektet «Ja, vi er på jobb» og «iBedrift» fortsetter også i 2018.

Administrasjonen er et viktig element i den servicen enhetene skal gi til våre innbyggere, vi må derfor sørge for viktig infrastruktur til enhver tid fungerer og er oppdatert. I tillegg sørge for intern opplæring og oppfølging. Enheten er en viktig premissleverandør for å nå de øvrige målene som er satt i kommuneplanens samfunnsdel.

Hovedutfordringer:

Målet er å opprettholde en organisasjon som er robust, men likevel fleksibel, rasjonell og effektiv i forhold til stadig endring og økning i arbeidsoppgaver. Kommunene opplever stadig nye og endrede oppgaver, og har behov for økt og oppdatert kompetanse på flere fagområder.

Mulighetene for digitale/elektroniske løsninger har de siste årene øk. Dette fører til mer effektiv ressursbruk, og må ha fokus i hele organisasjonen og ut mot innbyggerne. Det er

innført flere elektroniske løsninger de siste årene, og man vil se på nye løsninger som også kan forenkle saksbehandling og arbeidsprosesser.

Lærlinger

Det vil jobbes videre med å få flere lærlinger til Lyngen kommune innen følgende fag:

- Feierfag
- Kontorfag
- IKT
- Helsefag
- Institusjonskokk
- Barne- og ungdomsarbeider

IKT

Avdelingen jobber kontinuerlig med å sørge for oppdaterte og sikre systemer, samt brukerstøtte til kommunens ansatte. Utvikling og iverksetting av nye løsninger som kan forenkle arbeidshverdagen har fokus. Digitalisering er et satsingsområde slik at brev, saksdokumenter og fakturaer i stadig større grad sendes ut og mottas elektronisk. Det er behov for flere IKT-verktøy for å effektivisere drifta:

- Elektronisk personalmeldinger og timelister,
- Intern opplæring/kurscenter – lokaler og utstyr,

Dette er ikke prioritert i årets budsjett, men man vil se på muligheten for slike system i årene som kommer.

Lyngen kommune har tatt i bruk digital postutsendelse gjennom SvarUt, og man vil jobbe aktivt for å få flere av kommunens innbyggere til å ta i bruk digitale postkasser.

Det jobbes videre med velferds-/trygghetsteknologi. Velferdsteknologi kan defineres som «teknologisk assistanse» som skal understøtte og forsterke brukernes trygghet, sikkerhet, mobilitet, samt muliggjøre fysisk og kulturell aktivitet. Det er forventet at man i løpet av 2018 vil gå til anskaffelse av de første elementene i prosjektet.

I dag har vi omkring 400 PC-er til ansatte og elever. Det er årlig behov for å erstatte ca. 80 PC-er. Det blir flere og flere mobile enheter koblet til nettet (nettbrett og mobiltelefoner) som i neste omgang stiller økt krav til sikkerhetssystemene.

2.4 Ramme 3 - Oppvekst og kultur

Budsjettområdet omfatter grunnskolen og barnehager, samt kulturtilbud i Lyngen kommune.

Budsjettramme 2018

	Budsjett 2017	Konsekvens-justert budsjett 2018	Budsjettforslag 2018
Ramme: 3 Oppvekst og kultur			
2100 GRUNNSKOLEPROSJEKTER	68	72	72
2101 GRUNNSKOLEN - FELLES	6 208	6 586	6 586
2111 LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER	4 113	4 538	4 538
2115 LENANGEN SKOLE	7 590	7 801	7 427
2116 EIDEBAKKEN SKOLE	22 645	21 986	21 690
2117 VOKSENOPLÆRINGA	-	5 036	5 036
2201 BARNEHAGER - FELLES	234	234	184
2211 KAVRINGEN BARNEHAGE	5 219	5 568	5 568
2212 KNØTTELIA BARNEHAGE	5 841	6 274	6 274
2215 LENANGEN BARNEHAGE	2 249	1 967	1 967
2310 KULTURSKOLEN	1 359	1 395	1 395
2410 KULTURTLBUD	2 497	2 443	2 243
2411 BIBLIOTEK	1 134	1 183	1 183
2900 BUDSJETTRAMME OPPVEKST OG KULTUR	-	60	262
Sum ramme: 3 Oppvekst og kultur	59 157	65 143	64 425

Tiltak 2018:

<i>Rammekutt 2017-2020</i>	202
2115 Økte inntekter	-230
2115 50 % lærerstilling kuttes 2018	-94
2115 50 % lærerstilling kuttes 2019	
2115 100 % lærerstilling kuttes 2020	
2115 Kutt 1 avdelingsleder 2018	-50
2116 100 % lærerstilling kuttes 2018	-196
2116 Kutt avdelingsleder/ledelse	-100
2116 50 % lærerstilling kuttes 2019	
2116 50 % lærerstilling kuttes 2020	
2211 1 avdeling vakant	
2211 Reduserte inntekter	
2201 Kutt fellesområdet	-50
Frivilligsentralen - kommunal bevilgning	-200

Barnehagene

Lyngen kommune har per i dag 4 kommunale barnehager med totalt 144 åpne, godkjente plasser. Per i dag har Lenangen barnehage 18,9 plasser i bruk, Lyngsdalen oppvekstsen-ter 12 plasser, Kavringen barnehage 46,1 plasser og Knøttelia barnehage 54 plasser. Dermed har vi i dag åpent 131 plasser (mot 121 på samme tid i 2016). Kommunen har full barnehagedekning, det vil si at samtlige barn som har lovfesta rett til barnehageplass har fått plass i en barnehage, selv om ikke alle har fått plass på sitt 1.valg. Lyngen kommune har løpende opptak av barn,

og det forventes at den ledige kapasiteten i barnehagene vil være betraktelig lavere fra mot sommeren.

Kommunen har ledige barnehageplasser i Lyngsdalen og Kavringen. I løpet av året forventes det at Kavringen vil fylle opp sin siste avdeling. Foreldrebetaling i barnehagen følger makspris fra statsbudsjettet, kr 2910 kommende år.

Barnehagene i Lyngen har følgende satsingsområde inneværende barnehageår:

2017-18
Fagområde: Antall, rom og form
Hovedmål: Barna skal tilegne seg gode og anvendelige matematiske ferdigheter

Fast, gjennomgående kvalitetsarbeid i barnehagene bygger på Rammeplanen og stortingsmeldinger. Det ble innført ny rammeplan for barnehagene gjeldende fra 01.08.17 og arbeidet med implementering av denne vil fortsatt stå sentralt i 2018.

Lyngen kommune deltar også i satsingen inkluderende barnehage – og skolemiljø med oppstart januar 2018. En satsing på rammeområdet helse og livsmestring er derfor naturlig når området antall, rom og form avsluttes til våren.

Hovedutfordringer:

Barnehagenes driftsbudsjett gir ikke rom for innkjøp utover det som er helt nødvendig for å drive, slik at innkjøp av utstyr har vært nedprioritert i årevis. Dette gjelder både læremidler og utstyr/inventar, herunder kanskje spesielt innenfor IT, både maskiner til ansatte og barn, pedagogisk programvare og nettverk.

I barnehagene ser vi en økning i antall barn med rettigheter til spesialpedagogisk hjelp etter Barneheloven § 19. Dette vises i konsekvensjustert budsjett for barnehagene, der økning i budsjettet i hovedsak skyldes enkeltvedtak fattet gjennom året.

Grunnbemanninga i barnehagene bør økes for å dempe den spesialpedagogiske utviklinga. I tillegg må barnehagene sikres nok pedagoger til å oppfylle pedagognormen. En ny pedagognorm vil tre i kraft fra 01.08.18, og vi har da behov for å tilsette ytterligere 2 pedagoger i barnehagene i Lyngen. Situasjonen er i dag slik at vi av allerede av ulike grunner har vansker med å rekruttere nok barnehagelærere, spesielt i vikariatstillinger/engasjement. Ved forrige års rapportering var 36,4 % av de ansatte i barnehagene i Lyngen barnehagelærere (eller hadde tilsvarende godkjent utdanning), og antall barn per ansatt var i snitt 5 i Lyngen kommune totalt.

Bygningsmessig har barnehagene fortsatt noen utfordringer.

- Lenangen barnehage avdeling Sør-Lenangen omplasseres i forbindelse med prosjekt renovering Lenangen skole. Dagens barnehagebygg i Sør-Lenangen bør da selges, og paviljongen bygges om til en tidsriktig, god barnehage.
- Knøttelia barnehage har en del utfordringer knyttet til gulvbelegg og mye støv og sand i uteområdet. Dette bør utbedres i perioden

Grunnskolene

Lyngen kommune har 3 offentlige grunnskoler

Skolene i Lyngen har godt kvalifiserte lærere, men for å møte framtidens kompetansekrav har vi behov for å rekruttere rett og videreutdanne lærere helt fram til kompetanse -forskriftene trer i kraft i 2025.

Tabellen under viser elevtallet ved skolene i Lyngen de neste 2 årene: Inneværende år er det totalt 283 elever i skolene i Lyngen.

ELEVTTALL SKOLEÅRET 2018/2019 Lyngen
kommune

f.2012

SKOLE/KLASSE:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	SUM
Eidebakken skole	20	17	15	13	18	27	20	24	17	29	200
Lenangen skole	8	2	7	5	6	7	7	3	7	10	62
Lyngsdalen skole	2	2	3	3	7	3	3				23
Sum elever Lyngen	30	21	25	21	31	37	30	27	24	39	285

ELEVTTALL SKOLEÅRET 2019/2020 Lyngen
kommune

f.2012

SKOLE/KLASSE:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	SUM
Eidebakken skole	13	20	17	15	13	18	27	23	24	17	187
Lenangen skole	1	8	2	7	5	6	7	7	3	7	53
Lyngsdalen skole	2	2	3	3	3	7	3				23
Sum elever Lyngen	16	30	21	25	21	31	37	30	27	24	263

Skolene i Lyngen har følgende mål:

- Skolemiljøet ved skolene i Lyngen skal preges av trygge rammer og gode relasjoner der barn, unge og voksne skal oppleve å være inkludert i et fellesskap de selv har mulighet til å påvirke og bygge.
- Grunnskolen i Lyngen skal i samarbeid med hjemmet gi elevene et best mulig faglig og sosialt grunnlag til å begynne på og fullføre videregående opplæring
- Grunnskolen i Lyngen skal arbeide med utvikling av tilpasset opplæring i skolene for å minke/begrense bruken av spesialundervisning.
- Grunnskolen i Lyngen skal arbeide med å få flere elever opp på et høyere mestringsnivå i nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk, med særlig fokus på å heve elever fra mestringsnivå 1 (laveste nivå)
- Grunnskolen i Lyngen skal skåre bedre (lavere) enn nasjonalt nivå på faktoren mobbing. Skolene i Lyngen skal håndheve nulltoleranse for mobbing.
- Grunnskolepoengene i Lyngen skal ligge på minst nasjonalt nivå.
- Grunnskolen i Lyngen skal arbeide for at elever med høyt mestringsnivå skal få tilpassa undervisning med større utfordring, slik at de kan utvikle seg til ett høyere nivå.

Målsettinger og utfordringer for perioden

Lyngen kommune har en desentralisert skolestruktur, med to små og en stor skole. Dette medfører at gjennomsnittsklassen i Lyngen er forholdsvis liten. Små skoler med få elever har lav bemanning, og nok og riktig kompetanse kan være en utfordring. Elevtallsutviklingen i Lyngen har de siste årene vært negativ, med en nedgang på ca. 50 elever på 5 år. Likevel, ut fra antall skoler og klasser i Lyngen, utgjør denne endringen bare en nedgang på 2-3 elever per klasse, noe

som i liten grad påvirker antall klasser i Lyngen. Dermed medfører nedgangen i elevtall svært liten kostnadsreduksjon i ordinær undervisning da basiskostnadene pr klasse er noenlunde lik uavhengig av elevtallet i klassen. I økonomiplanperioden er det lagt inn en nedbemanning i skolene for å tilpasse driften til endrede rammeoverføringer

Spesialundervisning:

Andel elever med rettigheter etter Opplæringslova kapittel 5 er fortsatt høy Lyngen

	2014	2015	
Lyngen	12,1 %	12,2 %	11,9 %
K. gruppe	10,4 %	10,4 %	10,3 %
Landsnitt	8,0 %	7,9 %	7,8 %

Tabellen fra Telemarkforskning viser en liten nedgang fra 2015 til 2016, men andelen er fortsatt høy sammenlignet med andre; 11,9 %.

Vedlagte tabell viser ressursbruken i Lyngen for skoleåret 2016/2017 sammenlignet med andre:

Indikator og nøkkeltall	Lyngen kommune skoleeier	Kommunegruppe 06	Troms fylke	Nasjonalt
Driftsutgifter per elev	168 765	170 872	123 637	112 208
Lønnsutgifter per elev	121 846	134 353	96 190	88 779
Prosentandel lønnsutgifter av totale utgifter	74,7	82,5	81,1	81,9
Driftsutgifter til inventar og utstyr per elev	668	1 604	1 158	1 072
Driftsutgifter til undervisningsmaterieell per elev	1 886	2 352	1 748	1 477

Utgiftene til skyss og lokaler har økt de siste årene, og forventes fortsatt å øke grunnet bygging av ny skole i Lenangen.

Indikator og nøkkeltall	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
Årsverk for undervisningspersonale	44,5	41,3	42,6	36,9	39,7
Antall elever per årsverk til undervisning	8,6	9,4	8,8	8,9	8,2
Antall assistentårsverk i undervisningen	8	9	7	6	7
Antall elever per assistentårsverk i undervisningen	41,2	41,0	48,8	52,3	42,8
Antall assistentårsverk per hundre lærerårsverk	18,9	20,6	16,0	15,3	17,8
Lærertetthet 1.-7. trinn	10,1	10,8	10,0	10,4	9,3
Lærertetthet 8.-10. trinn	9,1	11,0	10,2	10,9	10,7
Lærertetthet i ordinær undervisning	12,1	13,1	12,5	13,6	11,7
Andel undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	93,4	99,7	98,8	93,7	91,8
Lærertimer som gis til undervisning	28 313	26 190	26 508	23 615	26 262
Undervisningstimer totalt per elev	82	75	80	80	87

Lyngen kommune skoleeier, Grunnskole, Undervisningspersonell, Offentlig, Alle trinn, Begge kjønn

Skolebygg:

Eidebakken skole har fortsatt behov for noe oppgradering for å bli godkjent etter forskrift om miljøretta helsevern. Disse oppgraderingene er prioritert tatt med i årets budsjett.

Lyngsdalen Oppvekstsenter er godkjent, men har behov for en del bygningsmessige oppgraderinger. Så langt denne høsten har det vært problemer med fyrkjelen, og reparasjon av varmesystem er derfor tatt med i årets budsjett.

Nye Lenangen skole er under bygging, og per i dag godkjent for drift i brakkerigg og paviljongen.

Uteområder barnehager og skole

Trygge og inkluderende miljø for barn og unge er en god forebyggende faktor. Det er lagt inn et beløp til oppgradering av uteområder ved barnehagene og skolene i økonomiplanperioden nettopp for å stimulere til positiv aktivitet. I tillegg er prosjekt trivselsagenter igangsatt ved skolen i Lenangen og på Eidebakken.

SFO

Utvidet åpningstid i SFO trådte i kraft fra juni 2016, og har vært i gang i 1,5 år. Antall brukere varierer med sesongen. Ordningen er under evaluering.

Flyktninger:

Det er gjort vedtak om å motta 10 flyktninger i 2017. Pr dags dato er det bosatt 1 flyktning inneværende år. Kommunen har fått totalt 13 forespørsler fra Imdi om bosetting i 2017, men på grunn av mangel på boliger har det ikke vært mulig å oppfylle målsetningen for 2017. Det har kommet 7 familiegjennforente personer, hvorav 4 barn. Totalt har kommunen bosatt 17 personer over de 2 siste år, inkludert familiegjennforening. Kommunen vil ikke få bosetting av flyktninger i 2018, på grunn av at det kommer færre asylsøkere til landet.

Tidlig innsats:

Regjeringas største satsing innenfor utdanningsfeltet er tidlig innsats. Bakgrunnen er at mellom 15 og 20 % av elevene i videregående utdanning har så svake ferdigheter at de siter i videre utdanning og arbeidsliv. Satsingen på tidlig innsats er først og fremst en styrking av lærere på 1.-4.trinn, men kommunene skal også bruke de frie midlene i barnehagene. I Lyngen vil styrkingen vises gjennom flere lærere på småtrinnet på skolene og ekstra psykologtjenester i skole og barnehage.

En vet at den største forebyggende faktoren er et trygt og godt lokalsamfunn. Tiltak innenfor dette området forventes på sikt å ha store helsemessige betydninger. En dreining av tiltak fra behandling til forebygging innenfor helsetjenester for barn og unge, samt miljøarbeid er nødvendig.

Forebygging og psykisk helse:

Regjeringen har kommet med en ny strategi for psykisk helse: Mestre hele livet (2017-2022) som nylig ble lagt fra. Dette er en strategi for psykisk helse i hele befolkningen, med et særlig fokus på barn og unge. Strategien omhandler tiltak for forebygging og behandling, kunnskaps- og forskningsbehov og hvordan samfunnet skal legge bedre til rette for inkludering og deltakelse.

Trygge og inkluderende miljø for barn og unge er beskyttende faktorer for å mestre livet. Av tiltak på forebyggingsområdet er det spesielle tiltak i Lyngen som viser seg å ha god effekt:

Prosjekt skolemåltid og fysisk aktivitet har vært i gang siden høsten 2013. Prosjektet passer godt med samfunnsdelens satsingsområder og tilrås videreført i 2018. Forskning viser at et

skolemåltid slik Lyngen organiserer det gir økt konsentrasjon, økt trivsel, bedre integrering og minker sosiale forskjeller. (Mat og måltider i skolen. Helsedirektoratet IS 2135)

Gjennom prosjektene *Aktiv og Forebygging og oppfølging av drop out* er det forebyggende ungdomsarbeidet styrket. En vil på sikt satse på at mer av dette blir en del av kommunens ordinære drift. Så langt viser prosjektene god resultat som har fått nasjonal oppmerksomhet.

Kulturavdelinga har samarbeid med frivillige og lag og foreninger om flere arrangement i løpet av året, og støtter også frivilligheten gjennom tilskudd og kulturmidler. Et styrket samarbeid med fritidserklæringen er på trappene for 2018.

Barne- og ungdomsarbeid er viktig forebyggende arbeid i Lyngen kommune. På sikt er det ønskelig med en utvidelse av åpningstidene og tilbudene i ungdomskubbene. Ungdommens kulturmønstring anses også som en viktig arena som bør styrkes i framtiden.

Kultur:

Kommunens rolle som spillemiddelsøker er viktig å ha fokus på, spesielt når vi nå er i gang med store prosjekter ved begge skolene, samt en rekke andre små og store anlegg. I økonomiplanperioden er det foreslått å kutte deler av kulturkonsulentstillinga og bruke overskytende til åpning av turistinformasjonen i høysesong og helger. Dette planlegges gjort i samarbeid med biblioteket, slik at begge plasser vil få økt tilgjengelighet og bruk.

Nord Troms Museum:

Driftstilskudd til Nord Troms museum er en av kommunens kulturoppgaver. Her overføres hvert år driftstilskudd, samt husleie på Halti og sommerarbeidsplasser. Avtalen med Nord Troms museum kan sies opp, men har 2 års oppsigelsestid. Inneværende år har kommunen vært i flere møter med Nord Troms museum for å klargjøre enkelte punkter i avtalen. I driftstilskudd/husleie Halti betaler vi kr. 121 582,38 per halvår. I tillegg kommer våre ytelser til sommerarbeidsplasser, samt utgifter over eget budsjett på kr. 31 000 i strøm og forsikring. Totale utgifter kr: 304 164,76.

Kulturskolen

Kulturskolen ser et behov for å øke bemanningen. Kulturskolen har med sine 2,1 årsverk brukt opp sine ressurser på tradisjonell kulturskoleundervisning. En lokalisering av ungdomsklubben til Eidebakken gamle barneskole åpner for nye muligheter. Eksempelvis åpning av et øvingsrom for de som besøker klubben som kan benyttes på kveldstid.

En økning av bemanningen i kulturskolen vil åpne for at kulturskolelærer kan være tilstede. Man vil dekke det man etterspør under punktet «Ungdomsarbeid, rusforebyggende tiltak: et bedre og utvidet tilbud innenfor ungdomskubbene.» Barnehagene har liten satsning innenfor kunst og kulturfagene. En økning av bemanningen i kulturskolen vil åpne for at kulturskolen kan bli et ressurscenter innenfor disse fagene for barnehagene

I driftsbudsjettet er det avsatt 30 000 til en videreføring av prosjekt med samarbeid med Balsfjord og Storfjord om innføring av ny rammeplan samt utvikling av samarbeids prosjekter.

Bibliotek

Folkebiblioteket i Lyngen kommune har potensial som lokal utviklingsaktør og partner, og kan være et middel for å nå kommunens mål i samarbeid med andre tjenester innen for eksempel skole-, helse- og kulturfeltet. Lyngen folkebiblioteks handlingsplan og mål:

- Opprettholde og utvikle tjenesten, fortsatt ha et bibliotek med sentral beliggenhet og gode åpningstider, et lavterskeltilbud for folk flest. Være mer og lettere tilgjengelig ved å være på sosiale medier.
- Fortsette det gode arbeidet med utlån av bøker til barn hvor vi ligger godt over landsgjennomsnittet.
- Fortsatt være en del av Troms fylkesbibliotek sin satsing på å utvikle bibliotekene i fylket som aktive formidlere og uavhengige møtearenaer for samtale og debatt.
- Tettere samarbeid med skolene – både Eidebakken og Lenangen har ikke skolebibliotek.
- Gi lokalbefolkningen et godt og variert opplevelse- og kunnskapstilbud i bibliotekene i form av ulike arrangement for alle aldre.
- Oppgradere bokstammen til også å gjelde fremmedspråklige bøker og ordbøker på blant annet arabisk for også å ha et tilbud til flyktninger og fremmedspråklige som bosetter seg i Lyngen.
- Systematisk arbeid med nettverksbygging, organisering og utvikling av kompetanse på flere områder, der i blant formidling, prosjektstyring og ledelse. Per i dag så har vi et godt samarbeid mellom bibliotekene i Nord-Troms, Fylkesbiblioteket og lokale bedrifter.

Være en del av stedsutviklingen hvor biblioteket fungerer som samlingssted for debatt og en ukommersiell møteplass.

2.5 Ramme 4 - Helse, sosial og omsorg

Budsjettområdet omfatter sosialtjenesten, barnevernstjenesten, praktisk bistand, tiltak for funksjonshemmede, kommunens hjemmetjeneste, helse- og omsorgssenter og bo- og aktivitetssenter.

Budsjetttramme 2018

	Budsjett 2017	Konsekvens-justert budsjett 2018	Budsjett-forslag 2018
Ramme: 4 Helse, sosial og omsorg			
3100 HELSE, SOSIAL OG OMSORGSPROSJEKTER	150	125	441
3105 HELSE OG OMSORG ADM.	3 991	4 119	4 199
3106 HELSE OG OMSORG FELLESUTGIFTER TIL FORDELING	1 974	1 993	1 993
3310 SOSIALTJENESTEN	4 175	4 004	3 954
3311 BARNEVERNSTJENESTEN	3 005	3 021	3 881
3411 PRAKTISK BISTAND	2 547	2 551	3 126
3412 TILTAK ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE	1 839	1 842	1 576
3414 HJEMMETJENESTEN YTRE LYNGEN	9 299	9 683	9 683
3450 LYNGSTUNET HELSE- OG OMSORGSSENTER	13 818	14 319	15 178
3451 LANGTIDSAVDELING LYNGSTUNET	13 991	14 995	14 995
3452 KORTTIDSAVD./KAD LYNGSTUNET	8 468	8 000	8 000
3453 HJEMMETJENESTEN INDRE LYNGEN	8 422	8 468	8 468
3454 RUS OG PSYKISK HELSE	6 602	7 557	6 317
3510 SOLHOV BO- OG AKTIVITETSSENTER	6 261	7 258	7 258
3900 BUDSJETTRAMME HELSE, SOSIAL OG OMSORG	- 483	82	- 892
Sum ramme: 4 Helse, sosial og omsorg	84 059	88 017	88 177

Tiltak 2018:

<i>Rammekutt 2017-2020</i>	889
3100 INTERKOMMUNAL LEGEVAKTSSENTRAL/NØDNETT	316
3105 ØKNING UTEKONTAKT 15 %	80
3310 KVALIFISERINGSSTØNAD - REDUKSJON BARNEVERNSTJENESTEN - KJØP AV EKSTRA	-50
3311 TJENESTER	800
3311 MOBILT BARNEVERN	60
3411 PÅRØRENDESTØTTE	200
3411 AVLASTNING FUNKSJONSHEMMEDE BARN	375
3412 VTA-PLASSER - NY AVTALE	-225
3412 STØTTEKONTAKT - RED. BUDSJETT	-41
3450 4. MÅLTID LUNSJ	200
3450 4. MÅLTID LUNSJ	-90
3450 NORD-NORGESPERMISJON LEGETJENESTEN	500
3450 BAKVAKT TURNUSLEGE (ny akuttmedisinsk forskrift)	500
3450 KOMMUNAL LEGEVAKT - ØKTE REFUSJONER	-100
3450 RENHOLD LYNGSTUNET	-51
3451 LANGTIDSAVD. VEDERLAGSBETALING	-100
3454 OMSORGSTJENESTEN - NY ORGANISERING	-500

3454	OMSORGSTJENESTEN - NY ORGANISERING	-500
3454	ÅRSVERK - REDUKSJON	-240
3450	OMORGANISERING - REDUKSJON AV TJENESTER	-1 500
	Helsestasjon- og skolehelsetjenesten	-363

Målsetting for perioden:

- At alle blir gitt muligheter for å mestre hverdagen ut i fra de forutsetninger det enkelte individ har.
- At mennesker med funksjonshemming og de med redusert helse pga. alderdom skal kunne bo hjemme hele livsløpet.
- Å innpasse drift til de økonomiske ressurser.

Foreslåtte statlige omlegginger innfor helse-, sosial og omsorg

NAV

Stortingsmelding 33 konkluderer med at NAV ikke har klart å oppnå hovedmålet med reformen – *å få flere i arbeid*. Virkemidler og organisering har ikke vært rigget for å møte en samfunnsutvikling med nye utfordringer for NAV. Stortinget har vedtatt at det skal bli færre og større NAV kontor med mulighet for spesialisering og profesjonalisering. Partnerskapet mellom stat og kommune skal bestå, og en må bli enige om nye kontorløsninger, blir det sagt.

Det er blitt lagt fram en skisse for utredning av ny kontorstruktur i Troms. I forslaget skal Lyngen sitt kontor blir slått sammen med Nav Balsfjord eller Nav Tromsø. I følge planen skal en ny kontorstruktur være gjennomført 01.01.2019. Pr i dag er det 3 kommunale årsverk ved NAV.

Formidling av hjelpemidler

I dag er det staten, via hjelpemiddelsentralen som låner hjelpemidler til personer med behov for hjelpemidler. Våren 2017 ble det sendt ut høring til alle kommuner, hvor forslaget var at kommunene skulle overta ansvar for å ha/låne ut hjelpemidler. Lyngen kommune ga svar på høringen, og svaret var at dagens ordning fungerer utmerket og at vi vil beholde den. Nå går det innstilling til Stortinget, om at ordningen skal bli overført til kommunene. Innbyggere i Lyngen kommune låner hjelpemidler for 2 -3 millioner i året, skal ordningen bli kommunal, vil det bli en betydelig merutgift.

VTA plasser (varig tilrettelagt arbeid)

Regjeringen har fått støtte i Stortinget til å utrede om ansvar for arbeidsmarkedstiltaket varig tilrettelagt arbeid bør overføres fra staten til kommunene. I dag er finansieringen hovedsakelig statlig, men hjemkommunen til brukeren forutsettes å dekke 25 prosent av tilskuddet til tiltaksarrangøren.

I begrunnelsene for å overføre ansvar fra stat til kommune blir det henvist til kommunereformen.

Nye planlagte tiltak

- Utvidet interkommunalt legevaktsentral/nødnett
- Datasystem – mobilt barnevern
- Opprette avlastningstilbud for funksjonshemmede barn
- 4. måltid ved sykehjem
- I henhold til akuttmedisinsk forskrift- bakvakt for turnuslege

- Budsjettere for Nord-Norges permisjon.
- Natt-tjeneste i åpen omsorg
- Økning av budsjett for pårørendestøtte/omsorgslønn
- Få etablert et arbeids- og aktivitetstilbud tilrettelagt for mennesker med funksjonshemming.

Utvidet interkommunalt legevaktsentral/nødnett

Pr i dag har Lyngen kommune avtale med Tromsø kommune om formidling av legevakt. Tjenesten er nå utvidet til også å omfatte nødnett, noe som fører til økte utgifter.

Mobilt barnevern

Barneverntjenesten ønsker å ta i bruk digitale løsninger som de kan bruke utenfor kontoret f.eks. ved hjemmebesøk. Det må kjøpes datasystem for å gjøre det mulig.

Opprettelse av avlastningstilbud for funksjonshemmede barn

I henhold til Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester skal kommunen gi til avlastning til foresatte som har krevende omsorgsoppgaver.. Tidligere har en gjort avtaler med private, som har gitt avlastning i sine hjem. Det er nå vanskelig å få slike avtaler, og det blir foreslått å opprette et avlastningstiltak for barn i kommunal regi.

4.måltid ved sykehjem

Det er mye fokus på ernæring for beboere ved sykehjem. Fra 2018 vil en innføre det 4.måltid ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter. Det 4.måltid er lunsj kl 12, middag blir flyttet til kl 15.30. Et ekstra måltid vil koste ca kr 20 pr stk pr dag, totalt kr 200 000 i året. For de som betaler vederlag vil det inngå i det. For de som bor i omsorgsboliger vil det bli en økning på kr 200 i mnd i betaling for kost. Det blir dermed en nettoutgift på kr 110 000 i året.

Akutt medisinsk forskrift

Akutt medisinsk forskrift. En ny forskrift som stiller krav om at leger som går legevakt skal være godkjente allmennleger eller spesialister i allmenntmedisin. Våre faste leger oppfyller kravet, men turnuslegen må ha en godkjent lege i bakvakt som er klar for å rykke ut ved behov. Legen som er i bakvakt skal ha betaling for hele vakta, dvs at det er to som skal ha betaling. Det vil gi en økt kostnad på kr 500 000 i året.

Nord-Norges permisjon

Nord-Norges permisjon. Det er en gammel avtale fra slutten av 1990 – tallet som var et stabiliseringstiltak for å beholde leger i Nord-Norge. 3 av våre fastleger har avtaler, og den går ut på at hvert 3.år skal legen ha 4 måneder permisjon med lønn. Arbeidsgiver skal betale for vikar. Avtalen innebærer at hver lege kan ha 1 måned og 10 dager permisjon hvert år, for 3 leger utgjør det 4 måneder pr år. Det utgjør ca kr 500 000 i lønns- og pensjonsutgifter pr år. Utgifter til vikar kommer i tillegg. Det er ikke blitt budsjettert ekstra i tidligere år, noe som har ført til overskridelser av budsjett.

Natt-tjeneste i åpen omsorg

Fra 01.01.18 blir det satt i gang et prosjekt med natt-tjeneste i åpen omsorg. Prosjektet har en varighet på 1 år, og en skal i perioden kartlegge behov for tjenesten. For å få utnyttet effekten av velferdsteknologi, må en ha personer som kan reise hjem til brukeren når det går alarmer. Å ha en slik tjeneste er helt avgjørende for å få effekt av teknologien. Prosjektet blir finansiert gjennom omlegging. I vår strategi plan har vi satt opp at vi ønsker at mennesker skal kunne bo hjemme hele livet, en natt-tjeneste skal være med på å gjøre det mulig.

Pårørende støtte (tidligere omsorgslønn)

I 2017 har det vært et merforbruk av tjenesten omsorgslønn. Fra 01.10.17 er det foretatt en endring i helse -og omsorgsloven, som styrker retten til økonomisk støtte for pårørende som har omfattende omsorgsoppgaver i hjemmet. Det blir derfor foreslått en økning med kr 200 000 i året.

Arbeids- og aktivitetstilbud

Lyngen kommune mangler et tilrettelagt tilbud hvor det ikke blir stilt krav om produksjonsevne 1:5. Det største hindrer for å få et tilbud er lokaler, da det ved omorganisering er årsverk for å få etablert tilbudet. Det gamle sykehjemmet er solgt til Lyngsalpan Vekst. Skal lokaler blir leid av bedriften, vil det bli kostnader. Det må bli jobbet med å finne lokaler for tilbudet.

Omorganiseringer/endring av drift innfor helse/sosial /omsorg

For å oppnå økonomisk balanse i årene som kommer, må drifta bli lagt om, og vi må redusere omfanget av våre tjenester. I kommunal-rapport, ble det i sommer lagt fram et kommunebarometer. I en kort analyse står det: *«Lyngen ligger så langt an til en 62.plass i kommunebarometeret 2017. Dette er før vi tar hensyn til økonomiske rammebetingelser»*. Videre står det *«Lyngen ligger helt i toppsjiktet innen helse og sosialtjenesten. Kommunen er også inne på Topp 100-lista hva gjelder kultur, miljø og ressurser og pleie- og omsorg»*.

I budsjettforslaget er det satt opp en omorganisering/reduksjon av tjenester på 1.5 mill med virkning fra sommer 2018. Forslaget innebærer en sammenslåing av tjenestene rus/psykisk helse og tjenester for mennesker med psykisk utviklingshemming. Personell som er på avdelingen på Lyngstunet i dag, flytter inn i en avdeling på Solhov. En sammenslåing av tjenestene vil styrke tilbudet til brukergruppene gjennom kunnskap som de forskjellige fagpersoner har. Det vil også styrke tilbudet til for de psykisk utviklingshemmede som bor i private hjem og som ikke har en fullgod oppfølging i dag. Omleggingen kan føre til at det blir ledige rom på Lyngstunet, men det er et nødvendig tiltak for å få reduksjon av kostnader

I 2018/19 må det bli jobbet ytterligere med reduksjoner. Legetjenesten er på topp i Norge. Legevaktjenesten er kostbar, men det er utfordrende å få den organisert på en annen måte enn hva den er i dag. Å ha legevakt i Balsfjord eller i Tromsø vil gi en svekket beredskap ved stengte veier (Pollfjellet og Breivikeidet). Fylkesmannen ved fylkeslegen anbefaler kommuner i Nord-Troms om å lage en felles legevakt. Ifølge fylkeslegen bør en legevakt ha ca 10 leger som går legevakt, og da med hjelpepersonell til stede. For Lyngen kommune er det ikke mulig å ha felles legevakt med de andre Nord-Troms kommuner pga geografi og ferge. Uansett må det bli jobbet med alternativer til dagens legevakt for å få ned kostnader.

Det er to omsorgssenter i kommunen. På begge steder er det f.eks kjøkken med til sammen 5,2 årsverk som skal produsere mat til ca 80 personer, pluss middager til 20 -25 hjemmeboende. Det er et spørsmål om Lyngen kommune har økonomi til å drifte to omsorgssenter i framtida, og om tilbudet med omsorgsboliger ved Lenangen omsorgssenter må opphøre, men at hjemmetjenesten fortsatt blir i Lenangen.

Betaling for VTA plasser

Hjemkommunen til brukeren av VTA plass skal betale 25 % tilskudd, resten av finansieringen er statlig. I dag betaler Lyngen kommune 42,8 % i tilskudd for hver plass.

Lyngen kommune vil be om reforhandling av avtalen med Lyngsalpan Vekst for å komme ned på 25 %. 42,8 % utgjør 1.13 mill. Det er budsjettert med en reduksjon på kr 225.000 fra 2.halvår 2018, og en årlig reduksjon på kr 450 000 i årene etter.

Sosialtjenesten

Det knytter seg usikkerhet til tjenesten, da arbeids- og sosialdepartementet har meldt en strukturendring av Nav-kontorene. Lyngen kommune har arbeidsgiver ansvar for 3 årsverk ved kontoret, og blir det gjennomført endring, vil det få store konsekvenser for de ansatte. Å ha arbeidsted i Tromsø vil bli vanskelig, så det må bli planlagt interne omplasseringer.

Kvalifiseringsprogrammet er på kr 350 000, og er redusert med kr 50 000 pga. av mindre behov. Programmet skal hjelpe mennesker som er uten arbeid til å gjøre seg kvalifisert til et arbeid. Det er lav arbeidsledighet i Lyngen kommune.

Krisesenter

Lyngen kommune har et interkommunalt samarbeid om tilbud i krisesenter, hvor Tromsø kommune er vertskommune. Krisesenteret vil i 2019 få nye lokaler. De vil utvide antall plasser og årsverk. Det vil sannsynligvis bli nye forhandlinger om økte utgifter i løpet av 2018.

Barnevern

Det er en utfordring å fange opp barn og unge som er i risikograppa. I løpet av de to siste årene er det etablert et tverretattlig samarbeid mellom skole, helsestasjon, barnevern, psykisk helse, kommuneoverlege, kommunepsykolog og NAV. Arbeidet i grappa viser at det er behov for at alle instanser jobber sammen, og neste skritt er å opprette en forbyggende enhet for barn og unge. Dette er også i tråd med de statlige føringer, i statsbudsjettet for 2018 er tilbud til barn- og unge prioritert.

Fra 2014 ble det er store endringer for det kommunale barnevern. Endringene gjelder både økonomi (blant annet økt egenandel for kommunene ved bruk av tiltak fra staten), samt dreining av ansvaret for ulike tiltak fra staten til kommunene. Det siste innebærer en ressursforskyvning fra BUF-etat (statens barnevern) til kommunene hva angår både kompetanse samt økonomi. Den kommunale egenandelen er på kr 68 000 pr mnd (80 % av utgiftene) ved bruk av de statlige institusjoner. Lyngen kommune vil kjøpe tjenester i 2018, og har budsjettert med kr 800 000 ekstra i 2018.

Helse- og omsorgstjenester

Hovedutfordringer:

- Følge opp forutsetninger i samhandlingsreformen.
- Gi gode tjenester ved reduksjon av ressurser.
- Ha tilgang på kvalifisert personell.
- Implementering av velferdsteknologi.

Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen har nå vært praktisert i 5 år for somatikk og i 1 år for psykisk helse og rus. Våre tjenester merker at sykehuset skriver ut pasientene fortere enn før reformen, og at det kreves ekstra ressurser for å følge opp de som blir utskrevet.

Rus- og psykisk helse

Hovedutfordringer:

Gi et botilbud til mennesker som bruker rus, og til dem som er motiverte for å slutte.
Gi et botilbud til unge psykisk syke som ikke mestrer å bo alene.
Gi et arbeidstilbud tilpasset brukerens ressurser.

Tiltak:

Tjenesten vil ta i bruk 2 nye boliger i nybygget på Solhov som er beregnet for brukere som bruker rus og som ønsker å slutte. Tjenestetilbudet vil få nye lokaler, og brukere får et samlingssted. I løpet av 2018 skal tjenesten bli samordnet med tjenesten for de psykisk utviklingshemmede.

Eldreomsorg: I statsbudsjettet blir det fremmet en ny reform *Leve hele livet*. Det skal bli fokusert på ernæring, aktivitet, felleskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene.

Aktiviteter: Gjennom prosjektmidler har det i 1 år vært en fritidsassistent i 0.5 årsverk som har samlet hjemmeboende eldre til sosiale aktiviteter. De som ikke har noen tjenester fra etaten har vært prioritert, da med tanke på å forebygge redusert helse. Behovet for å videreføre tiltaket er absolutt til stede, men økonomien tillater ikke det. Det er en dag i uka fysisk aktivitet (trim) inne på Lyngstunet, hvor også hjemmeboende kan delta. Oppmøtet utenfra er varierende, da transport ofte blir problem.

Demens sykdom: Å gi et tilbud til mennesker med demens sykdom vil bli en av de store utfordringer i årene som kommer. De fleste som blir rammet av sykdommen vil ha behov for en institusjonsplass, og pr i dag er det der vi har størst utfordring med å gi tilbud. Å ha et dagtilbud for hjemmeboende mennesker med demens sykdom vil bli en lovpålagt tjeneste fra 2020. I 2018 vil vi prøve å samle tilbudet vi har i Leangen og i Indre Lyngen for å få et bedre tilbud.

Hverdagsrehabilitering: Tilbudet ble etablert fast i 2017, og har så langt gitt en god helsegevinst for dem som har fått tjenesten. I vår rehabiliteringsplan, er det satt opp forebyggende hjemmebesøk som et tiltak. For å få det iverksatt, vi det være behov for 0.5 årsverk, og det er ikke rom for det i 2018.

Frivillig arbeid: Intensjonen med å få etablert en frivilligsentral, var at tilbudet skulle komme de eldre til gode, særlig med tanke på aktiviteter. Tilbudet har ikke fanget de eldre godt nok opp, og gitt ramme gir ikke muligheter for å fortsette med å gi et tilskudd på kr 200 000.

Innovasjon innfor tjenesten: Tjenesten er opptatt av å se på mye muligheter for at mennesker med nedsatt funksjonsnivå kan mestre livene sine ved hjelp av teknologi. Det er i økonomiplan lagt inn 1 mill. hvert år for å gjøre investeringer innfor velferdsteknologi. Lyngen kommune er med i et interkommunalt samarbeid med de andre Nord-Troms kommunene. Det er bevilget statlige midler til prosjektleder, prosjekt er tilknyttet e-helse direktoratet. Velferdsteknologi er nytt, og det er mange leverandører som ønsker å selge. Det er vanskelig å velge riktig utsyr, investeringen som blir gjort nå, skal kunne brukes i mange år framover.

2.6 Ramme 5 – Plan, teknikk og næring

Budsjettramme 2017

	Budsjett 2017	Konsekvens-justert budsjett 2018	Budsjett-forslag 2018
Ramme: 5 Plan, næring og teknikk			
4400 BYGG OG ANLEGG, PROSJEKTER	100	300	100
4405 PLAN	3 170	3 059	2 809
4407 NÆRING	642	1 452	1 212
4408 KOMMUNALE HAVNER OG KAIER	-	1 596	- 1 596
4410 BYGG OG ANLEGG	14 747	14 516	15 501
4412 FORVALTNING TEKNISKE TJENESTER	4 449	4 621	3 821
4710 VANN OG AVLØP	- 1 640	- 1 029	- 1 029
4810 FEIING OG BRANNBEREDSKAP	3 054	2 967	2 967
4900 BUDSJETTRAMME PLAN, NÆRING OG TEKNIKK	-	78	108
Sum ramme: 5 Plan, næring og teknikk	24 522	24 212	23 893

Tiltak 2018:

<i>Rammekutt 2017-2020</i>	186
4407 VISIT LYNGENFJORD - TILSKUDD	200
4410 Husleie Rådhuset	1 915
Reduksjon av husleie Rådhuset	-1 200
4410 Off. toalett og parkering	-500
4410 Miljøavgift - off. toalett og parkering	500
4410 RENHOLD TOALETT UTFARTSSTEDER	100
4410 LYNGBDALLEN OPPVEKSTSENTER LYS OG VARME	300
4410 INNGJERDING MOT UTMARK	50
4410 HELIKOPTERLANDINGSPLASS - BRØYTING	20
4410 Veivedlikehold - reduksjon kjøp av tjenester	-100
4410 Vartoveien - reduksjon vintervedlikehold	
4410 Kommunale boliger oppgradering med økt husleie	-100
4412 Boligtilskudd	
Nydyrkingstilskudd	-200
4412 Busslomme Tindevangen	-800
4407 Næringssjefen - prosjektledelse 50 %	-440
4405 Lønn og pensjon driftsleder/sectorleder	-700
Plan - kjøp av tjenester	600
4405 Landbruksvikarordningen avvikles innen 1.6.2018	-250
4410 Industriutleiebygg Øra - husleie	
Lyngeløftet - driftsbudsjett prosjektledelse	100

Hovedutfordringer:

I likhet med forutgående driftsår vil budsjettrammen for 2018 også være stram. Sektoren vil fortsatt rette særlig driftsmessig og økonomisk oppmerksomhet mot effektiv drift av kommunens bygnings- og anleggsmasse.

Mål

For 2018 har sektoren følgende hovedmål for forvaltning, drift og tjenesteproduksjon:

- Ferdigstille arealplan og endre eksisterende reguleringsplaner i samsvar med endret behov
- Være et godt og positivt mellomledd mellom regionale myndigheter og private aktører/virksomheter.
- Leverer gode tjenester mot interne og eksterne brukere

Tiltak:

- Tydelig kommunikasjon mellom ledere og ansatte
- Sette inn mellomlederfunksjon der dette er nødvendig
- Gjennomføre prosjektlederopplæring
- Anskaffe nødvendig dataverktøy og gi nødvendig opplæring til ansatte i bruk av dette
- Gjennomføre kurs og opplæring av ansatte slik at risiko for uønskede hendelser minimeres
- Fokus på drifts- og vedlikeholdsplaner for alle fagfelt innenfor enhetens ansvarsområde
- Utvikle HMS- og driftsprosedyrer for de vanligste oppgavene som utføres på enheten
- Gjøre den enkelte ansatte bevisst på egen rolle i organisasjonen

Foreslåtte driftstiltak

Husleie Lyngen Servicesenter AS:

Lyngen kommune og Lyngen servicesenter har inngått avtale om leie av rådhuset i Strandveien 24, årlig avtalt leie er satt til kr 1,915 mill. kroner, som ligger betydelig over gjengs leie i området. Reforhandling av eksisterende leieavtale vurderes som nødvendig, dette kan også forsvares siden utleier nå har fått kommunal garanti for sitt låneopptak og dermed reduserer sine rentekostnader. Kommunen drifter bygningen med vaktmester, bygningsvedlikehold og vedlikehold av tekniske anlegg. Ut fra dette ansees kr 500 000 å være markedsmessig riktig årsleie.

Anskaffelse av ny oppvarmingsløsning på Lyngsdalen oppvekstsenter. Eksisterende fyrkjele er montert da bygget ble oppført, til tross for godt vedlikehold er denne nå i en slik tilstand at det snarest bør installeres ny oppvarmingsløsning. Det foreslås å avsette kr 300 000 til anskaffelse av ny el-kjele.

Nye gjerder mot utmark på kommunal eiendom. Som grunneier har kommunen plikt å gjerde slik at beitedyr ikke tar seg inn på innmark eller boligområder. Lyngen har mange beitedyr i utmark på sommerhalvåret, slik inngjerding vil forbedre arbeidsforholdene til kommunens bønder. Det foreslås å avsette kr 50 000 til formålet i 2018 og tilsvarende beløp for 2019 og 2020 inntil behovet er dekket.

Det foreslås å avsette kr 100 000 til kjøp av tjenester for renhold av toaletter i utfartsområder. Erfaring viser at renhold bør utføres 2-3 ganger pr uke når utfarten er størst, dette kan reduseres noe i lavsesong. Det bør arbeides aktivt for å etablere brukerbetaling som dekker utgifter til drift av toaletter.

Kommunestyret har vedtatt plassering av helikopterlandingsplass ved Lyngenhallen på Eidebakken. Ferdigstilling av denne vil ikke være klar før tidligst vår/sommer 2018. Inntil videre vil det ryddes plass i Myra til dette formålet. Det foreslås avsatt kr 20 000 årlig til vintervedlikehold av slik landingsplass.

Lyngen kommune har i dag avtale om vintervedlikehold av Vartoveien opp til snuplass på oversiden av bro. Kommunen utfører sommervedlikehold i begrenset grad, i tillegg vil det være behov for oppgradering av bro. Veigrunnen er ikke matrikulert, men Troms Kraft har bruksrett fra berørte grunneiere. Det beregnes at vinterdrift av strekningen medfører årlige utgifter på kr 150 000. Dette kan tas som besparelse fra 2020.

Det foreslås å avsette kr 1,5 mill. på investering til anskaffelse av traktor med snøfreser, tilhenger og mindre beltegraver. Dette kan benyttes til lettere vedlikehold av kommunale veier, reparasjon av vann- og avløpsinstallasjoner og noe snørydding i egen regi. Slik anskaffelse vil gi mulighet for å redusere kjøp av tjenester og gi bedre utnyttelse av egne ansatte, beregnet besparelse for 2018 er kr 100 000.

Kommunens landbruksvikar utfører landbruksrelaterte arbeidsoppgaver i ca. 30% av sin årlige arbeidstid. Det må derfor vurderes om dette tilbudet fortsatt skal gis av kommunen. Nedleggelse av denne stillingen vil gi besparelse på kr 250 000 for 2018 (halvårsvirkning) og kr 470 000 de påfølgende år. Overflødig ansatt vil få tilbud om annen stilling i kommunen der denne er kvalifisert.

Kommunen har i dag 39 boenheter (ikke omsorgsboliger) som leies ut til ansatte og andre. Leieinntekter for disse er kr 2,3 mill. årlig. Det foreslås å øke husleien for kommunale boliger, deler av inntektsøkningen settes av til økt vedlikehold. Dette gir grunnlag for å øke gradvis over flere år som følge av økt vedlikehold og bedre standard. Det budsjetteres med netto inntektsøkning på kr 100 000 i 2018.

Kommunen tildeler i dag tilskudd til boliger som etableres i områder utenfor kommunalt opparbeidede felt. Slikt tilskudd er ment å dekke tiltakshavers utgiften med å anlegge private vann- og avløpsanlegg. For å møte de økonomiske utfordringene kommunen står overfor i fremtiden foreslås dette tilskuddet fjernet fra 2019. Årlig besparelse kr 1 mill. kroner.

For 2017 er det budsjettert med kr 200 000 til nydyrkingstilskudd. Slik tilskudd vil bidra til at aktive gårdsbruk stiller sterkere i forhold til for-tilgang fra egne eiendommer. Selv om det vil være uheldig å fjerne dette etter kun et år så er ikke slikt tilskudd lovpålagt og må derfor ser opp mot andre nødvendigheter. Det foreslås derfor å fjerne dette fra 2018, årlig besparelse kr 200 000.

Busslomme Tindevangen: I økonomiplanen var det avsatt driftsmidler til etablering av busslomme ved Tindevangen boligfelt. Da det så langt ikke er solgt noen tomter foreslås det at en eventuell etablering av dette i 2018 dekkes av disposisjonsfond.

Feiing, brann og redning

Avdelingens hovedmål er å redusere antall branner og konsekvensen av disse gjennom et godt informasjon-, motivasjons-, tilsyns- og feierarbeid, samt god saksbehandlingen. Man skal fortsette samarbeidet mellom feiefunksjon, tilsynsseksjon og beredskapsavdelingen for å øke kunnskapen om utøvelse av forebyggende arbeid i kommunen.

Hovedutfordringer videre er nye krav til brannstasjoner og kompetansekrav hos personell.

Mål og tiltak 2018:

- Videreføre gjennomføring av kompetansetiltak

- ROS – analyser
- vedlikehold og reparasjoner av materiell og bygninger

2.7 Ramme 6 og 7 – finans og inntekter

	Budsjett 2017	Konsekvens-justert budsjett 2018	Budsjett-forslag 2018
Ramme: 6 Finans			
8000 PREMIEAVVIK, PENSJONS- OG LØNNSRESERVE, MV.	2 382 -	1 186	- 1 216
Sum ramme: 6 Finans	2 382 -	1 186	- 1 216

Avsetning til lønnsreserve er økt med kr 810 000 ihht forventet lønnsvekst på 3 % for 2018.

	Budsjett 2017	Konsekvens-justert budsjett 2018	Budsjett-forslag 2018
Ramme: 7 Budsjettskjema 1A			
8001 EIENDOMSSKATTEKONTOR	- 6 620 -	6 730	- 7 065
9000 FRIE INNTEKTER, RENTER OG AVDRAG, AVSETNINGER	- 191 877 -	200 332	- 195 079
Sum ramme: 7 Budsjettskjema 1A	- 198 497 -	207 062	- 202 144

Tiltak 2018:

Ramme 6:	
Redusert lønnsreserve pga. nedskjæringer	-30
Ramme 7:	
Økt eiendomsskatt - kontorjustering	-335
Kapitalutgifter Industriutleiebygg Øra	0
Overført til investeringsregnskapet	
Bruk av disposisjonsfond	3 219
Avsatt til disposisjonsfond	
Avsatt til disposisjonsfond	2 034

Eiendomsskatt beholdes på 5 promille i 2018, men det foreslås en kontorjustering.

Det er i avsatt kr 2,034 mill. til disposisjonsfond i 2018. I økonomiplan 2017-2020 var det forutsatt bruk av disposisjonsfond med kr 3,219 mill. Dvs. at saksframlegget inneholder en styrking av disposisjonsfondet med 5,253 mill. kroner i forhold til kommunestyrets vedtak for 2017-2020.

3 VEDLEGG

3.1 Gebyrregulativ

Vedlagt saksfremlegg. Blir lagt til etter endelig vedtak i kommunestyret.

3.2 Økonomiske oversikter

Vedlegges når saken er ferdigbehandlet i kommunestyret oversendt Fylkesmannen.

Lyngen kommune
v/rådmannen

Deres ref.: Saksbeh.: Martin S. Krane
Vår ref.: 32/17/414.5.5/MSK E-postadr.: martin@k-sek.no

Telefon: Dato:
90 56 77 44 3.10.2017
77 78 83 43

KONTROLLUTVALGSAK 24/17 – BUDSJETTRAMME 2018 – KONTROLL OG TILSYN – LYNGEN KOMMUNE

Kontrollutvalget har i møtet den 28.9.2017 i ovennevnte sak protokollert følgende:

Innstilling til vedtak:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2018 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 916.000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgskonferensens § 18 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2015, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2018 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 916.000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.

Postadresse: K-Sekretariatet IKS Postboks 6600 9296 TROMSØ	Hovedkontor: Fylkeshuset Strandvn. 13, TROMSØ Tlf. 77 78 80 43	Avdelingskontor: Postmottak 9479 HARSTAD Tlf. 77 02 61 66	Avdelingskontor: Fossen 9144 SAMUELSBERG Tlf. 77 71 61 14	Avdelingskontor: c/o Lenvik kommune 9306 FINNSNES Tlf. 77 87 10 65	Organisasjonsnr: 988 064 920
--	--	---	---	--	--

2. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgsforskriftens § 18 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2015, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Med vennlig hilsen

Martin S. Krane (s.)
seniorrådgiver

Vedlegg: Kontrollutvalgsak 24/2017

From: Martin S Krane [mailto:martin@k-sek.no]
Sent: Tuesday, October 3, 2017 11:08 AM
To: Leif Lintho <Leif.Lintho@lyngen.kommune.no>
Cc: Post Lyngen <Post@lyngen.kommune.no>
Subject: Kontrollutvalget - særutskrift sak 24/17 - Budsjettramme 2018 - kontroll og tilsyn

Hei!

Vedlagt følger særutskrift fra møtet i kontrollutvalget 28.9.2017. Utskriften gjelder sak 24/17 – *Budsjettramme 2018 – Kontroll og tilsyn – Lyngen kommune.*

Denne utskriften sendes kun per e-post.

Vennlig hilsen

Martin S. Krane
Seniorrådgiver

K-Sekretariatet IKS
Postadresse: Postboks 6600, 9296 Tromsø
Besøksadresse: Fylkeshuset, Strandvegen 13, Tromsø

Tlf.: 77 78 83 43
Mobil: 90 56 77 44
E-post: martin@k-sek.no
Web: www.k-sek.no

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 24/2017	Møtedato: 28.9.2017	Saksbehandler: Martin S. Krane
--	-------------------------------	-------------------------------	--

BUDSJETTRAMME 2018 – KONTROLL OG TILSYN – LYNGEN KOMMUNE

Innstilling til vedtak:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2018 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 916.000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgsforskriftens § 18 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2015, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Saken gjelder:

Budsjettramme for kontrollutvalgets virksomhet for 2018 – Lyngen kommune.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 18 fastsetter framgangsmåten ved behandling av budsjett for kontrollutvalgets og revisjonens samlede virksomhet. Paragrafens første ledd lyder slik:

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- revisjonsarbeidet skal følge formannskapetets/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.

Det vises videre til Kontrollutvalgsboken, Kommunal- og regionaldepartementet, 2015, side 16:

Budsjettforslag fra kontrollutvalget kan bare endres av kommunestyret. Grunnen til at kontrollutvalgets budsjett er i en særstilling, er at utvalget skal være fritt og uavhengig av de organene som utvalget skal kontrollere. Det er uheldig om administrasjonen eller et organ som kontrollutvalget skal kontrollere og ha tilsyn med, for eksempel formannskapet eller administrasjonsutvalget, får innvirkning på tilsynsorganets budsjetttramme.

Formannskapet kan likevel, i sitt samlede budsjett, foreslå et lavere beløp enn det kontrollutvalget foreslår. Kontrollutvalgets budsjettforslag skal imidlertid uendret følge det samlede budsjettforemlegget til kommunestyret, slik at kommunestyret ved budsjettbehandlingen har informasjon om både kontrollutvalgets forslag og formannskapets innstilling til budsjett.

Budsjettforslaget skal dekke både kontrollutvalgets egen virksomhet inkl. sekretariatsfunksjonen og kjøp av revisjonstjenester.

Post	Budsjett 2018	Budsjett 2017
Ledergodtgjørelse	15 000	15 000
Møtegodtgjørelse	25 000	25 000
Tapt arbeidsfortjeneste	20 000	20 000
Kontorutgifter	3 000	3 000
Hotell/overnatting	12 000	12 000
Kurs, konferanser, opplæring mv.	30 000	30 000
Reiseutgifter	25 000	25 000
Møteutgifter	4 000	4 000
Kjøp av ekstern bistand	10 000	10 000
Kjøp av tjenester til revisjon	651 000	636 000
Kjøp av sekretariatstjenester	136 000	133 000
Sum utgifter	916 000	898 000

* Budsjettallene for 2016 er brukt slik de fremstår i kontrollutvalgssak 29/16.

Kommentarer:

Faste godtgjørelser er satt opp i henhold til Lyngen kommunes eget godtgjørelsesreglement. Det er tatt høyde for 6 møter i 2018.

Utover dette gjelder posten kurs/ konferanser/opplæring mv. vanligvis også utgifter til kursing for å holde medlemmene oppdatert på området tilknyttet kontrollutvalgets arbeid. Reisekostnader generelt er basert på en viss aktivitet til kurs/konferanser og reisevirksomhet i forbindelse med utvalgets møteaktiviteter. Det er det også i 2018 tatt høyde for deltakelse av flere medlemmer for deltakelse på den årlige kontrollutvalgskonferansen i regi av Norges Kommunerevisorforbund, enn det som har vært gjennomført tidligere år, med bakgrunn i behov for opplæring og kursing av nye medlemmer i utvalget.

I posten for kjøp av ekstern bistand er det tatt høyde for kjøp av tjenester i forbindelse med selskapskontroll (eierskapskontroll).

Når det gjelder kjøp av revisjonstjenester fra KomRev NORD er denne prisjustert med anslått deflator (Kommuneproposisjonen 2018, - side 19) på 2,3 %. KomRev NORD foretar regulering etter faktisk deflator ved fakturering 2. halvår (fakturering for 1. halvår 2018 skjer etter budsjettet deflator, dvs. 2,3 %. Denne fakturering blir dermed som en a-konto fakturering som etterberegnes etter reell deflator i august).

Honoraret til K-Sekretariatet er prisjustert med sist anslått deflator for 2018 som er 2,3 % (kilde: Kommuneproposisjonen 2018 - side 19).

Kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og revisjonstjenester er i henhold til prospektene om opprettelse av selskapene K-Sekretariatet IKS og KomRev NORD IKS, og har tidligere vært behandlet i kontrollutvalget og kommunestyret.

Tromsø den 20. september 2017

Martin S. Krane
seniorrådgiver

DEN NORSKE KIRKE

Lyngen kirkelige fellestråd

Lyngen kommune
9060 Lyngseidet

Budsjett 2018 Lyngen kirkelige fellestråd

Lyngen kirkelig fellestråd behandlet driftsbudsjettet den 14.09.17 under sak 26/17 og vedtok enstemmig det foreslåtte driftsbudsjettet for 2018

Vedtaket

1. **Budsjettforslaget for 2018 vedtas med et rammetilskudd fra Lyngen kommune på kr 3.566.000.- som også inkluderer kapitalkostnadene**
2. **Møtegodtgjørelsen til rådsmedlemmer følger Lyngen kommunes satser**

Økonomi

Det foreslåtte budsjettet for 2018 må ha et rammetilskudd på kr 3.566.000 fra Lyngen kommune for å balansere. Økningen fra budsjett 2017 til budsjett 2018 blir **på kr 244.000.-**

Møtegodtgjørelser skal følge Lyngen kommunes satser som vedtas ved budsjettbehandlingen i desember. Dette for å få en lik sats på kommunens leder/representanter og menighetsrådets leder/ medlemmer.

Etter kirkeloven (KL)§ 15 skal fellestrådene legge fram et budsjettforslag for kommunene, som igjen skal godkjenne budsjettet slik at kirka kan holde en forsvarlig drift.

Etter kirkeloven §15 skal kommunen dekke følgende utgifter:

- a) Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker
- b) Utgifter til anlegg og drift av gravplasser
- c) Utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelige fellestråd
- d) Driftsutgifter for fellestråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold
- e) Utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring
- f) Utgifter til kontorhold prester

Lyngseidet 14. sep 2017

Med hilsen

Harry Hansen
Kirkeverge

DEN NORSKE KIRKE
Lyngen kirkelige fellestråd
Parkveien 1
9060 Lyngseidet

Vedlegg: hovedoversikt budsjett 2018

BUDSJETT 2018

LYNGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

	Avd 41: Administrasjon	Avd 42: Kirker	Avd 43: Kirkegårder	Avd 44: Kirkelige virks.	Avd 89: Finanstrans.	Sum
Utgifter	1 484 000	1 744 000	1 164 000	579 000	276 000	5 247 000
Inntekter	-3 637 000	-858 000	-255 000	-492 000	-5 000	-5 247 000
Resultat	-2 153 000	886 000	909 000	87 000	271 000	0

07.09.2018

From: Harry Hansen [mailto:kirkevergen@lyngensokn.no]
Sent: Thursday, September 14, 2017 5:42 PM
To: Post Lyngen <Post@lyngen.kommune.no>
Cc: Hilde Grønaas <Hilde.Gronaas@lyngen.kommune.no>; Tom Jarle Isaksen <Tom.Jarle.Isaksen@lyngen.kommune.no>; Leif Lintho <Leif.Lintho@lyngen.kommune.no>
Subject: Budsjett 2018 fellesrådet

Heisann

Her er budsjettbrevet fra fellesrådet etter rådsmøtet 14. sep 2017

Harry Hansen
kirkeverge

-----Opprinnelig melding-----

Fra: kirkevergen@lyngensokn.no [mailto:kirkevergen@lyngensokn.no]
Sendt: 14. september 2017 17:39
Til: Harry Hansen <kirkevergen@lyngensokn.no>
Emne: Message from "RNP002673D39A6E"

Denne e-posten ble sent fra "RNP002673D39A6E" (MP C2004).

Skanningsdato: 14.09.2017 17:39:22 (+0200) Spørsmål til: kirkevergen@lyngensokn.no

DEN NORSKE KIRKE
Lyngen kirkelige fellestråd
9060 Lyngseidet

Lyngen kommune
9060 Lyngseidet

Investeringsbudsjett 2018 – 2021

Lyngen kirkelige fellestråd behandlet den 14. sep.2017 under sak 27/17 investeringsbudsjettet for perioden 2018-2021 og vedtok enstemmig:

1. Lyngen kirkelige fellestråd vedtar investeringsplanen for 2018 til 2021
2. Finansiering dekkes gjennom 100% kommunal bevilgning

INVESTERINGSPLAN FOR 2018 TIL 2021

Tekst	2018	2019	2020	2021
Utvidelse av menighetshuset – lager	200	- finansieres ved bruk av fondsmidler		
Rep Lyngen kirke iflg rapport	500	500	500	500
Nytt orgel Lyngen kirke			3000	

Alle tall i tusen

Menighetshuset

Fellestrådet har fått utarbeidet plantegninger til utvidelse av menighetshuset med 12 kvm. Arealet skal brukes til lager. Finansieres ved bruk av disposisjonsfondet

Lyngen kirke

Restaurering av Lyngen kirke har pågått i 2016 og 2017, etter rapport utarbeidet av en konsulent fra Kirkelig arbeidsgiver – og interesseorganisasjon (KA). Arbeidet vil mest sannsynlig fortsette inntil tiltakene i rapporten er gjennomført, alt avhenger av kommunal bevilgning I følge rapporten kreves det:

- Strakstiltak kr 49,500.- eks mva –UTFØRT 2015
- Tiltak som må gjøres fra 1-5 år kr 2.055.240.- eks mva
- Tiltak « 6-15 år kr 3.028.740.- eks mva

Lyngen kommune bevilget kr 500.000.- i 2016 og nye 500 tusen 2017, og forhåpentligvis vil Lyngen kommune bevilge årlig samme beløp inntil tiltakene i rapporten er gjennomført.

Orglet:

Fellestrådet har de siste årene engasjert orgelstemmere fra Tyskland og Russland, men orglet er så dårlig at de klarte ikke å få orglet fullgodt. Fellestrådet henvendte seg i 2013 til bispedømmerrådet v/rådgiver Ivar Jarle Eliassen og han utarbeidet en tilstandsrapport på orglet. Konklusjonen på rapporten er enten:

- A - å gjøre et prinsippvedtak om å arbeide for et nytt orgel til Lyngen kirke, eller
- B - å bestemme seg for å beholde det orglet som står.

Alternativ A innebærer et grundig utrednings- og planleggingsarbeid for å utvikle orgelprofil og størrelse, økonomi – og tidsplan.

Alternativ B innebærer å bruke midler på å utbedre de feil og mangler som kan rettes på og ellers leve med det som ikke lar seg gjøre noe med

Summen på 3 millioner er erfaringstall på nytt orgel i Nordreisa kirke for ca 5- 7 år siden, så tallet kan bli både større og mindre

Finansiering

Det forutsetter 100 % kommunal finansiering til de forskjellige prosjekter med unntak utvidelse menighetshuset

Innstilling til vedtak

- Lyngen kirkelige fellesråd vedtar investeringsplanen for 2018 til 2021
- Menighetshuset utvides med 12 kvm ved bruk av disposisjonsfondet

Vedtak: Enst vedtatt

Lyngseidet 14. sep 2017

Med hilsen

Harry Hansen
kirkeverge

DEN NORSKE KIRKE
Lyngen kirkelige fellesråd
Parkvegen 1
9060 Lyngseidet

From: Harry Hansen [mailto:kirkevergen@lyngensokn.no]
Sent: Thursday, September 14, 2017 6:24 PM
To: Post Lyngen <Post@lyngen.kommune.no>
Cc: Hilde Grønaas <Hilde.Gronaas@lyngen.kommune.no>; Tom Jarle Isaksen <Tom.Jarle.Isaksen@lyngen.kommune.no>; Leif Lintho <Leif.Lintho@lyngen.kommune.no>
Subject: Invest budsjettet

-----Opprinnelig melding-----

Fra: kirkevergen@lyngensokn.no [mailto:kirkevergen@lyngensokn.no]
Sendt: 14. september 2017 18:21
Til: Harry Hansen <kirkevergen@lyngensokn.no>
Emne: Message from "RNP002673D39A6E"

Denne e-posten ble sent fra "RNP002673D39A6E" (MP C2004).

Skanningsdato: 14.09.2017 18:21:02 (+0200) Spørsmål til: kirkevergen@lyngensokn.no

Avfallsservice AS

Deres ref:

Vår ref.:

Deres dato:

Vår dato:

19.10.2017

Til eierkommunene
v/rådmann

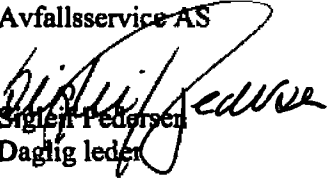
RENOVASJONS-/SLAMGEBYRER 2018

Styret har i styremøte den 26.09.17 vedtatt satser for kommunal renovasjon og slam for 2018.
Disse følger vedlagt.

Gebyrene er i hovedsak endret som følger:

Renovasjonsgebyrene er økt med 1,0 % og slamgebyrene er økt med 2,0 %.

Med vennlig hilsen
Avfallsservice AS

Sigleif Pedersen
Daglig leder

Adresse
Hovedvn. 62
9152 Sørkjosen

Telefon
77 77 00 00
E-post: firmapost@avfallsservice.no

Faks
77 77 00 01
Galsomelen Fyllplass
77 76 73 77
Hjemmeside: www.avfallsservice.no

AVFALLSSERVICE AS
RENOVASJONGEBYR TIL FORBRUKER 2018

Tekst År	2017		2018	
Type abonnement	Eks. mva.	Inkl. mva.	Eks. mva.	Inkl. mva.
RENOVASJON				
Standardabonnement	3 238	4 048	3 270	4 088
Miniabonnement	2 634	3 293	2 660	3 325
Miniabonnement kompost	2 634	3 293	2 660	3 325
Storabonnement	4 707	5 884	4 754	5 943
Fritidsabonnement	824	1 030	832	1 040
Fritidsabonnement m/dunk	1 795	2 244	1 813	2 266
Byttegebyr dunk	254	318	257	321
Kjøp av dunk	575	719	604	755
Hentegebyr dunk inntil 6 mtr.	960	1 200	960	1 200
SLAM				
Slam inntil 4 m3				
- tømning hvert år	1 628	2 035	1 661	2 076
- tømning hvert 2. år	820	1 025	831	1 039
Slam fritidsboliger				
- tømning hvert 3. år	567	709	567	709
- tømning hvert 4. år	426	533	426	533
Slam pr. m3 (> 4 m3)	448	560	457	571
Ekstra tømning septik	2 146	2 683	2 189	2 736
Ekstra tømning i per. 1.11-30.04	3 220	4 025	3 284	4 106
Gebyr manglende merking/rydding	500	625	510	638

Gjelder fra 01.01.2018

Kommunal renovasjon eierkommunene